

UNIVERZITA KARLOVA v PRAZE

Pedagogická fakulta

katedra primární pedagogiky

NÁZORY RODIČŮ NA DRAMATICKOU VÝCHOVU VE VZTAHU K DÍTĚTI
V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Bakalářská práce

THE PARENTS' OPINION ABOUT D.I.E. IN RELATIONSHIP WITH CHILD IN
THE NURSERY SCHOOL

Bachelor thesis

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Radmila Svobodová

Autor bakalářské práce: Kateřina Bromová

Studijní obor: Učitelství pro MŠ

Forma studia: prezenční

Bakalářská práce dokončena: 6.4.2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr.
Radmily Svobodové a s použitím uvedené literatury.

V Praze dne *8.4.2010*.....

Podpis: *Kateřina Svobodová*.....

Ráda bych projevila své díky Mgr. Radmile Svobodové za cenné rady, připomínky a trpělivost při odborném vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za podporu a povzbuzení v těžkých chvílích. V neposlední řadě patří mé díky ředitelkám mateřských škol, jež mi umožnily realizovat výzkum v mateřské škole v Arabské ulici, Na Výšinách a v Mladé Vožici.

ANOTACE

V praktické části bakalářské práce se zabývám názory rodičů předškolních dětí na dramatickou výchovu. Zprostředkovaným výzkumem v odlišných typech mateřských škol se snažím zjistit, zda v populaci dnešních otců a matek přetrvává neinformovanost o této estetické výchově. Věnuji se i umístění dramatické výchovy mezi ostatními volnočasovými aktivitami a s přihlédnutím na získaná data pojednávám o poučenosti rodičovské veřejnosti o výukovém obsahu kroužků.

Teoretická část bakalářské práce především informuje o dramatické výchově. O jejím historickém vývoji a současném stavu v České republice. Dále pojednává o přínosu, metodách, technikách, cílech a úkolech dramatické výchovy - vše ve vztahu k předškolním výchovně-vzdělávacím institucím. V neposlední řadě si práce všímá dramatické výchovy jako zájmové činnosti 3-6letých dětí.

SUMMARY

In the practical part of the bachelor thesis I deal with the opinions of parents of preschool children on Drama in Education. Using mediated research in different types of nursery schools I try to determine whether the ignorance of aesthetic education persists among fathers and mothers today. We also pay attention to the placement of Drama in Education among other free time activities and taking the research data into consideration we discuss the parents' awareness of the educational contents of playgroups.

The theoretical part of the bachelor thesis deals mainly with Drama in Education. It focuses on the historical development and current status in the Czech Republic. In addition, it discusses the benefits, methods, techniques, objectives and tasks of Drama in Education - all in relation to pre-school educational institutions. Finally, the thesis takes notice of Drama in Education as free time activity of 3-6 year old children.

KLÍČOVÁ SLOVA

Dramatická výchova, mateřská škola, volnočasová aktivita, rodičovská veřejnost, názor.

KEYWORDS

Drama in Education, Nursery School, free time activities, parent's public, opinion.

ÚVOD

Již na střední pedagogické škole jsem se začala hlouběji zajímat o dramatickou výchovu. Tato, mnou do té doby neprozkoumaná, estetická výchova si získala můj dlouhodobý zájem. Při studiu na VŠ pro mě byla specializace z DV velkou výzvou, neboť jsem měla možnost učit se od významných odborníků a specialistů z oboru dramatické výchovy. V závěrečném roce studia na VŠ jsem se rozhodla uplatnit získané dovednosti v oboru a nyní působím jako vedoucí kroužku dramatické výchovy v MŠ Na Výšinách. Mým cílem do budoucna je nadále se sebevzdělávat v již zmíněné disciplíně a při svém povolání učitelky působit jako vedoucí zájmové skupiny DV v předškolních institucích a při výchově a vzdělávání 3-6letých dětí uplatňovat prvky dramatické výchovy.

Téma bakalářské práce jsem si zvolila ze dvou hlavních důvodů. Prvním je můj blížící se nástup do profese učitelky v mateřské škole a druhým je mé výše zmíněné zálibení v dramatické výchově. Prostřednictvím výzkumu se chci dozvědět, mají-li rodiče dostatek informací o dramatické výchově a jsou-li dostatečně obeznámeni s jejím významem, dále potřebuji prozkoumat, jaké volnočasové aktivity pro své děti rodiče preferují a jsou-li uspokojivě seznámeni s výukovým obsahem kroužků. Jako nastávajícímu pedagogovi a vedoucí kroužku DV v mateřské škole mi výzkum ulehčí prvotní komunikaci s rodičovskou veřejností a umožní mi zorientovat se v jejich názorech na dramatickou výchovu. V případě nepříznivých výsledků ve prospěch této poměrně nové estetické výchovy, budu moci ve své budoucí praxi učinit taková opatření, která by těmto jevům předcházela.

OBSAH

ÚVOD	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	
1. STRUČNĚ O DRAMATICKÉ VÝCHOVĚ	
1.1 Co je to dramatická výchova?	9
1.2 S čím dramatickou výchovu zaměňujeme?	10
1.3 Historie dramatické výchovy	11
1.4 Současný stav dramatické výchovy v ČR s důrazem na MŠ	11
2. DRAMATICKÁ VÝCHOVA JAKO STYL VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE	
2.1 Cíle a úkoly dramatické výchovy	12
2.2 Může dramatická výchova rozvíjet klíčové kompetence pro předškolní vzdělávání?	14
2.3 Metody a techniky DV s důrazem na metody a techniky využitelné při práci s dětmi v mateřské škole	16
3. DRAMATICKÁ VÝCHOVA JAKO VOLNOČASOVÁ AKTIVITA U 3 – 6LETÝCH DĚTÍ	
3.1 Volný čas a výchova ve volném čase	21
3.2 Dramatická výchova jako zájmový kroužek v MŠ	23
3.3 Osobnost a průprava začínajícího pedagoga s vedením kroužku dramatické výchovy v mateřské škole	25
II. PRAKTICKÁ ČÁST	
4. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	
4.1 Stanovené cíle	28
4.2 Stanovené hypotézy	28
5. METODIKA PRÁCE	
5.1 Výzkumná metoda	28
5.2 Prostředí sběru dat	29
5.3 Vyhodnocení výsledků	29
5.4 Dotazník vlastní konstrukce	30

6. VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT

6.1 Celková návratnost dotazníků	32
6.2 Vyhodnocení otázky č. 1	33
6.3 Vyhodnocení otázky č. 2	35
6.4 Vyhodnocení otázky č. 3	37
6.5 Vyhodnocení otázky č. 4	38
6.6 Vyhodnocení otázky č. 5	39
6.7 Vyhodnocení otázky č. 6	40
6.8 Vyhodnocení otázky č. 7	41
6.9 Vyhodnocení otázky č. 8	43
6.10 Vyhodnocení otázky č. 9	44
6.11 Vyhodnocení otázky č. 10.....	45
6.12 Ověření stanovených hypotéz	48

7. ZÁVĚR

POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

III. PŘÍLOHY

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. STRUČNĚ O DRAMATICKÉ VÝCHOVĚ

1.1 Co je to dramatická výchova?

Začátek této podkapitoly uvedu citací Doc. Evy Machkové, která ve své knize Úvod do studia dramatické výchovy definovala dramatickou výchovu takto: „Dramatická výchova je učení zkušeností, tj. jednáním, osobním, nezprostředkovaným poznáváním sociálních vztahů a dějů, přesahujících aktuální reálnou praxi zúčastněného jedince. Je založena na prozkoumávání, poznávání a chápání mezilidských vztahů, situací a vnitřního života lidí současnosti i minulosti, reálných i fantaziích vytvořených. Toto prozkoumávání a poznávání se děje ve fiktivní situaci prostřednictvím hry v roli, dramatického jednání v situaci.“ (18; s.32) Definici Doc. Evy Machkové považuji za velice výstižnou a svými slovy lépe neformulovatelnou, proto ji vkládám na úvod seznámení se s DV.

Je to obor interdisciplinární, syntéza pedagogiky, psychologie a divadelních prvků a postupů, rozvíjí a ovlivňuje celou osobnost, lze jej uplatnit nejen jako zájmovou činnost nebo samostatný vyučovací předmět, ale také jako metodu výuky jiným předmětům. Dramatická výchova by se také dala nazvat systémem činností, který je účelně řazen či uspořádán do smysluplných celků (bloků, projektů, vyučovacích hodin).

Tato estetická výchova a výchova uměním učí obzvláště přímým prožitkem a osobním zážitkem v konání. Přímí účastníci procesu DV nabývají životní zkušenosti tím, že pátrají po možnostech řešení nastoleného problému nejen intelektem, ale i se zapojením těla a emocí. Ve fiktivním světě hráči cíleně pracují s konflikty z reálného života a jsou vedeni k experimentaci s jejich různými řešeními prostřednictvím rolové hry.

Krásně vystihují význam a jádro dramatické výchovy slova Briana Waye v knize Development through Drama. Na konkrétním příkladě ukazují, že dětem lze vysvětlit dvojím způsobem, co to je slepý člověk. Můžeme mu říci, že slepý člověk je člověk, který nevidí, nebo mu můžeme říci, aby zavřelo oči a našlo cestu z místnosti. Ten druhý způsob je dramatická výchova.

1.2 S čím dramatickou výchovu zaměňujeme?

Doc. Jaroslav Provozník v odborném článku, který je k nahlédnutí na internetovém portálu rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (I.), za dramatickou výchovu nepovažuje nahodilou sbírku jakýchkoli činností či průpravných her, které vypadají jinak než tradiční školní výuka, protože strukturu DV netvoří tato cvičení, ale dramatická situace, založená na mezilidské interakci, uskutečňovaná hrou v roli či simulací.

Provozník uvádí, že se nejedná ani o prostředek k řešení kázeňských přestupků, duševních problémů, traumat či dokonce poruch. V hojné míře se též setkáváme s chybným označením DV, jako osobnostně sociální výchovy, nebo sociálně psychologického cvičení.

Z vlastní zkušenosti po rozmluvách s osobami v mém okolí usuzuji, že DV je mnoha lidmi těsně spojována, často i zaměňována s „hraním divadla“ nebo s přípravou recitačního pásma, jež má být zakončeno veřejným představením. Domnívám se, že se jedná o záměnu neúmyslnou, která je způsobena neinformovaností širší veřejnosti o tom, v čem dramatická výchova spočívá a dále pak s relativně krátkodobou historií užívání v ČR, což má za důsledek absenci vlastní zkušenosti mnoha lidí s dramatickou výchovou. Rozšiřující se historie této estetické výchovy dokazuje, že DV může existovat i bez toho aniž by směřovala k vytvoření inscenace a tím jsou dramaticko-výchovné aktivity určeny výhradně jejich aktérům, nikoliv divákům. Seznámena s existencí dětských divadelních souborů nemohu vyvracet tvrzení, že z dramatické výchovy může vzejít divadelní inscenace. Samozřejmě může - ovšem divadelní představení hrané dětmi, má pro samotné aktéry hlubší význam, než jen potlesk diváků, pouze v takovém případě, že proces tvorby jevištního představení bude chápán jako to nejdůležitější. Za shrnující výrok, jež stavím jako paralelu k mylné rovnici DV se rovná divadelní představení, považuji slova PhDr. Silvy Mackové a Dany Svozilové, PhD. „Smyslem např. hudební výchovy není připravit koncert, a přece o jejím významu nepochybujeme.“ (13; s. 4)

1.3 Historie dramatické výchovy

Šedesátá léta 20. století, takzvaného „století dítěte“, byla obdobím reformní pedagogiky a nejrůznějších snah změnit chápání vztahu dítěte a školy a to jak ve světě tak i u nás. Toto úsilí se promítlo i v nahlížení vztahu dítěte a dramatických činností. Dramatika prošla v tehdejší Československé republice třemi hlavními obdobími.

První etapa zakončená v průběhu druhé poloviny 70. let by se dala nazvat fází hledání. Významní „průkopníci“ DV v ČSSR se soustředili na metodiku práce uvnitř skupiny a na její propagaci v okruhu pedagogů.

Léta osmdesátá se charakterizují jako stádium dovršování a prohlubování pracovních postupů a technik vyučování dramatické výchovy. Rozšiřovala se sféra lidí zaujatých do práce na principu tvořivé dramatiky. V této éře také byla dramatická výchova zařazena do učebních plánů středních pedagogických škol. Radikální proměnou prošlo i dětské divadlo, jež přestalo pracovat na principu reprodukce převzatých textů a za nejpodstatnější začalo považovat proces tvorby inscenace.

Závěrečná třetí fáze rozvoje české dramatické výchovy je započata rokem 1990. Hned v úvodu tohoto roku uspořádala na PedF UK Eva Vyskočilová seminář o variantách využití dramatické výchovy v učitelském vzdělání. Na tento impuls reagovala série schůzek a seminářů na jednotlivých fakultách a odtud začala cesta vést k postupnému zavádění tohoto předmětu na jednotlivé fakulty. Taktéž bylo v tomto období ustanoveno Sdružení pro tvořivou dramaturgii.

1.4 Současný stav dramatické výchovy v České republice s důrazem na mateřské školy

Dovolím si volně parafrázovat velkého odborníka a specialistu na dramatickou výchovu Doc. Jaroslava Provazníka. Dnešní škola by měla žákům umožňovat kontakt s důležitými obory lidské činnosti, a to i z odvětví umění. I přesto je divadlo a předmět, který z něho vychází – DV, v českých školách zařazen nedostatečně (I.).

Výše zmíněný problém se projevuje i v prostředí mateřských škol. V předškolním vzdělávání převládají zastaralé pohledy na DV. Já osobně, jako člověk pohybující se na území předškolních institucí, jsem se mnohokrát setkala s přežívajícím názorem pedagogů, že DV je pouze „hraním divadla“.

Ovšem nemohu nezmínit i to malé procento mateřských škol, které poslání dramatické výchovy sledovaly napříč historií, aktualizovaly své poznatky a v dnešní době využívají dramatickou výchovu na výbornou. Prvky dramatické výchovy zakomponovaly do svých školních vzdělávacích programů a rozvíjí tak hodnoty, které jsou pro školu prioritní. Jedná se především o sociální rozvoj, rozvoj empatie, spolupráce, komunikativních dovedností, obrazotvornosti a tvořivosti, schopnost kritického myšlení, emocionální rozvoj, sebepoznávání a sebekontrolu a pozitivní sebepojetí. Tato menšina předškolních institucí si je vědoma, že při využití dramatické výchovy ve výchově je nejcennější proces, nikoli produkt, protože zmíněná výchova si klade za cíl osobnostní a sociální rozvoj dítěte, ne divadelní besídku nebo představení hrané dětmi. Mezi hlavní metody výchovné práce těchto škol patří hra, zážitkové učení a nejrůznější metody a techniky DV. Prostřednictvím těchto postupů učitelé usilují o to, aby děti prožívaly a chápaly svět aktivním a tvůrčím postupem a současně měly dostatek prostoru pro specificky dětskou neřízenou aktivitu.

Třetím a posledním typem předškolního zařízení, vymezujícího současný stav dramatické výchovy v mateřských školách v České republice, je takový profil dramatické výchovy, kdy jednotlivé MŠ zajišťují specializované odborníky na DV a poskytují tak rodičům a jejich dětem možnost zvolit si dramatickou výchovu jako zájmovou čili volnočasovou činnost.

2. DRAMATICKÁ VÝCHOVA JAKO STYL VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

2.1 Cíle a úkoly dramatické výchovy

Coby budoucí učitelka v mateřské škole mám vzdělávací cíl zvnitřněný jako ideální představu předpokládaných výsledků, kterých chci při výchově dětí dosáhnout. Zastávám názor, že představu předpokládaných výsledků nelze urychlit, naopak ji musíme přizpůsobit individuálnímu tempu nám svěřených potomků rodičů, kteří doufají, že máme stejný zájem a tím je jejich dítě. Za nezbytnou informaci při plánování dramatické výchovy považuji zprávu autorů publikace *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině (20)*, kteří rozlišují „cíle podle učitele a cíle hráčů“ tzn. například,

že pedagog se zaměří na vytváření skupiny a ovlivnění její struktury, ale cílem hráčů bude práce na inscenaci a její předvedení na veřejnosti.

Obecné vzdělávací cíle stanovuje vyučujícím Rámcový vzdělávací program (27),(dále jen RVP) pro institucionální výchovu, vydaný Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze. Marvin Pasch definuje obecný cíl takto: „Je to vyjádření záměrů vzdělávání, které si vzdělávací systém volí jako zásadní orientační body při přípravě a plánování vyučování.“(20; s.44) Vysvětleme si, že širší vzdělávací cíle poskytují učitelům obecné vodítko pro přípravu výuky a proto je dobré, kterak si je pedagog rozpracuje na cíle menší a konkrétnější. O těchto menších, dílčích cílech se Pasch zmiňuje jako konkrétním vyjádření znalostí a dovedností, které bude žák po skončení lekce nebo hodiny ovládat (20). Uvědomujme si, že vzdělávací cíle, ať už obecné nebo dílčí, nám slouží jako základní kameny při přípravě a plánování dramatických lekcí a že plány nejsou samoučelné, neboť vědomé a systematické sledování a uskutečňování záměrů vede k dosahování výstupů.

Cíle pro dramatickou výchovu v RVP nedávno obohatil kolektiv autorů v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura o třetí druh umění, umění dramatické. V návrhu osnov dramatické výchovy do rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání vymezuje společenství odborníků na výchovnou dramaturgii cíle dramatické výchovy takto: „Žák by se měl učit chápat dramatické umění jako specifický způsob poznávání skutečnosti; porozumět zásadám mezilidské komunikace a adekvátně používat její prostředky a chápat vazbu mezi vnitřním prožíváním a vnějším chováním. Prostřednictvím dramatické hry a hraní rolí prozkoumávat a ujasňovat si osobní postoj ke zvoleným tématům, zaměřeným především na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty i celospolečenské problémy. Učit děti pracovat ve skupině, aktivně se účastnit společné tvorby, dokončovat ji a prezentovat. Vést děti k tomu, aby využívaly základní prostředky dramatické a divadelní práce k uměleckému sdělení a komunikaci s diváky.“ (II).

Já osobně jsem se pod vedením Mgr. Radky Svobodové na hodinách Strukturovaného dramatu naučila do pedagogických příprav na dramatickou činnost s dětmi vymezovat cíle ve třech stěžejních rovinách:

a) rovina dramatická

Např. Osvojit si hru v roli, dramatické jednání a divadelní složky. Rozvíjet schopnost výrazu pohybem, komunikovat verbálně i neverbálně, jednat přirozeně v improvizaci atd.

b) rovina sociální

Např. Rozvoj empatie-vcítění se pomocí hry v roli, kooperace a vysoké úrovně tolerance. Umět naslouchat druhým a spravedlivě ohodnotit sebe i druhé.

c) rovina osobnostní

Např. osvojit si pozitivní hodnoty a postoje, nezávislé myšlení a vyjadřování vlastních myšlenek. Naučit se řešit problémy, kontrolovaně uvolnit emoce, svobodně rozvíjet a uplatňovat nápady atd.

Cíle by pro každého člověka pracujícího s dětmi měly být přirozené a všudypřítomné.

2.2 Může dramatická výchova rozvíjet klíčové kompetence pro předškolní vzdělávání ?

Klíčové kompetence Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (27; s.46) vymezuje jako soubor požadavků na vzdělávání, zahrnující podstatné vědomosti, dovednosti, a schopnosti univerzálně použitelné v běžných pracovních a životních situacích. Po stanovení vzdělávacích cílů jsou kompetence podstatným východiskem pro stanovení vzdělávacího obsahu. Za klíčové kompetence lze pokládat soubor poznatků, dovedností, schopností, postojů a hodnot, jež má dítě při absolvování předškolního vzdělávání dosáhnout. V RVPPV (27; s.11-14) se píše o sedmi klíčových kompetencích. Jsou jimi kompetence - k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a interpersonální a v neposlední řadě kompetence činnostní a občanské.

O tom, že dramatická výchova může přispět k naplňování klíčových kompetencí z RVPPV, již v dnešní době nemůže být pochyb. Za nejvíce rozvíjené kompetence pomocí dramatické výchovy považují kompetence komunikativní a kompetence sociální a osobnostní. Každý, kdo absolvoval vysokoškolské studium dramatické výchovy na DAMU nebo JAMU, specializaci dramatická výchova na některé z pedagogických fakult, eventuálně kvalitní, alespoň třísemestrální kurz dramatické výchovy, akreditovaný MŠMT, musí se mnou souhlasit a podobně jako já cítit, že tyto cílové

výstupy jsou při hodinách DV běžnou součástí. Jinými slovy lze říci, že oblasti komunikativní, sociální a personální jsou oborem působnosti této estetické výchovy, neboť tento obor má základní pilíře vystavěny na komunikaci a kooperaci. Pedagog tak může 3 až 6leté děti oprostít od mechanických postojů a vést je tak, aby se již od útlého věku učily vyjádřit svůj názor. Dramatická výchova poskytuje pomocí rolové hry možnost vyjadřovat své myšlenky, slovně reagovat, vést dialog a v nastolené fiktivní situaci si osobně prožít modelovou situaci a experimentovat s jejím různým řešením, čímž splňuje podmínku RVPPV na rozvíjení komunikativních, sociálních a personálních kompetencí.

Jaroslav Provazník (I.) uvádí: „V procesu dramatické tvorby se žák učí zkoumat dané téma z různých úhlů pohledu, uvědomuje si důsledky lidského jednání v nejrůznějších situacích a důsledky různých řešení konfliktů, uvědomuje si vztah fiktivních situací k reálným životním situacím.“ Porovnáme-li citaci pana docenta se souborem předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, jež má dítě na konci předškolního období zvládat, dostaneme se v RVP ke kompetencím k řešení problémů. Výsledek je jednoznačný, dramatická výchova může přispívat i k jejich naplňování. Děti se učí řešit situace, experimentují s nimi, vymýšlejí vlastní a originální nápady řešení, své možnosti východisek ze situace srovnávají a zároveň se obohacují o nové způsoby řešení, neboť ne každý předškolák má na stejné úrovni dosavadní zkušenosti a tak si může i méně světaznalé dítě osvojit nové způsoby řešení problémů.

Nahlédneme-li do části RVPPV (27; s.12), jež pojednává o kompetencích k učení, objevíme zde mnoho očekávaných výstupů, jež lze prostřednictvím DV naplnit. Pedagog by měl děti v MŠ vést k tomu, aby odhadovaly své síly, učily se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, aktivně si všímaly co se kolem nich děje, aj. Po přečtení tohoto úryvku mě ihned napadne slovo reflexe, která je podstatným prvkem v dramatické výchově. Doc. Valenta (25; s.288-289) dělí reflexi do několika elementů. Patří mezi ně připomenutí toho, co se odehrálo; zpětná vazba-to co jsem vnímal, jak jsem to pochopil, co na mě zapůsobilo; hodnocení tzn. jaké kvality a hodnoty přisuzuji průběhu či výsledku; poučení-zobecnění problému; poslední jest reflektování o plánech neboli změnách. V předškolní instituci je nutné formu reflexe

přizpůsobit věku dětí. Myslím si, že bude-li učitel při dramatické výchově v mateřské škole využívat prvků reflexe, může u dětí dosáhnout kompetence k učení.

To, čím může dramatická výchova přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení, je i naplnění posledních nezmíněných kompetencí, jimiž jsou kompetence činnostní a občanské. Děti 3 – 6leté se pomocí průpravných her a cvičení učí v dramatické výchově rozpoznávat svoje silné a slabé stránky. DV pracuje s tématy a náměty týkajícími se mezilidských vztahů, což se dá snadno využít k seznámení dětí se základními lidskými hodnotami a normami, i s tím co je s nimi v rozporu.

2.3 Metody a techniky DV s důrazem na metody a techniky využitelné při práci s dětmi v mateřské škole

V úvodu kapitoly prosím o pozornost následující technické poznámce: Tučné písmo využívám pro označení jednotlivých autorů a jejich způsobu dělení metod a technik užívaných dramatickou výchovou. Kurzívou zvýrazňuji své vlastní postřehy z pedagogické praxe a tato povšimnutí vkládám do hranatých závorek [].

Podle Doc. Valenty můžeme metodu v jazyce DV uchopit hned z pěti konců. Jednak jako celý systém dramatické výchovy (dramatická výchova jako metoda vyučování); nebo jako základní koncepční princip, jímž je v dramatice hra v roli; dále se může jednat o specifický styl práce; či o konkrétní postup. V neposlední řadě J. Valenta vykládá metodu jako společný princip skupiny dílčích postupů (24, s. 46-47). Technika se podle něho od metody diferencuje užším záběrem (je to vždy dílčí postup) a dále přesnou následností jednotlivých kroků. Vedle DV vykládá pojem metoda i Jarmila Skalková, odbornice v oblasti pedagogických věd, která chápe vyučovací metodu jako: „(...) způsob záměrného uspořádání činností učitele i žáků, které směřují ke stanoveným cílům.“(23; s.166)

Za neodmyslitelnou součást dramatické výchovy lze považovat velké množství průpravných elementárních her a cvičení. Tyto hry a cvičení, jež rozvíjí převážně konkrétní dovednosti dětí jsou přehledně utříděny a popsány např. v Metodice dramatické výchovy (17), jejíž autorkou je **Doc. EVA MACHKOVÁ**, která je dělí na hry a cvičení: **a) na rozehrání, soustředění a uvolnění; b) na rozvoj smyslového vnímání; c) pohybové a hry s prvky pantomimy; d) hry kontaktové; e) rozvíjející**

mimo jazykovou komunikaci a skupinové cítění; f) hry na rozvíjení plynulosti řeči a slovní komunikace. V něčem se lišící uspořádání nalezneme v kartotéce s názvem Hry pro šest smyslů (5), kterou napsala HANA BUDÍNSKÁ. Vychází z principů hry, dětské hravosti a ze zásad dramatické hry s dětmi. Autorka, původním vzděláním výtvarnice, se zaměřuje především na výtvarnou a literární složku, která se promítá do některých her a cvičení. Oproti Doc. Evě Machkové zařazuje do koncepce kartotéky i náměty pro hru s loutkou. Obsah knihy je klasifikován i z hlediska lidských psychických funkcí a jejich organizace. Pro lepší představu uvedu jakousi osnovu her a cvičení v knize: **a) pozornost, paměť a představivost; b) rytmus; c) jevištní řeč; d) fantazie a tvořivost; e) hry a etudy (zaměřené zejména na: soustředění, zvuk, aktivity s předměty, obrazotvornost a vztahy); f) hry s loutkou.** Některé příklady a postupy zmiňuje autorka také ve své publikaci -, *At' si mohou naše děti ve své škole hrát.*"(6) *[Třídění tohoto typu metod a technik se mi v praxi ukázalo jako velice přehledné. Ovšem i při práci s metodikami tohoto typu je nutné chápat za prioritní svůj vlastní promyšlený plán hodiny, založený na předem vymezeném tématu se stanovenými cíly, neboť i sama Hana Budínská si v úvodu publikace Hry pro šest smyslů přeje, aby z ní lidé mechanicky nepřebírali již hotové a osvědčené recepty, ale fungovala jako impulz pro vlastní tvořivé hledání.]*

Za obsáhlé, velice podrobné a důkladně propracované dílo považuji knihu Metody a techniky dramatické výchovy od Doc. JOSEFA VALENTY (25), ten třídí metody užívané dramatickou výchovou podle míry osobní angažovanosti hráče ve hře na:

- A. **Metodu plné hry**, tj. taková, jíž se jedinec účastní celým svým psychofyzickým aparátem, pohybem i řečí. *[Ze skupiny A. se mi při pedagogické praxi s nejmenšími dětmi osvědčila technika učitel v roli. Spatřuji v ní veliký „poklad“, který pomáhá učitelům mateřských škol uskutečňovat s dětmi i takové činnosti, které by jinak nebylo možné dělat. Tento způsob práce pomáhá vedoucímu vnášet podněty do hry zevnitř. Prokázala se mi také jako jedinečný způsob, kterak děti vtáhnout do děje a jako účinná podoba motivace.]* Pro jiný způsob použití „učitele v roli“ se lze inspirovat u angličanky Dorothy Heatcote, která je mimo jiné autorkou zmíněné techniky a která ji první začala využívat jako startovací techniku.

B. a) **Metody pantomimicko-pohybové**, v jejichž rámci se člověk vyjadřuje jen pohybem, gestem, mimikou. Josef Valenta v knize *Metody a techniky dramatické výchovy* píše: „Pantomimické aktivity jsou pro nezkušeného hráče snazší než aktivity verbální.“ (25; s.128) Lze se tedy domnívat, že obzvláště v mateřské škole je lepší vést metodickou přípravu právě od nich. Uveďme si několik příkladů metod a technik, jež do této sekce klasifikuje Doc. Valenta: živý obraz, zrcadlení, taneční drama, pantomima – narativní, zpomalená, předávaná, částečná apod. [*Pantomima se mi, jakožto vedoucí zájmového kroužku DV v MŠ Na Výšinách, prokázala jako výborná metoda pro děti, jež mají problém se slovním vyjádřením.*] Marie Vágnerová (26) ve vývojové psychologii zaznamenává, že děti od 3 do 6 let se velice často učí nápodobou. Tato informace mě vede k tomu, že v záplavě pantomimicko-pohybových metod se blíže pozastavím nad podstatou metody zrcadlení. Podstatu zrcadlení nejlépe vystihuje renomovaný český autor J. Valenta: „Spočívá ve skutečnosti zrcadlového, co nejpřesnějšího napodobení pohybové akce jednoho hráče hráčem jiným, případně více hráči. Přesnost zrcadlení je v tomto případě definičním prvkem postupu.“ (25; s.153) [*Mezi dětmi se ukázala tato metoda jako velmi oblíbená, ale budu-li mluvit z vlastní zkušenosti upozornila bych na její velkou náročnost vůči pozornosti a soustředění dětí.*] Pantomimicko-pohybové metody uzavřu zmínkou o živých obrazech. Název metody může být zavádějící, jedná se o činnost v níž hráči vytvoří ze svých těl nehybný obraz a setrvají v něm určitou dobu. [*Tyto statické obrazy uplatňuji na kroužku DV často. Přípravou k nim jsem zvolila hru „štronzo“. Děti se při ní naučí ovládat své emoce a postupem času jsou schopné plynulého přechodu z rušné aktivity do klidného „kamenného“ postoje, což je pro školkové děti velkým krokem, respektive výsledkem.*]

b) **Metody verbálně-zvukové**, v nichž se uplatňuje ryze lidský způsob dorozumívání. Metody verbálně-zvukové jsou založeny na slově či zvuku, jehož tvoření je tu rozhodujícím a hlavním principem a úkolem. Z této kategorie považuji za nejlépe využitelné s 3-6letými dětmi metodu - čtení, imaginativní hry a sem spadající techniky - rozhovor, zástupnou řeč a mluvící předměty. Metodu čtení v období do 6 až 7 let je možné využít především ve formě

hlasitého předčítání učitele, neboť čtenářská dovednost dětí v MŠ nebývá zpravidla rozvinuta. Lze ji uchopit také jako čtení učitele v roli. *[V pedagogické praxi pracuji s nejrůznějšími typy textů. Nejvíce se mi osvědčila rytmická říkadla, která mohou inspirovat k pohybu a lidová pohádka, jež vyhovuje dětem v tomto vývojovém stádiu především svou schématicností, přehledností a jasností v charakteru postav. Teprve tehdy, když si děti osvojí základní vzorec dobra a zla, doporučuji přejít k jiným literárním žánrům].* Představivost a fantazie dětí v tomto období nezná hranic, podporovat ji lze i imaginativní hrou. Tato obrazotvorná hra spočívá v domyšlení kontextu nebo přetvoření významu jisté věci (viz. též „práce s rekvizitou“). *[Na úvod každého setkání s dramatickou skupinou v MŠ Na Výšinách volím techniku rozhovoru. Děti získají možnost sdělit vedoucímu a sobě navzájem aktuální a nové skutečnosti, přičemž se učí aktivně naslouchat, klást otázky, soustředit se a vyhýbat se intruzi. Potvrdilo se mi, že hromadné samostatné rozhovory dětí na předem určené téma bez usměrňování dospělého nejsou možné, obzvláště u věkově heterogenních skupin. Takovýto dialog vede k rozčlenění skupiny na malé nijak nekomunikující skupinky.]*

C. **a) Metody graficko-písemné**, kde se jedinec neangažuje svou osobou, ale výtvorem (výsledkem-produktem) vznikajícím aktivitou hráče. Název graficko-písemné metody může napovídat, že se jedná o metody a techniky, které s dětmi předškolními nelze realizovat, opak je však pravdou. Josef Valenta nazývá tyto metody jako doplňující a podporující a lze tedy říci, že bez jejich užití by se dramatika obešla. Zmiňuje se ale i o tom, že netřeba se bez nich obcházet, neboť mohou pomoci klasickým metodám, jako jsou metody úplné hry, pantomimicko-pohybové a verbálně-zvukové v jejich dalším rozvinutí.

b) Metody materiálově-věcné, u těchto metod hráč převážně používá věci vzniklé a existující mimo nás. Mluvím tedy například o hře světla a stínu, práci s nejrůznějšími přístroji, s využitím prostoru a o tvorbě s rekvizitou aj. Spadají sem i takové činnosti, v nichž skupina či jedinec tvoří předměty či prostor anebo dotváří a zasahuje do již hotového předmětu či prostoru, ovšem nejpočetnější kategorií v této skupině je první zmíněná.

Ztotožňuji se s názorem Evy Machkové, která o Valentově dělení píše: „(...) znesnadňuje hledání konkrétních postupů, ale vede ke studiu a k promyšlení podstaty různých metod, jejich vztahu ke hře v roli. Běžné použití v praxi ovšem není vyloučeno, jestliže se hledající praktik dobře orientuje v základních principech Valentova třídění.“ (15; s.103)

I klasik české dramatické výchovy **MILOSLAV DISMAN** v publikaci *Receptář dramatické výchovy* (8) zvolil své specifické třídění metod, usnadňujíc v 80. letech orientaci a nacházení potřebného praktikům DV. Autorovo třídění metod je výhradně psychologické, neboť se zakládá na tradičním výčtu lidských psychických funkcí: **a) pozornost a uvolnění, b) vnímání, c) paměť a představy, d) fantazie, e) řeč, f) city, g) vůle a jednání.** Každá kapitola obsahuje několik nejrůznějších variant cvičení a her. Tyto obměny jsou rozděleny podle věkových kategorií hráčů. *[Pro učitele mateřských škol doporučuji zaměřit se na kategorii A, jež je určena pro děti 5ti až 8leté. Tato skupina mi jako začínajícímu lektorovi DV v MŠ pomáhá naučit se odhadnout přiměřenost hry a cvičení danému věku.]*

Zcela odlišný typ třídění zvolila **KRISTA BLÁHOVÁ** (12). V kapitole *Metody a techniky v procesu DV se věnuje dramatice na základních a středních školách, a metody a techniky zde řadí s důrazem na proces osobnostně sociálního rozvoje. Člení je:*

- A. Metody a techniky stavby, strukturování, řízení a hodnocení školního dramatu:** V této kategorii nalezneme podnětný námět na výstavbu dramatu. Autorka nabízí metody použitelné od úvodu a otevření konfliktu až po závěrečnou reflexy lekce: **a) expozice, b) vytváření kontextu, c) hry v roli a simulace d) řešení krizového okamžiku, e) řešení dramatického konfliktu, f) vedení a řízení dramatu, g) reflexe a hodnocení.** V rámci těchto skupin popisuje Bláhová už přímo používané techniky.
- B. Metody a techniky podpůrné:** Výčet průpravných her a cvičení je řazený podle jejich vztahu k psychickým funkcím a dovednostem, které rozvíjejí. *[Většinu těchto her přejímá tvůrkyně ze svých, již dříve vydaných děl tzn. Hry pro tvořivé vyučování a Uvedení do systému školní dramatiky, kde jsou obsírněji rozpracovány.]* Konkrétní hry jsou děleny do sedmi tříd: **a) seznámení a**

uvolnění b) soustředění, c) rytmus, d) smyslové vnímání, e) prostorové citění, f) představivost a fantazie, g) partnerské vztahy a skupinová citlivost.

3. DRAMATICKÁ VÝCHOVA JAKO VOLNOČASOVÁ AKTIVITA U 3–6LETÝCH DĚTÍ

3.1 Volný čas a výchova ve volném čase předškolních dětí

V dnešní době se při mateřských školách objevuje široké spektrum zájmových kroužků. Výběr kroužků by měl být spojován se zájmy dětí. U „školkových“ dětí zpravidla nebývá zájem ještě zcela vyhraněn a proto při výběru kroužku hraje velkou roli rodina. Rodiče jsou tak mnohdy staveni do situace, kdy musí rozhodnout za své dítě. Karel Krtička uvádí, že toto rozhodnutí rodičů je ovlivněno několika faktory a mezi tyto rozhodující činitele řadí - množství volného času, osobnostní předpoklady dítěte, hodnoty uznávané rodinou, finanční možnosti rodičů a jejich představu o tom, jakým způsobem by mělo jejich dítě svůj volný čas trávit (11). Při výzkumu, jež je součástí praktické části bakalářské práce, se ukázalo, že do výběru kroužku pro dítě se též promítají nenaplněná přání rodičů a jejich vlastní ctižádost. Zájmové aktivity v rámci škol, se ve většině MŠ odehrávají po skončení dopoledního výchovně-vzdělávacího programu, dalo by se tedy říci, že se uskutečňují ve volném čase dětí.

Kolektiv autorů v Pedagogickém slovníku stanovuje tuto definici volného času: „Čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).“ (22; s.255) Je jasné, že volný čas dětí má své zvláštnosti v porovnání s volným časem dospělých. Děti mají většinou více volného času než dospělí a nezbytností bývá pedagogické vedení jedince či skupiny. Odlišuje se i obsah a míra samostatnosti. J. Průcha, E. Walterová a J. Mareš se v pedagogickém slovníku zmiňují o pedagogice volného času, jako o vědní disciplíně, která je zaměřena na výchovné a vzdělávací prostředky, napomáhající autonomnímu a smysluplnému využívání volného času (22).

Roger Sue, soudobý francouzský sociolog volného času, uvádí tyto funkce volného času: psychosociologickou; sociální; terapeutickou a ekonomickou. Vedle toho Joffre Dumazedier rozlišuje tři složky volného času, které můžeme chápat rovněž i jako jeho funkce: relaxační, složku zábavy a sebevzdělávací a vzdělávací složku. Zaměříme-li se na konkrétnější objasnění těchto funkcí, tak je posláním volného času uvolnění a relaxace (čili psychický a fyzický odpočinek). Patří sem i zábava, sounáležitost s vybranou sociální skupinou a v ní probíhající proces socializace. Čeští autoři (B. Hájek, B. Hofbauer, J. Pávková), dlouhodobě se věnující pedagogice volného času, se ve vymezení funkcí vedle Rogera a Dumazediera poněkud liší. Funkce volného času dělí na: výchovně-vzdělávací, zdravotní, sociální a preventivní (10).

Jindra Delongová říká: „Volný čas můžeme využít pro uspokojování zájmů, zálib a koníčků, jež zpestřují život, rozvíjejí schopnosti a přispívají ke zvýšení fyzické a morální úrovně (7; s.3). Část autorčiny citace, jež pojednává o rozvíjení schopností a přispívání ke zvýšení fyzické a morální úrovně, mě inspiruje k pozastavení se nad cíli výchovy ve volném čase. Podobně jako každá výchova má i výchova ve volném čase své obecné a konkrétní cíle. Za obecný cíl výchovy mimo vyučování považuji možnost naučit děti aktivně využívat volný čas. Konkrétní výchovné cíle se mohou různit dle druhu výchovné instituce, druhu činnosti, věku účastníků apod. Lze tedy chápat volný čas, jako významný a hodnotný pro jedince.

Každý pedagog volného času, ale stejně tak vedoucí zájmového kroužku by měl brát na zřetel základní principy pedagogického působení ve volném čase. PhDr. Jiřina Pávková označuje principy pedagogického ovlivňování volného času jako nejjobecnější požadavky a vymezuje je takto: „Požadavek pedagogického ovlivňování volného času, jednoty a specifčnosti vyučování a výchovy ve volném čase, požadavek seberealizace, pestrosti a přitažlivosti činností, zájmovosti a zajímavosti, odpočinkového a rekreačního zaměření, citlivosti a citovosti, orientace na sociální kontakt, kvality a evaluace.“ (10; s.76) Za obzvláště podstatný považuje autorka požadavek dobrovolnosti, který vyžaduje od pedagoga respektování potřeb dětí a schopnost účinné motivace. Podle respektování výše jmenovaných specifických požadavků lze do určité míry posuzovat kvalitu výchovného působení.

3.2 Dramatická výchova jako zájmový kroužek v mateřské škole

Dramatická výchova se uplatňuje ve formě zájmové činnosti, dále pak se její metody používají při výuce jiných předmětů, může být i povinným, nepovinným či povinně volitelným školním předmětem. Dramatická výchova se jako předmět objevuje i při přípravě pedagogů, herců a dalších divadelních umělců. Doc. Eva Machková připomíná: „Zvláštní charakter a řadu dílčích podob má využití dramatické výchovy jako předmětu či některých jejích prvků a metod ve speciální pedagogice (podle různých specializací) nebo v sociálních službách, a to nejen v práci s dětmi a mládeží.“(15; s.191)

V této podkapitole se zaměřím na formu dramatické výchovy mimo vyučování, která má své dílčí podoby podle toho, kde se odehrává. Objevuje se v základních uměleckých školách, souborech a kroužcích. Zaměřím se na útvar kroužku, jehož forma se vyskytuje v předškolních institucích.

PhDr. Jiřina Pávková zmiňuje v psychologických aspektech výchovy ve volném čase potřebu upoutat nestálou, krátkodobou a převážně neúmyslnou pozornost nejmladších dětí zajímavými podněty, hračkami, obrázky, vyprávěním apod. (10) Je zřejmé, že i dramatická výchova v podobě kroužku v mateřské škole musí mít svá specifika, neboť se do jisté míry odlišuje od dramatické výchovy na jiných stupních škol. Hana Budínská o tom napsala: „V mateřské škole by možná bylo nejvýhodnější mluvit o tvořivé dramatice – což je soubor metod a prostředků (zejména různých typů her), jimiž rozvíjíme po všech stránkách, ale ze všeho nejvíc po stránce citové osobnost dítěte a pomáháme mu najít místo v kolektivu a ve společnosti...většinou tu jde o druh řízené hry, při níž učitelka nebo vedoucí je lídrem hry, ale současně partnerem dětí, kterým nastoluje, navozuje nebo rozehrává hru či situaci.“ (6; s.1) Názor Hany Budínské pouze doplním tím, že je třeba brát v potaz velké rozdíly mezi dětmi 3letými a předškoláky. S nejmladšími svěřenci kroužku nelze pracovat s dramatickou výchovou v plném rozsahu, neboť schopnost kooperace se dostavuje až kolem 5. roku věku a spolupráce je pro dramatickou hru nutná. Do té doby lze s 3-4letými dětmi využívat vybrané průpravné hry a cvičení, které rozvíjejí konkrétní dovednosti a věku přiměřené psychické funkce.

Nevýhodou zájmových kroužků je nezávaznost docházky. Častá absence členů tak může komplikovat práci ve skupině. Jindra Delongová píše o počtu členů kroužku toto: „U nejmladších dětí, kde je nutný citlivý a individuální přístup ke každému dítěti, je vhodný počet 10 až 12 členů. Vhodnější je sudý počet členů, protože řada cvičení a improvizací počítá s prací ve dvojicích.“(7; s.8)

Rozsah společných schůzek je podmíněn věkovým složením skupiny. Při plánování délky lekce pro 3-6leté děti, vycházíme ze vzájemného vztahu mezi pedagogikou volného času a vybranými poznatky z psychologie. *[Z osobní zkušenosti, vzhledem k nestálé a krátkodobé paměti předškolních dětí, doporučuji třiceti až čtyřiceti minutové setkání.]*

Zájmové skupiny dramatické výchovy mohou, ale nemusejí směřovat k veřejnému vystupování. Jedná-li se o soubor, vymezuje ho Mgr. Bedřich Hájek jako zájmový útvar, jehož činnost je přímo zaměřená na veřejné vystupování. Kroužek charakterizuje spíše činností vnitřně obohacující členy a zaměřující se na vnitřní život útvaru (10). Kroužky dramatické výchovy pod záštitou mateřských škol, se více než na vystoupení přístupné širší veřejnosti orientují na krátké ukázky práce pro rodiče a rodinu. V žádném případě tu však nejde o nějaké secvičování pásem nebo divadelních představení. Setkáme se například s krátkými pásmy živých obrazů, lekcemi s otevřenými dveřmi aj.

Většina MŠ přijímá do kroužku všechny přihlášené děti. Některé MŠ umožňují navštěvovat zájmové kroužky i dětem, které do MŠ nejsou přihlášené, jiné naopak mají kapacitu kroužku tak vyčerpanou, že jsou nucené odmítat mladší děti a přednost v zápisu do kroužku dostávají děti, které budou další rok nastupovat do základní školy. Nabízí se otázka, zda by nebylo lepší dát přednost dětem talentovaným, ale jak píše Doc. Eva Machková: „Problém rozpoznání a rozvíjení talentu je však velmi složitý a v oblasti divadla málo prozkoumaný objektivními metodami.“ Tato slova platí dvojnásob u dětí nejmladších, respektive navštěvujících kroužek dramatické výchovy v rámci předškolní instituce, neboť nelze zjistit schopnosti a nadání pro činnost, s níž nikdy nepřišly do styku, popřípadě o ní nic neví.

3.3 Osobnost a průprava začínajícího pedagoga s vedením kroužku dramatické výchovy v mateřské škole

Všeobecně jsou na pedagogy kladeny velké nároky. PaedDr. Ivana Bečvářová říká: „Pedagog by měl zvážit, nakolik je odolný vůči zátěži z ustavičného styku s dětmi, zda dokáže převzít odpovědnost za bezpečnost i rozvoj jejich osobnosti.“⁽¹⁾ Každý vedoucí zájmového kroužku by si měl především ujasnit své časové možnosti, neboť v případě nedostatku času na přípravu, doléhají eventuelní důsledky na děti a na celkové klima skupiny.

Mnohého může jedinec dosáhnout svým úsilím, ale jsem přesvědčena, že existují i vrozené předpoklady pro úspěšnou pedagogickou činnost. Zpravidla se od vedoucího kroužku dramatické výchovy očekává kladný vztah k dětem posílený zanícením pro danou zájmovou činnost. Je ideální, když je vedoucí v zájmové činnosti kreativní, empatický, komunikativní a organizačně schopný. Jistě není třeba připomínat pohotovost. Díky této vlastnosti je pedagog pozorný a vnímavý k návrhům a podnětům dětí, nelpí striktně na plánu a svých představách a dokáže akceptovat návrhy členů. Se schopností vnímat věci nově a originálně souvisí i schopnost představivosti a fantazie, fabulační schopnosti a citu pro temporytmus, o nichž se zmiňuje Krista Bláhová.⁽⁴⁾

Nevýhodou pro nezkušeného vedoucího zájmového kroužku, je absence závazných dokumentů, zejména učebních plánů či osnov. Začínající pedagog v oboru dramatické výchovy, musí tak být velmi obezřetný a při stanovování cílů a úkolů respektovat zájmy, potřeby a věkové zvláštnosti vychovávaných. K obecně platným principům průpravy učitele řadí Doc. Eva Machková zásadu vzdělanosti a neustálého sebevzdělávání učitelů a práce na osobním rozvoji v oblasti obecných vlastností učitelské osobnosti. Vše zakládá na zkušenosti, zážitku a činnosti.⁽¹⁵⁾ Pedagog musí brát na vědomí vývojové zákonitosti 3-6letých dětí, jež je spojeno s výše zmíněnou zásadou vzdělanosti.

Je dobré se jako začínající vedoucí „dramatáku“ v mateřské škole připravit i na možnost práce v prostředí, které nechápe náročnost dramaticko-výchovné činnosti. Mnoho vedoucích kroužku dramatické výchovy v mateřské škole se setkala s nadřízenými, jež chápou zřízení kroužku účelově a vyžadují výsledný produkt co nejdříve. V takovém případě se mi osvědčilo připravit si vhodnou argumentaci a snažit

se vedení MŠ vysvětlit, že např. vánoční vystoupení dětí, které navštěvují kroužek od září, není našim společným cílem. Význam dramatické výchovy spočívá v procesu, který lze považovat za nejdůležitější a nejhodnotnější pro aktéry.

Není-li vedoucí kroužku dramatické výchovy zároveň třídním pedagogem dětí, které jsou zapsané do jím řízené zájmové činnosti, tak bych doporučila počáteční spolupráci s třídní učitelkou. Jiřina Bednářová a Vlasta Šmardová uvádějí: „Abychom mohli co možná nejlépe zabezpečit potřeby dítěte, musíme je nejdříve poznat. (...) chceme-li aktivně zasahovat do rozvoje dítěte, je nezbytné se v jeho potřebách a možnostech nejprve orientovat.“(2; s.1) Někdo může namítnout, že prostřednictvím dramatických her, cvičení, situací a improvizací lze dítě poznat a všimnout si fyzické, psychické a sociální stránky dítěte. To ano, ale uvědomme si, jak je diagnostika předškolního dítěte složitým a dlouhodobým procesem. Obzvláště požadavek časové náročnosti nelze v rozsahu kroužku (cca jednou týdně) naplnit. Ideální osobou pro spolupráci je třídní učitel, ten je s dítětem v každodenním styku a má možnost ho pozorovat při nejrůznějších činnostech. Pedagog v MŠ má také více příležitostí ke komunikaci s rodinou dítěte a mnohdy tak může vedoucímu zájmových kroužků poskytnout i rodinnou anamnézu. Společná komunikace pedagoga a vedoucího kroužku se tak může stát pro obě strany přínosnou a obohacující.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

4.1 Stanovené cíle

Zjistit jaké mají oslovení respondenti informace o dramatické výchově, jaké volnočasové aktivity pro své děti preferují a jsou-li o výukovém obsahu kroužků dostatečně informováni.

4.2 Stanovené hypotézy

Domnívám se, že informovanost rodičovské veřejnosti v mateřských školách o dramatické výchově a dalších volnočasových aktivitách je nedostatečná a že rodiče volí pro své děti především cizí jazyk, kde je jim výukový obsah a tudíž i přínos kroužku předem znám.

5. METODIKA PRÁCE

5.1 Výzkumná metoda

Vzhledem ke stanovení výzkumného problému a kvantitativně orientovanému výzkumu, jsem se rozhodla hledat odpovědi na mé otázky formou dotazníku. Podle Gavory je výzkumná metoda všeobecný název pro proceduru, se kterou se při výzkumu pracuje (6). V rámci této výzkumné metody a na základě stanovených hypotéz jsem vytvořila dotazník vlastní konstrukce.

Předvýzkum byl realizován v mateřské škole v Habartově, kde jsem si ověřila na malém vzorku respondentů, zda je struktura dotazníku dostatečně promyšlená, zda jsou zkoumané osoby ochotny zúčastnit se výzkumu a v neposlední řadě si nastínit časový plán.

Obecně lze říci, že každý výzkumný nástroj by měl mít dvě základní vlastnosti: validitu a reliabilitu. Marwin Pasch používá pro slovo validita, v českém překladu znamenající platnost, spíše ekvivalent - správnost měření a reliabilitu výzkumu vysvětluje jako přesnost nebo spolehlivost (20). Snažila jsem se mít tyto dvě základní vlastnosti výzkumu neustále na paměti a pravidelně mnou zvolené kroky konzultovat s Mgr. Radmilou Svobodovou.

5.2 Prostředí sběru dat

Dotazníky jsem úmyslně směřovala na tři zcela odlišné typy mateřských škol. Tyto mateřské školy jsem osobně navštívila, představila jsem jim svou představu o práci a domluvila se s vedením MŠ na spolupráci.

První typ MŠ, který jsem pro realizaci výzkumu zvolila je druh předškolní výchovně - vzdělávací instituce, která má prvky dramatické výchovy zakomponované ve školním vzdělávacím programu a aktivně je využívá při výchovném procesu dětí. Prvky dramatické výchovy obsažené ve výchovně-vzdělávacích činnostech, pomáhají MŠ naplnit jejich hlavní cíle výchovy. Nejdůležitějším cílem výchovy zmiňované školy je rozvoj sociálních vztahů spolu s rozvojem aktivity a tvořivosti dítěte. Dramatická výchova plně koresponduje i s osobnostně orientovaným modelem předškolní výchovy, který je filosofií této MŠ, jež je v materiálech označena jako MŠ Arabská.

Druhý typ mateřské školy se od té první liší tím, že dramatická výchova je ve školním vzdělávacím programu zahrnuta pouze jako nadstandardní činnost, kterou rodiče mohou pro své dítě zvolit ve formě zpoplatněného zájmového kroužku. Tato fakultní mateřská škola se nazývá Výšiny.

Třetím a zcela odlišným typem je MŠ v Mladé Vožici. Jedná se o venkovský typ předškolní instituce, která dramatickou výchovu nezařazuje do výchovně vzdělávacího procesu a ani ji rodičům a dětem nenabízí jako zájmový kroužek.

5.3 Vyhodnocení výsledků

Výzkumný nástroj mi umožnil hromadně získat potřebné informace na třech typech mateřských škol. Ke zpracování výsledků jsem použila čárkovací metodu, díky níž jsem vyhodnotila každou zodpovězenou položku s počtem respondentů a následně jsem získaná data zařadila do tabulek a vytvořila grafy. Výsledky jsem porovнала s cíli a hypotézami, které jsem si stanovila na začátku práce. Na základě výsledků jsem napsala závěr bakalářské práce.

5.4 Dotazník vlastní konstrukce

Vážená Paní, vážený pane!

Jsem studentka Pedagogické fakulty UK v Praze, obor Učitelství pro MŠ se specializací na dramatickou výchovu. Dovoluji si Vám předložit dotazník, jehož vyplnění Vám zabere jen několik minut. Tento dotazník je zcela anonymní a jeho vyhodnocení bude součástí výzkumu mapujícího názory rodičů na dramatickou výchovu. Předem Vám děkuji za pomoc.

S pozdravem Kateřina Bromová

1. Zaškrtněte Vaše dosažené vzdělání:

- a) základní vzdělání
- b) střední vzdělání s výučním listem
- c) střední vzdělání s maturitou
- d) vyšší odborné vzdělání
- e) vysokoškolské vzdělání tříleté
- f) vysokoškolské vzdělání víceleté
- g) jiné (prosím, napište)

2. Co si představíte pod pojmem dramatická výchova?

.....
.....

3. Uvítal(a) byste více informací o tom, co je to dramatická výchova?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

4. Myslíte si, že jste v MŠ dostatečně informováni o výukovém obsahu kroužků?

- a) ano
- b) ne
- c) neumím se vyjádřit

5. Měl(a) jste možnost zvolit dramatickou výchovu jako volnočasovou aktivitu pro své dítě?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

PROSÍM, OTOČTE STRÁNKU !

6. Navštěvuje Vaše dítě kroužek dramatické výchovy v MŠ?

- a) ano
- b) ne

7. Je podle Vás dramatická výchova pro dítě něčím přínosná?

- a) ano (prosím, zdůvodněte)

.....

- b) ne (prosím, zdůvodněte)

.....

- c) nevím

8. Jakou zkušenost máte s dramatickou výchovou vy sami?(prosím, popište)

.....

.....

9. Ovlivňuje Vás při výběru kroužku pro dítě Vaše vlastní zkušenost?

- a) ano
- b) ne
- c) nedokážu posoudit

10. Pokud byste měl(a) možnost si pro své dítě vybrat mezi kroužkem výtvarným, hudebním, dramatickým, cizího jazyka a pohybovým, který byste vybral(a) jako 1., jako 2., jako 3. a proč?

1.

2.

3.

PROSÍM VÁS O ODEVZDÁNÍ VYPLNĚNÉHO DOTAZNÍKU UČITELCE VAŠEHO DÍTĚTE V MŠ! DĚKUJI ZA VÁŠ ČAS.

6. VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT

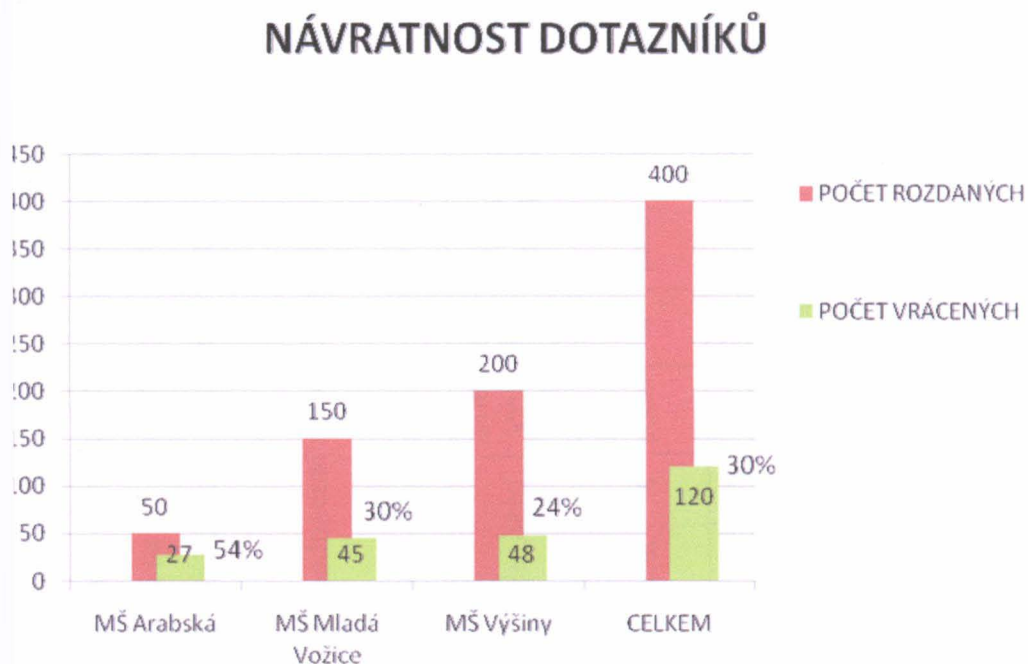
6.1 Celková návratnost dotazníků

Celkem bylo rozdáno 400 dotazníků na třech různých mateřských školách. Z toho 50 ks na MŠ Arabská, 150 ks v MŠ v Mladé Vožici a 200 ks v MŠ na Výšinách. Ze 400 dotazníků se jich vrátilo 120. Průměrná návratnost tedy činí 30%.

Tabulka č.1: Vyhodnocení celkové návratnosti dotazníků

	POČET ROZDANÝCH	POČET VRÁCENÝCH	NÁVRATNOST V [%]
MŠ Arabská	50	27	54%
MŠ Mladá Vožice	150	45	30%
MŠ Výšiny	200	48	24%
CELKEM	400	120	30%

Graf č.1

6.2 Vyhodnocení otázky č. 1: Zaškrtněte Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.

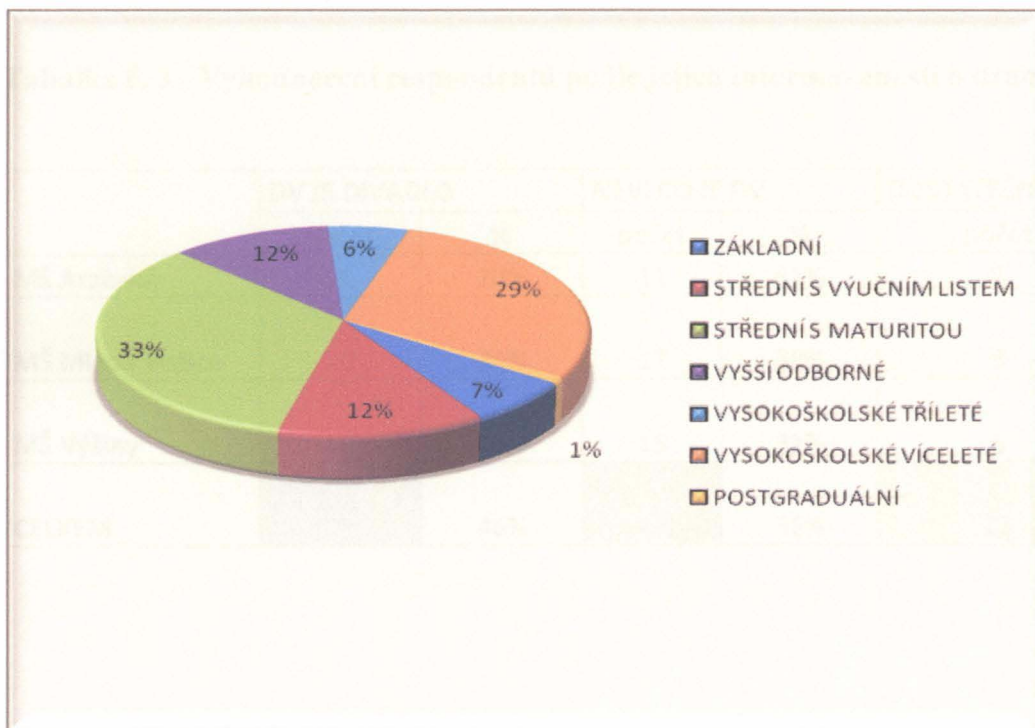
Šetření prokázalo, že výzkumu se účastnilo nejvíce respondentů se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou, tedy 33%. Další početnou skupinou byli vysokoškolsky vzdělaní respondenti, jež zauímají 29%. 12% respondentů má dokončeno vyšší odborné vzdělání a stejné procento bylo dotazovaných, jež dosáhly středního vzdělání s výučním listem. Nejméně početnými skupinami jsou dotazovaní se základním, bakalářským a jiným vzděláním.¹

Tabulka č.2 - Vyhodnocení respondentů dle dosaženého vzdělání v závislosti na jednotlivých MŠ.

	VZDĚLÁNÍ														CELKEM	
	ZÁKLADNÍ		STŘEDNÍ S VÝUČNÍM LISTEM		STŘEDNÍ S MATURITOU		VYŠŠÍ ODBORNÉ		VYSOKOŠKOLSKÉ TŘÍLETÉ		VYSOKOŠKOLSKÉ VÍCELETÉ		POSTGRADUÁLNÍ			
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	1	4%	2	7%	6	22%	4	15%	4	15%	10	37%	0	0%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	6	13%	7	16%	19	42%	3	7%	1	2%	9	20%	0	0%	45	100%
MŠ Výšiny	1	2%	6	13%	15	31%	7	15%	2	4%	16	33%	1	2%	48	100%
CELKEM	8	7%	15	12%	40	33%	14	12%	7	6%	35	29%	1	1%	120	100%

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

Graf č.2 - Celkové vyhodnocení všech respondentů dle dosaženého vzdělání.

6.3 Vyhodnocení otázky č. 2: Co si představíte pod pojmem dramatická výchova?

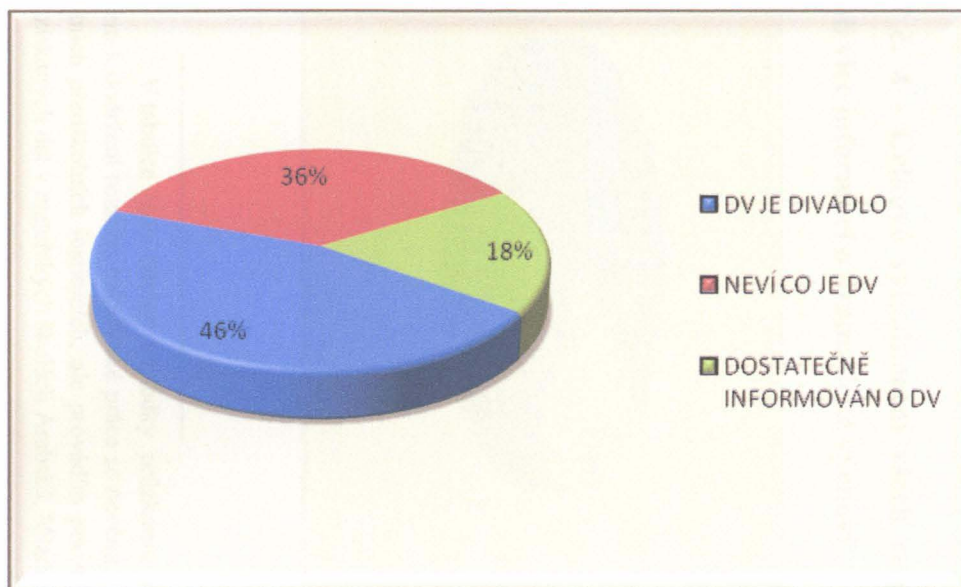
Z průzkumu vyplývá, že 46% respondentů smýšlí o dramatické výchově jako o divadle, 36% dotazovaných vůbec neví co je předmět dramatická výchova a 18% dotázaných se dá považovat za dostatečně informované.¹

Tabulka č. 3 - Vyhodnocení respondentů podle jejich informovanosti o dramatické výchově v závislosti na jednotlivých MŠ.

	DV JE DIVADLO		NEVÍ CO JE DV		DOSTATEČNĚ INFORMOVÁN O DV		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	8	30%	11	41%	8	30%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	20	44%	17	38%	8	18%	45	100%
MŠ Výšiny	27	56%	15	31%	6	13%	48	100%
CELKEM	55	46%	43	36%	22	18%	120	100%

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

Graf č. 3 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle jejich informovanosti o dramatické výchově.

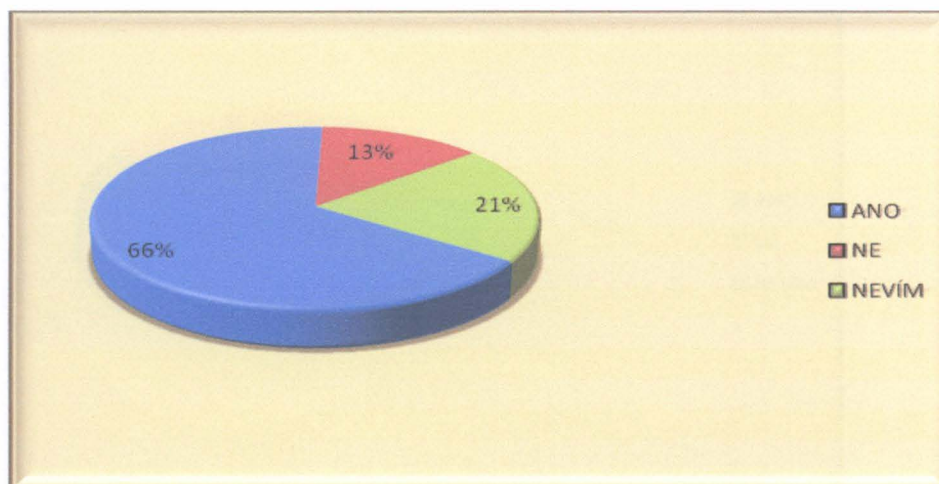
6.4 Vyhodnocení otázky č. 3: Uvítal(a) byste více informací o tom, co je to dramatická výchova?

66% respondentů by uvítalo více informací o dramatické výchově, 21% není rozhodnuto a 13% z dotázaných nemá zájem získat více informací o této estetické výchově.¹

Tabulka č. 4 - Vyhodnocení respondentů podle toho, zda by uvítali více informací o dramatické výchově v závislosti na jednotlivých MŠ.

	ANO		NE		NEVÍM		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	21	78%	2	7%	4	15%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	22	49%	7	16%	16	36%	45	100%
MŠ Výšiny	36	75%	7	15%	5	10%	48	100%
CELKEM	79	66%	16	13%	25	21%	120	100%

Graf č. 4 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle toho, zda by uvítali více informací o dramatické výchově.

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

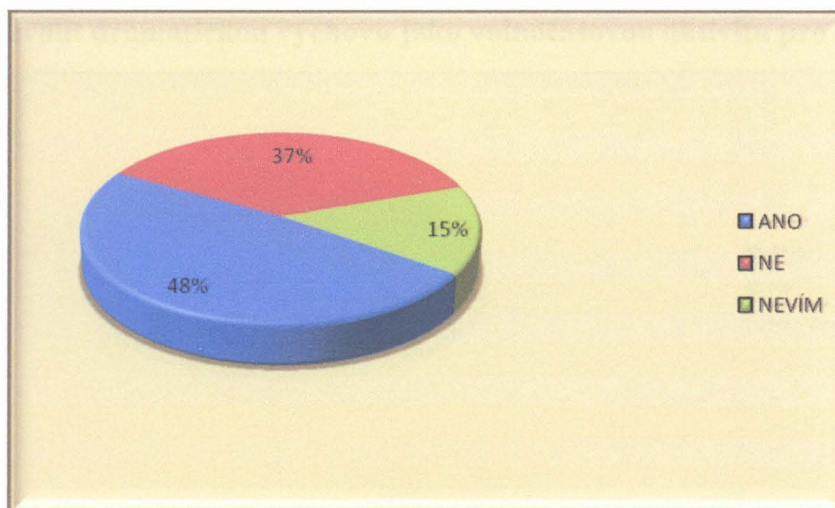
6.5 Vyhodnocení otázky č. 4: Myslíte si, že jste v MŠ dostatečně informováni o výukovém obsahu kroužků?

Šetření prokázalo, že 48% respondentů je spokojeno s informovaností o náplni kroužků v mateřských školách, 15% dotázaných to nedokáže posoudit a 37% není spokojeno s tím, jak je MŠ zpravuje o výukovém obsahu kroužků.¹

Tabulka č.5 - Vyhodnocení respondentů dle informovanosti o výukovém obsahu kroužků.

	ANO		NE		NEVÍM		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	14	52%	6	22%	7	26%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	22	49%	16	36%	7	16%	45	100%
MŠ Výšiny	22	46%	22	46%	4	8%	48	100%
CELKEM	58	48%	44	37%	18	15%	120	100%

Graf č.5 - Celkové vyhodnocení všech respondentů dle informovanosti o výukovém obsahu kroužků.

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

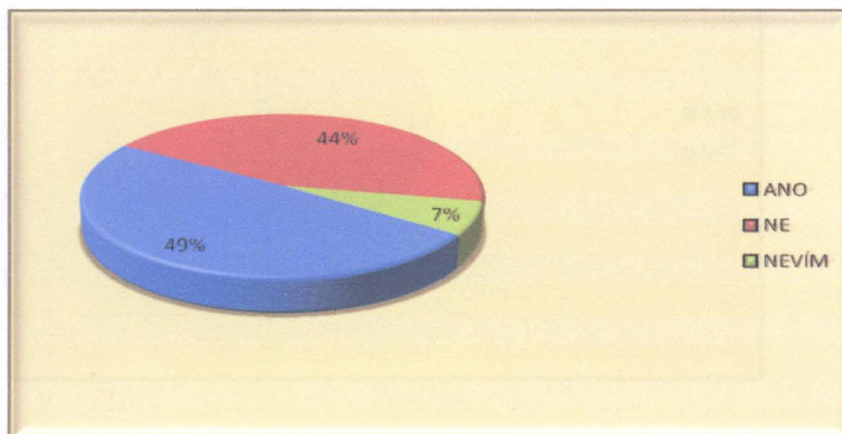
6.6 Vyhodnocení otázky č. 5: Měl(a) jste možnost zvolit v MŠ dramatickou výchovu jako volnočasovou aktivitu pro své dítě?

Dle průzkumu mělo možnost zvolit dramatickou výchovu jako volnočasovou aktivitu pro své dítě 49 % respondentů, 7% z dotázaných rodičů si této možnosti není vědomo a 44% respondentů tuto možnost nemělo.¹

Tabulka č. 6 - Vyhodnocení respondentů podle toho, zda měli možnost zvolit dramatickou výchovu jako volnočasovou aktivitu pro své dítě v závislosti na jednotlivých MŠ.

	ANO		NE		NEVÍM		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	22	81%	3	11%	2	7%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	0	0%	43	96%	2	4%	45	100%
MŠ Výšiny	35	73%	9	19%	4	8%	48	100%
CELKEM	57	49%	55	44%	8	7%	120	100%

Graf č. 6 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle toho, zda měli možnost zvolit dramatickou výchovu jako volnočasovou aktivitu pro své dítě.

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

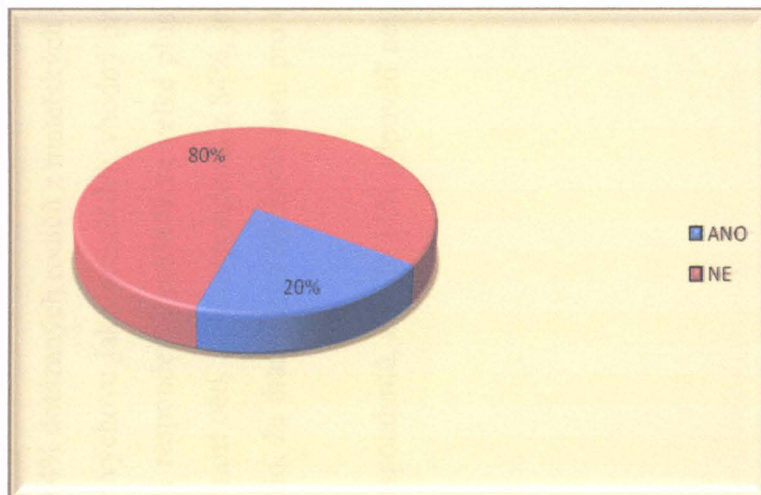
6.7 Vyhodnocení otázky č. 6: Navštěvuje Vaše dítě kroužek dramatické výchovy v MŠ?

Z výzkumu vyplývá, že v MŠ Výšiny a v MŠ Arabská¹ 20% dětí respondentů navštěvuje kroužek dramatické výchovy a 80% ho nenavštěvuje.²

Tabulka č. 7 - Vyhodnocení respondentů podle toho, zda navštěvuje jejich dítě kroužek dramatické výchovy v MŠ v závislosti na jednotlivých MŠ.

	ANO		NE		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	9	33%	18	67%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	0	0%	0	0%	0	0%
MŠ Výšiny	6	13%	42	88%	48	100%
CELKEM	15	20%	60	80%	75	100%

Graf č. 7 - Celkové vyhodnocení respondentů z MŠ Arabská a Výšiny podle toho, zda navštěvuje jejich dítě kroužek dramatické výchovy v MŠ.

¹ Vzhledem k tomu, že mateřská škola v Mladé Vožici dramatickou výchovu jako zájmový kroužek pro děti nenabízí, vyhodnocuji pouze respondenty z mateřské školy Výšiny a Arabská, kde je rodičům tato možnost nabídnuta.

² V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

6.8 Vyhodnocení otázky č. 7: Je podle Vás dramatická výchova pro dítě něčím přínosná?

Šetření prokázalo, že 84% dotázaných rodičů z mateřských škol si myslí, že je dramatická výchova pro dítě něčím přínosná. 29% z nich považuje dramatickou výchovu jako prostředek vhodný pro zlepšení sociálně komunikačních dovedností, 20% spatřuje přínos v divadelní přípravě dětí, 9% respondentů pokládá za velké plus této estetické výchovy možnost spontánní a též řízené hry a 8% si myslí, že DV má vliv na osobnost dětí. 18% respondentů z 84%, jež odpověděli, že DV je přínosná, nevedlo konkrétní důvod.

5% z dotázaných uvedlo, že dramatická výchova není pro děti přínosná. Toto minimum respondentů nevedlo žádný argument pro své rozhodnutí.

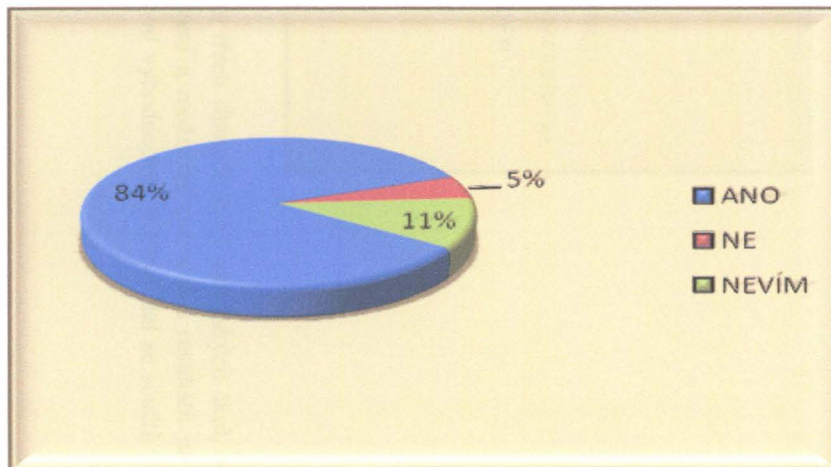
Ze všech dotázaných respondentů, zvolilo 11% odpověď nevím.¹

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

Tabulka č. 8 - Vyhodnocení respondentů podle toho, zda si myslí, že je dramatická výchova pro děti něčím přínosná v závislosti na jednotlivých MŠ .

	ANO										NE		NEVÍM		CELKEM	
	Osobnostní		Herní		Sociálně komunikační		Divadlo (herectví)		Neví proč		počet	%	počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%						
MŠ Arabská	2	7%	3	11%	10	37%	7	26%	4	15%	1	4%	0	0%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	3	7%	5	11%	11	24%	10	22%	6	13%	0	0%	10	22%	45	100%
MŠ Výšiny	5	10%	3	6%	14	29%	7	15%	11	23%	5	10%	3	6%	48	100%
CELKEM	10	8%	11	9%	35	29%	24	20%	21	18%	6	5%	13	11%	120	100%

Graf č. 8 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle toho, zda si myslí, že je dramatická výchova pro děti něčím přínosná.

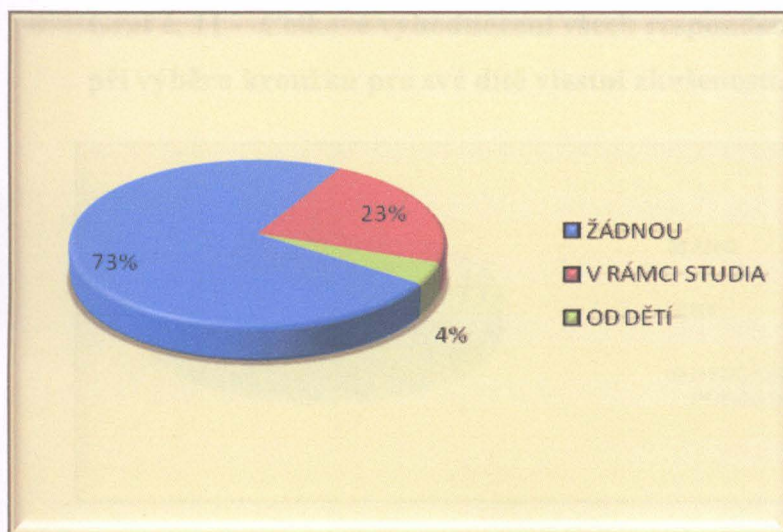
6.9 Vyhodnocení otázky č. 8: Jakou zkušenost máte s dramatickou výchovou vy sami?

Z průzkumu vyplývá, že 73% respondentů nemá žádnou zkušenost s dramatickou výchovou, 23% se s ní setkalo v rámci studia a 4 % ze všech dotázaných mají jedinou zkušenost s dramatickou výchovou z kroužku svých dětí.¹

Tabulka č. 9 - vyhodnocení respondentů podle jejich osobní zkušenosti s dramatickou výchovou v závislosti na jednotlivých MŠ.

	ŽÁDNOU		V RÁMCI STUDIA		OD DĚTÍ		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	15	56%	8	30%	4	15%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	34	86%	11	24%	0	0%	45	100%
MŠ Výšiny	39	81%	8	17%	1	2%	48	100%
CELKEM	88	73%	27	23%	5	4%	120	100%

Graf č. 10 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle druhu osobní zkušenosti s dramatickou výchovou.

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

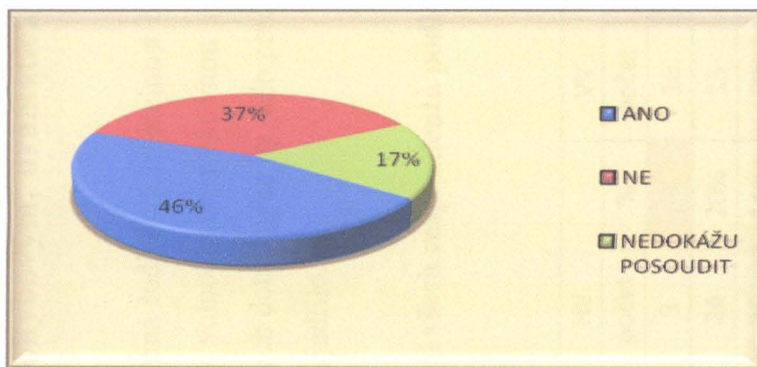
6.10 Vyhodnocení otázky č. 9: Ovlivňuje Vás při výběru kroužku pro dítě Vaše vlastní zkušenost?

Výzkum prokázal, že 46% dotázaných rodičů ovlivňuje při výběru volnočasové aktivity pro dítě jejich osobní zkušenost, 37% respondentů se nenechá ovlivnit vlastní zkušeností a 18% tuto možnost nedokáže posoudit.¹

Tabulka č. 10 - Vyhodnocení respondentů podle toho, jak jsou ovlivněni při výběru kroužku pro své dítě vlastní zkušeností v závislosti na jednotlivých MŠ.

	ANO		NE		NEDOKÁŽU POSOUDIT		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
MŠ Arabská	14	52%	6	22%	7	17%	27	100%
MŠ Mladá Vožice	17	38%	19	42%	9	17%	45	100%
MŠ Výšiny	24	50%	19	40%	5	17%	48	100%
CELKEM	55	46%	44	37%	21	17%	120	100%

Graf č. 11 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle toho, jak jsou ovlivněni při výběru kroužku pro své dítě vlastní zkušeností.

¹ V tabulce jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny.

6.11 Vyhodnocení otázky č. 10: Pokud byste měl(a) možnost si pro své dítě vybrat mezi kroužkem výtvarným, hudebním, pohybovým, dramatickým a cizího jazyka, který byste vybral(a) jako 1., jako 2., jako 3. a proč?

Dle průzkumu volí dotázaná rodičovská veřejnost na 1. místo pro své dítě ve věku 3-6 let jako zájmovou aktivitu cizí jazyk a to hned v 27%. Druhou nejoblíbenější volnočasovou aktivitou s 18% je pro respondenty jakýkoli pohybový kroužek. 13% respondentů by zvolilo výtvarný kroužek a 10% ze všech dotázaných by dalo přednost dramatické výchově. 8% respondentů na 1. místo zvolilo hudební kroužek.

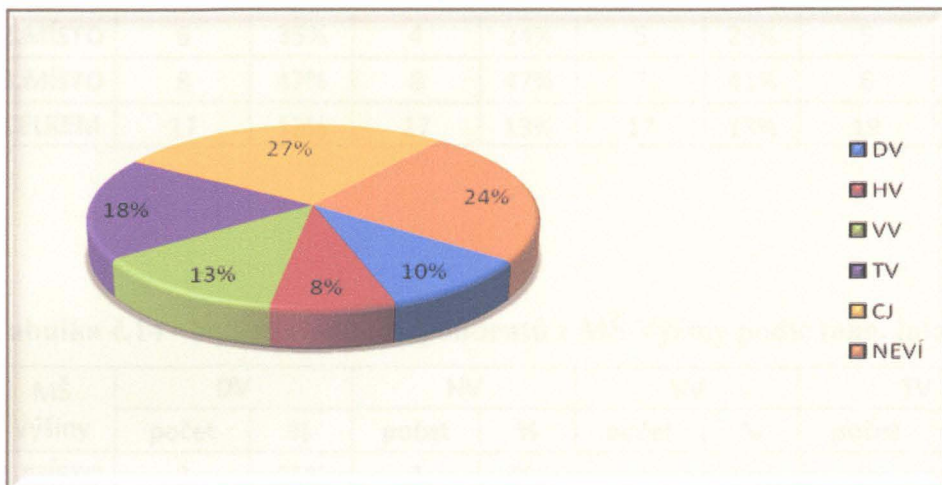
24% respondentů se nevyjádřilo.¹

Tabulka č.11 - Vyhodnocení všech respondentů podle toho, jaké volnočasové aktivity pro své děti preferují.

	DV		HV		VV		TV		CJ		NEVÍ		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1.MÍSTO	12	10%	9	8%	16	13%	22	18%	32	27%	29	24%	120	100%
2.MÍSTO	14	12%	24	20%	13	11%	16	13%	23	19%	31	25%	120	100%
3.MÍSTO	21	18%	25	21%	20	17%	17	14%	3	3%	33	28%	120	100%
CELKEM	47	13%	58	16%	49	14%	55	15%	58	16%	93	26%	360	100%

¹ V tabulkách číslo 12, 13, 14 jsou čitelné výsledky průzkumu ze třech různých typů mateřských škol, ale vzhledem k dodržení rozsahu bakalářské práce se nevěnuji posouzení a možnému porovnání výsledků na konkrétních předškolních institucích, ale provádím pouze celkové slovní vyhodnocení, jež vychází ze součtů získaných dat v mateřských školách Arabská, Mladá Vožice a Výšiny (viz tabulka č.11).

Graf č. 12 - Celkové vyhodnocení všech respondentů podle toho, jaké volnočasové aktivity pro své děti preferují na 1.místě.

Tabulka č.12 - Vyhodnocení respondentů z MŠ Arabská podle toho, jaké volnočasové aktivity pro své děti preferují.

MŠ Arabská	DV		HV		VV		TV		CJ		NEVÍ		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1.MÍSTO	7	41%	2	12%	4	29%	5	36%	8	50%	1	33%	81	100%
2.MÍSTO	4	24%	10	59%	3	21%	3	21%	6	38%	1	33%		
3.MÍSTO	6	35%	5	29%	7	50%	6	43%	2	13%	1	33%		
CELKEM	17	21%	17	21%	14	17%	14	17%	16	20%	3	4%		

Tabulka č.13 - Vyhodnocení respondentů z MŠ Vožice podle toho, jaké volnočasové aktivity pro své děti preferují.

MŠ Vožice	DV		HV		VV		TV		CJ		NEVÍ		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1.MÍSTO	3	18%	5	29%	5	29%	8	42%	9	47%	15	33%	135	100%
2.MÍSTO	6	35%	4	24%	5	29%	5	26%	10	53%	15	33%		
3.MÍSTO	8	47%	8	47%	7	41%	6	32%	0	0%	16	35%		
CELKEM	17	13%	17	13%	17	13%	19	14%	19	14%	46	34%		

Tabulka č.14 - Vyhodnocení respondentů z MŠ Výšiny podle toho, jaké volnočasové aktivity pro své děti preferují.

MŠ Výšiny	DV		HV		VV		TV		CJ		NEVÍ		CELKEM	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1.MÍSTO	2	15%	2	8%	7	39%	9	41%	15	65%	13	30%	144	100%
2.MÍSTO	4	31%	10	42%	4	22%	8	36%	7	30%	15	34%		
3.MÍSTO	7	54%	12	50%	7	39%	5	23%	1	4%	16	36%		
CELKEM	13	9%	24	17%	18	13%	22	15%	23	16%	44	31%		

6.12 Ověření stanovených hypotéz

Domnívala jsem se, že informovanost rodičovské veřejnosti v mateřských školách o dramatické výchově a dalších volnočasových aktivitách je nedostatečná.

Při vyhodnocení otázky č.2 z dotazníku se potvrdilo, že rodiče mají nedostatek informací o dramatické výchově. 46% respondentů chápe tento předmět spíše jako divadelní kroužek a za hlavní náplň považují: dramatizaci pohádek, nácvik divadelních rolí, divadlo s loutkami, vystupování na veřejnosti, recitaci a s tím spojené učení artikulace, komunikace, odvahy a překonávání ostychu. Mezi další nejčastější odpovědi v této kategorii patřilo spojení výrazného pohybu, hudby a mluveného slova, někteří respondenti dokonce dramatickou výchovu označily jako hereckou přípravu. 36% vůbec nevědělo co je dramatická výchova (mnohdy uvádí, že se s ní vůbec nesetkali a pokládají ji za nový předmět) a pouze 18% lze považovat za dostatečně informované a více či méně vystihující jádro dramatické výchovy.

Dalším faktorem prokazujícím, že respondenti nejsou dostatečně informováni o této estetické výchově je to, že 66% z nich by o ní uvítalo více informací, 21% dotázaných nevědělo zda mají zájem o informace a pouze 13% uvedlo, že nemá zájem zjistit něco víc o DV (viz. tabulka a graf č.4).

Neprokázalo se, že je rodičovská veřejnost neuspokojivě informovaná i o dalších volnočasových aktivitách, neboť 48% respondentů se považuje za dostatečně informované o výukovém obsahu kroužků v MŠ, 15% svou informovanost nedokázalo posoudit a 37% je nedostatečně informováno o náplni kroužků (viz. tabulka a graf č. 5).

Předpokládala jsem, že rodiče volí pro své děti především cizí jazyk, kde je jim výukový obsah a tudíž i přínos kroužku předem znám.

Potvrdilo se, že nejčastěji by při možnosti výběru z pěti zájmových kroužků (tělesného, hudebního, dramatického, výtvarného a cizího jazyka) zvolili rodiče pro své dítě na první místo cizí jazyk a to hned 27% respondentů, čili nejvíce mezi danými výchovami (viz. tabulka č. 11 a graf č. 12) Jako nejčastější důvody uváděli respondenti, že s cizím jazykem je dobré začít od útlého věku, někteří ho označili za důležitý a nezbytný k životu v dnešním světě a mnoho rodičů považuje cizí jazyk jako dobrý prostředek pro větší možnosti svých dětí a lepší uplatnění v profesním životě. Z již

zmíněných a nejčastějších odpovědí jsme zjistili, že přínos cizího jazyka je rodičovské veřejnosti dobře znám.

ZÁVĚR

Údaje ukázaly, že informovanost rodičovské veřejnosti o dramatické výchově byla vesměs nedostačující. Poukažme na to, že stále přetrvává pohled na DV jako na divadlo a rodiče předškolních dětí za její hlavní náplň považují dramaturgii pohádek, nácvik divadelních rolí, divadlo s loutkami, vystupování na veřejnosti a také recitaci. Výzkum naznačil, že větší část rodičů by uvítala poučení o DV. Domnívám se, že by bylo dobré v mateřských školách, které tuto estetickou výchovu nabízejí, ať už jako volnočasovou aktivitu či mají prvky dramatické výchovy zakomponované ve školním vzdělávacím programu, na začátku školního roku uspořádat pro rodiče zapsaných dětí seminář, jež by stručně a srozumitelně informoval o cílech, úkolech, obsahu, hodnotách a formě DV v MŠ nebo jim alespoň poskytnout k dispozici odbornou literaturu. Poučila jsem se a jako vedoucí kroužku dramatické výchovy budu rodičům zapsaných dětí nabízet lekce s otevřenými dveřmi. V těchto hodinách budou mít rodiče možnost vidět své děti v akci. Doufám, že i tento malý krok zlepší informovanost rodičovské veřejnosti o DV.

Neinformovanost rodičovské veřejnosti o DV může mít souvislost s malou návštěvností dětí na dramatických kroužcích. Mám za to, že rodiče nevolí dramatický kroužek pro své dítě, neboť nevědí, co si o tomto předmětu mají myslet a cítí pouze všeobecný přínos zájmové aktivity – což dokazuje vyhodnocení otázky, zda si respondenti myslí, že je dramatická výchova pro dítě něčím přínosná. Častou odpovědí neinformovaných rodičů bylo, že každý kroužek je pro dítě něčím přínosný, ale konkrétní význam DV nedokázaly pojmenovat.

Tři čtvrtiny respondentů neměli osobní zkušenost s dramatickou výchovou, ale je zajímavé, že polovina dotazovaných uvedla, že se při výběru zájmové aktivity pro své dítě nechá ovlivnit vlastní zkušeností s předmětem či výchovou. Ze srovnání vyplynulo, že polovina rodičů, jež dá na svůj osobní prožitek, jen s malou pravděpodobností zapíše své dítě do kroužku dramatické výchovy, neboť se dá očekávat, že patří mezi tu větší část rodičovské populace, která se nikdy s DV osobně nesetkala. Tento fakt se do

značné míry mohl podílet i na výsledku otázky číslo deset a šest. Zde dramatickou výchovu z výběru pěti volnočasových aktivit zvolilo na první místo pouze 10% rodičů a průměrně navštěvovalo v MŠ Výšiny a Arabská pouze 20% dětí dramatický kroužek.

Předpokládala jsem, že rodiče pro své děti jako zájmovou činnost na pozici čísla jedna, budou nejčastěji volit cizí jazyk. Hypotéza se potvrdila a získané údaje ukázaly na jistý trend při výběru volnočasových aktivit pro 3-6leté děti. Rodiče upřednostňují cizí jazyk před estetickými výchovami už v předškolních institucích. Ptám se sama sebe: „Reagují rodiče na zvýšený pohyb cizojazyčného obyvatelstva v ČR? Spatřují v cizím jazyce výhodu lepšího uplatnění svých dětí ve společnosti? Nevede je k této volbě vlastní jazykový handicap?“ Lenka Šulová upozorňuje rodiče a učitele MŠ, že období mezi 3. – 6. rokem je dobou nápadné kapacity mechanické paměti, což je může vést k záměru využít toto období pro vytvoření základu pro další jazyk (III). Je ovšem důležité zohlednit, že se jedná o období spontánní hry, nikoliv o časový úsek, ve kterém se má dítě věnovat řízené výuce. Domnívám se, že dítě by mělo nejprve dobře zvládnout mateřský jazyk, tělesně, sociálně a psychicky vyžrát a teprve tehdy je připraveno na vyučování dalších jazyků.

Stanovená hypotéza se potvrdila. Dotazovaná rodičovská veřejnost byla nedostatečně informovaná o dramatické výchově a měla s ní málo osobních zkušeností. S tímto zjištěním jsem nespokojená a doufám, že se zařazením dramatické výchovy do osnov a vzdělávacích programů pro základní vzdělávání si čím dál tím víc žáků, rodičů a učitelů bude uvědomovat přínos dramatické výchovy. Osobně se pokusím šířit „osvětu“ i na území mateřských škol.

POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA (řazeno abecedně)

1. BEČVÁŘOVÁ, Ivana. Pracovní listy z dramatické výchovy pro potřeby pedagogických pracovníků pracujících s dětmi a mládeží v zájmovém vzdělávání. Prachatice: SVIS MŠMT, 2004. 100 s.
2. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina; ŠMARDOVÁ, Vlasta. Diagnostika dítěte předškolního věku: Co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let. Brno: C PRESS, 2008. 212 s.
ISBN 978-80-251-1829-0
3. BLÁHOVÁ, Krista. Hry pro tvořivé vyučování, Praha: Agentura STROM, 1997. 47 s.
ISBN 80-901954-7-4
4. BLÁHOVÁ, Krista. Uvedení do systému školní dramatiky: Dramatická výchova pro učitele obecné, základní a národní školy. Praha: IPOS-ARTAMA, 1996. 84 s.
ISBN 80-7068-070-9
5. BUDÍNSKÁ, Hana. Hry pro šest smyslů: Kartotéka pro loutkáře i neloutkáře, kteří si umějí hrát s dětmi. 5. vyd. Praha: IPOS-ARTAMA, 2001. 110 s. ISBN 80-7068-158-6
6. BUDÍNSKÁ, Hana. Ať si už mohou naše děti ve své škole hrát!: Tvořivá hra s nejmenšími. Praha: IPOS-ARTAMA, 1992. 36 s. ISBN 80-7068-0407
7. DELONGOVÁ, Jindra a kolektiv. Zájmové kroužky recitačně dramatické. Praha: SPN, 1981. 55 s. ISBN 14-409-81
8. DISMAN, Miloslav. Receptář dramatické výchovy. Praha: SPN, 1976. 148 s.
ISBN 14-703-76
9. GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Přel. Vladimír Jůva. Brno: Paido edice pedagogické literatury, 2000. 208 s. ISBN 80-85931-79-6

10. HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav; PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogické ovlivňování volného času. Praha: Portál, 2008. 240 s. ISBN 978-80-7367-473-1
11. KRTIČKA, K.; HÁJEK B.; HARMACH, J. a kolektiv. Děti, vedoucí, volný čas. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004. 120 s. ISBN 80-86784-06-1
12. KOŤÁTKOVÁ, Soňa a kolektiv. Vybrané kapitoly z dramatické výchovy, Praha: Karolinum nakladatelství Univerzity Karlovy, 1998. 224 s. ISBN 80-7184-756-9
13. MACKOVÁ, Silva; SVOZILOVÁ, Dana. Škola (dramatickou) hrou. Brno: Středisko vzdělávacích a poradenských služeb kultury ve spolupráci s Domem dětí a mládeže, 1990. 40 s. ISBN 80-85027-09-7
14. MACHKOVÁ, Eva. Improvizace s příběhem v angloamerickém dramatu, Praha: Akademie múzických umění, divadelní fakulta, katedra výchovné dramatiky, 1996. 98 s. ISBN 80-85883-16-3
15. MACHKOVÁ, Eva. Jak se učí dramatická výchova: didaktika dramatické výchovy. 2. vyd. Praha: Akademie múzických umění, divadelní fakulta, katedra výchovné dramatiky, 2007. 224 s. ISBN 978-80-7331-089-9
16. MACHKOVÁ, Eva a kolektiv. Malý průvodce dramatickou výchovou v mateřské škole. Praha: IPOS-ARTAMA, 1992. 42 s. ISBN 80-7068-047-4
17. MACHKOVÁ, Eva. Metodika dramatické výchovy: zásobník dramatických her a improvizací. 9. vyd. Praha: IPOS, 2002. 156 s. ISBN 80-7068-166-7
18. MACHKOVÁ, Eva. Úvod do studia dramatické výchovy. 2., uprav. vyd. Praha: NIPOS, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7068-207-4

19. MACHKOVÁ, Eva. Volba literární látky pro dramatickou výchovu aneb Hledání dramatičnosti. 2. vyd. Praha: Akademie múzických umění, divadelní fakulta, katedra výchovné dramatiky, 2004. 126 s. ISBN 80-7331-013-9
20. PASCH, Marvin; GARDNER, Trevor G.; SPARKS-LANGER, Georgea a kolektiv. Od vzdělávacího program k vyučovací hodině (Teaching on Making). Přel. Koldinský, M. Praha: Portál, 1998. 416 s. ISBN 80-7178-127-4
21. PROVAZNÍK, J. a kolektiv. Dítě mezi výchovou a uměním: dramatická výchova na přelomu tisíciletí. Praha: Sdružení pro tvořivou dramatiku ve spolupráci s katedrou výchovné dramatiky DAMU, 2008. 220 s. ISBN 978-80-903901-2-6
22. PRŮCHA, Jan.; WALTEROVÁ, Eliška.; MAREŠ, Jiří. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 1995. 293 s. ISBN 80-7178-029-4
23. SKALKOVÁ, Jarmila. Obecná didaktika. Praha: ISV nakladatelství, 1999. 296 s. ISBN 80-85866-33-1
24. ULRYCHOVÁ, Irina. Drama a příběh: tvorba scénáře příběhového dramatu v dramatické výchově. Praha: Akademie múzických umění, divadelní fakulta, katedra výchovné dramatiky, 2007. 104 s. ISBN 978-80-7331-096-7
25. VALENTA, Josef. Metody a techniky dramatické výchovy. Praha: Grada Publishing, 2008. 352 s. ISBN 978-80-247-1865-1
26. VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie. Praha: Portál, 2000. 528 s. ISBN 80-7178-308-0
27. VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: TAURIS, 2006. 48 s. ISBN 80-87000-00-5

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- I. PROVAZNÍK, Jaroslav. Podíl dramatické výchovy na utváření a rozvíjení klíčových kompetencí [online]. Metodický portál RVP provozovaný Výzkumným ústavem pedagogickým [cit. 2005-11-29] Dostupné na WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/407/podil-dramaticke-vychovy-na-utvareni-a-rozvijeni-klicovych-kompetenci.html/>> ISSN 1802-4785

- II. ULRYCHOVÁ, Irina; PROVAZNÍK, Jaroslav; MACKOVÁ, Silva a kolektiv. Návrh kapitoly Dramatické výchovy do RVP pro základní vzdělávání [online]. Praha: Internetová stránka občanského sdružení s celostátní působností mapující obor dramatické výchovy. [cit. 2002, duben] Dostupné na WWW: <http://www.drama.cz/osnovy_a_programy/rvp2002.html>

- III. ŠULOVÁ, Lenka. (2007). Výuka cizích jazyků od raného dětství? Možná rizika či výhody? E-psychologie [online]. 1(1), [7.2.2010] Dostupné na WWW: <<http://e-psychologie.eu/pdf/sulova.pdf>>

III. PŘÍLOHY

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Fakultní mateřská škola se speciální péčí
Arabská 681/20, Praha 6

Školní rok 2007/ 2008

Motto:

Smyslem naší školy je vytvářet dětem, spolu s rodinou, podmínky pro prožití radostného a smysluplného dětství tak, aby si děti odnášely do života pozitivní vztah k lidem, radost z poznávání a víru v sebe sama.

Praha 1. září 2007

OBSAH

Obsah	3
1 // Představení školy	4
Identifikační údaje	4
Historie školy	5
Obecná charakteristika	6
2 // Filosofie školy	8
3 // Podmínky působení školního programu	9
Organizační podmínky	9
Psychosociální podmínky	10
Další podmínky	11
4 // Speciální péče	13
5 // Drama ve výchově	15
6 // Vzdělávací obsah	16
Pojetí a realizace vzdělávacího obsahu	16
Formy a metody výchovné práce	17
Vzdělávací obsah v integrovaných blocích	18
7 // Evaluace	23
Použitá literatura	24
Příloha č.1	25

1 // PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

Identifikační údaje

Název školy:	Fakultní mateřská škola se speciální péčí
Zřizovatel školy:	Úřad městské části Praha 6
Sídlo školy:	Arabská 681/20, Praha 6, 16000 Telefon: 235 350 410 Email: skolka@email.cz Web: www.skolka.org
Právní subjektivita:	IČO: 65 99 40 27 Bankovní spojení: 19 – 6029270247 / 0100 Telefon ředitelky: 246 024 322 Telefon ekonomky: 246 024 322 Telefon hospodářky: 235 350 410, 602 890 656
Ředitelka a pracovníci školy:	Ředitelka: PaedDr. Vlasta Gregorová Pedagogický sbor Speciální pedagog – poradenský psycholog Správní zaměstnanci
Provoz školy:	07.00–17.00
Ranní provoz (žluté oddělení):	07.00–08.00
Speciální oddělení:	07.30–15.00
Děti s individ. plánem v ostatních odděleních:	08.00–16.00
Provoz ostatních oddělení:	08.00–16.00
Odpolední provoz (střídavě v odděleních):	16.00–17.00
Rodiče:	Klub rodičů (občanské sdružení) Bankovní spojení: 161454329/0800
Další subjekty působící v objektu školy:	Centrum tvořivé dramatiky (občanské sdružení) MÁTA (občanské sdružení)
Zpracovatelé vzdělávacího programu:	Kolektiv pedagogů školy pod vedením zástupkyně ředitelky PaedDr. Dany Haaseové a ředitelky PaedDr. Vlasty Gregorové

- 2004 **Projekt 2. části zahrady a dětského hřiště**
Škola začala kultivovat druhou část zahrady podle vypracovaného projektu, s bezbariérovou přístupovou cestou, dětským hřištěm a novým osázením zahrady.
- Zkušební verze školního programu**
- 2007 **Dokončení 2. části zahrady s bezbariérovým přístupem**
Vybavení zahrady skluzavkou, novým pískovištěm a lavičkami
- Školní program**
- Rekonstrukce Robinsonova hřiště (dominanty)**
- 2008 **Rekonstrukce školní kuchyně a správní budovy**
Připravuje se.

Obecná charakteristika

Současná podoba školy je výsledkem práce a partnerství pedagogů, rodičů a dalších přátel, působících v tomto zařízení od roku 1991, pod vedením ředitelky PaedDr. Vlasty Gregorové.

Specifika školy

Škola je specifická ve třech oblastech. Vytváří věkově smíšené (heterogenní) třídy, integruje děti se speciálními vzdělávacími potřebami a využívá ve výchovném procesu prvky dramatické výchovy (tvořivé dramatiky).

Vnější prostředí a vnitřní uspořádání

Škola disponuje velkým prostorovým zázemím. Třídy jsou situovány ve dvou dvoupodlažních budovách, ve třetí budově je provozní zázemí s malým a velkým sálem a keramickou dílnou pro zájmové činnosti a společné akce školy. Celý areál je propojen prosklenou chodbou.

Každá třída je vybavena jídelnou-pracovnou, hernou, sociálním zařízením a přípravnou kuchyňkou. Třídy jsou zařízeny vkusným a funkčním nábytkem, hračky a pomůcky jsou pečlivě vybírány a průběžně doplňovány.

Škola má velkou zahradu vybavenou hrovými prvky z přírodních materiálů, jezírkem s rybami a asfaltovou cestou pro kola a koloběžky. V

Historie školy

- 1980 **Otevření školy**
Klasická státní sídlištní mateřská škola postavená v rámci nového sídliště Červený vrch.
- 1991 **Škola se speciální péčí**
Začátek působení ředitelky V. Gregorové a jejího pracovního týmu. Zařízení začalo fungovat jako škola se speciální péčí, škola začala integrovat děti se speciálními potřebami. Vytvoření koncepce školy.
- 1992 **Klub rodičů**
Při škole vznikl Klub rodičů a přátel mateřské školy, občanské sdružení se samostatnou právní subjektivitou.
- Projekt zahrady Robinsonova hřiště**
Začala se rekonstruovat zahrada a budovat Robinsonovo hřiště s přírodním jezírkem.
- 1994 **Fakultní mateřská škola**
Škola získala statut fakultní mateřské školy, začala spolupracovat s Pedagogickou fakultou UK a vést pedagogické praxe jejích studentů.
- Centrum tvořivé dramatiky**
V objektu školy začalo působit Centrum tvořivé dramatiky Praha, začaly se rozvíjet odpolední volnočasové zájmové aktivity dětí.
- Společenský sál**
Z nepoužívaných skladů byl vybudován velký a malý společenský sál pro zájmové činnosti a společné akce školy.
- 1997 **Právní subjektivita**
Škola se stala samostatným právním subjektem, hospodařícím s finančními prostředky přidělovanými Úřadem m. č. Praha 6.
- Výstavba Terasy Červený Vrch**
V bezprostřední blízkosti školy začala bytová výstavba Terasy Červený Vrch.
- 2002 **Celková rekonstrukce školy**
Celkově byly zrekonstruovány a zatepleny oba pavilony školy, vyměněna okna a postavena nová spojovací chodba, pavilony dostaly novou fasádu. Byl zmodernizován výměník a vznikla keramická dílna.

bezprostřední blízkosti školy je zalesněný svah Červený vrch, využívaný při pobytu venku k delším vycházkám.

Charakteristika tříd

Škola má čtyři třídy, tři třídy pro 25 dětí, které integrují několik dětí se speciálními potřebami. Jedna třída je speciální, momentálně pro 6-14 dětí. Třídy se jmenují podle barevných knoflíků – zelené, červené, modré a žluté oddělení. Programy jednotlivých tříd vycházejí z filosofie školy. Každá třída je specifická zaměřením a vybaveností jejich učitelů a zařízením jednotlivých tříd.

Pracovní kolektiv

Pedagogický tým tvoří ředitelka, zástupkyně ředitelky, 6 učitelů, 4 asistenti pedagoga a speciální pedagog – poradenský psycholog. Správními zaměstnanci školy jsou ekonomka, hospodářka školní jídelny, 3 kuchařky, školnice a uklízečka. Škola usiluje o budování dobrého pracovního týmu s pozitivními lidskými kvalitami a vysokou odborností. Většina pedagogů má vysokoškolské vzdělání.

Klub rodičů

Rodiče založili v roce 1992 „Klub rodičů a přátel mateřské školy“, jako občanské sdružení rodičů, kteří se zajímají o výchovu dětí, o práci mateřské školy a spolupráci s ní.

2 // FILOSOFIE ŠKOLY

Filosofie školy a její výchovné cíle

Škola vychází ve své filosofii z projektu „Osobnostně orientovaný model předškolní výchovy“.

Program školy se přibližuje dítěti a jeho potřebám, usiluje o humanistický a demokratický způsob výchovy založený na partnerském vztahu učitele, dítěte a rodiny. Učitel chápe každé dítě jako jedinečnou individualitu a je mu vstřícným a motivujícím partnerem.

Hlavním cílem výchovy je rozvoj sociálních vztahů spolu s rozvojem aktivity a tvořivosti dítěte.

Působení prostředí

Škola považuje výchovu předškolního dítěte za celostně působící proces, ve kterém se prolíná vliv psycho-sociálního, věcného i pedagogického prostředí a dalších podmínek vzdělávání. Tento proces probíhá ve všech činnostech a situacích, kterých se v mateřské škole dítě účastní. Škola vytváří co nejpřirozenější psycho-sociální prostředí, jehož základem jsou věkově smíšené (heterogenní) třídy a přirozená integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola usiluje nejen o výchovu jednotlivců a jednotlivých skupin, ale chce aktivně budovat vztahy v celém výchovném zařízení jako celku.

Škola považuje věcné prostředí za faktor ovlivňující kvalitu výchovného procesu, proto usiluje o jeho kultivaci ve smyslu funkčnosti, estetiky a přiblížení se dětským potřebám.

Způsob výchovy

Mezi hlavní metody výchovné práce školy patří hra, prožitkové učení a drama. Prostřednictvím těchto metod učitelé usilují o to, aby děti prožívaly a poznávaly svět aktivním a tvořivým způsobem a přitom měly dostatek prostoru pro specificky dětskou spontánní činnost.

3 // PODMÍNKY PŮSOBENÍ ŠKOLNÍHO PROGRAMU

Organizační podmínky

Přijímání dětí a adaptace

Prvním setkáním s naší mateřskou školou je den otevřených dveří, kdy mají rodiče možnost hovořit s ředitelkou a poznat prostředí školy. Při zápisu získá ředitelka základní údaje o dítěti od rodičů, děti si mohou pohrát a spolu s rodiči poznat několik učitelů. Rozhodování o přijetí dětí do naší mateřské školy se řídí veřejně dostupnými kritérii (viz. webové stránky). Pobyt dětí v naší mateřské škole povinně začíná adaptací za přítomnosti rodiče. Délka a forma adaptace se stanovuje individuálně dohodou mezi rodičem a třídními učiteli.

Dělení dětí do tříd

Škola vytváří věkově smíšené třídy dětí (od 3-6 až 7 let), protože považuje takovéto sociální prostředí za optimální. Starší děti pomáhají mladším (oblékání, sebeobsluha) a jsou jim vzorem (návyky, hra, sociální role) dítě zažije v kolektivu roli nejmladšího a později i nejstaršího. Při dělení dětí do tříd škola respektuje potřeby sourozenců a kamarádské vztahy.

Škola integruje děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzájemné poznávání dětí v kolektivu s integrací je obohacující a formující skutečností. Rozvíjí empatii (schopnost vcítění) dětí, sociální citění a pochopení různosti. Integrace probíhá ve všech běžných třídách (maximálně 5 dětí) a v jedné třídě speciální. Pozitivní fungování tříd škola zajišťuje úměrným zastoupením jednotlivých věkových skupin, vhodnou kombinací dětí se speciálními potřebami, účastí dvou učitelů a asistenta pedagoga při dopolední práci, dostatečným odborným zázemím (speciálním vzděláním pedagogů, přítomností školní speciální pedagožky – psycholožky, spoluprací s psychologem z PPP a dalším sebevzděláváním učitelů).

Obecné schéma denního harmonogramu

Den začíná volnou hrou s prostorem pro nabídku činností a individuální práci dítěte s učitelem. Po ranním uzavření školy mají děti kontaktní kruh a potom svačinu. Po svačině pokračuje ranní program, nebo se organizují zacílené didaktické činnosti. Další činností je pobyt venku (na zahradě, v lese) a oběd. Po obědě děti na lehátku poslouchají pohádku, zpěv nebo relaxační hudbu a odpočívají. Děti, které neusnou mají po krátkém odpočinku klidné hry na lehátku. Po spaní děti svačí, mají volnou hru, prostor pro individuální práci, nebo pobývají na zahradě.

Psychosociální podmínky

Pojetí dítěte, vztah učitele, vstřícná komunikace

Škola chápe dítě jako jedinečnou a neopakovatelnou osobnost, a dětství za velmi významné období v životě člověka. V souladu s konvencí lidských práv chce škola zajistit dítěti právo „...být sebou samým, to znamená i právo odlišovat se od druhých, právo být společensky akceptován a právo na seberealizaci...“ (1)

Škola chce, aby vztah učitelů k dětem ve škole byl partnerský a vyznačoval se „...chápací vstřícnou komunikací s převažujícími projevy akceptace, náklonnosti a uznání ke každému jednotlivému dítěti...“, s „...uplatňováním pozitivní motivace, spojené s projevy uznání a důvěry při maximálním omezení nezbytných represivních zásahů...“ (2)

Škola předpokládá u učitelů opravdovost ve vztahu k dětem, vyspělost v komunikativních dovednostech a zájem o další odborný růst. Vzhledem k tomu, že škola není uzavřena jen do jednotlivých tříd, ale buduje společenství celého zařízení různými společnými akcemi, vyžaduje od svých pracovníků vysoké pracovní nasazení.

Partnerství rodiny a mateřské školy

Škola respektuje prioritu rodiny ve výchově předškolního dítěte a rozvíjí vzájemné vztahy s rodinou neformálními kontakty a netradičními formami spolupráce, odborně obohacuje a doplňuje působení rodiny.

Spolupráce s rodinou začíná v naší škole adaptací, během níž si dítě zvyká v přítomnosti rodiče na prostředí mateřské školy a škola se seznamuje s rodinou. Škole záleží na tom, aby dítě získalo pocit důvěry a bezpečí. Vztah s rodinou pokračuje každodenní komunikací, sdílením výsledků práce dětí, informováním o probíraných tématech, odbornou osvětou a individuálními konzultacemi.

Každoročně škola organizuje společné akce pro rodiče a děti – podzimní drakiádu, vánoční koncert, oslavu masopustu a závěrečný táborák na ukončení školního roku s rozloučením se školáky. Partnerství rodiny a školy je otevřené a stále se rozvíjí především díky angažovanosti a aktivitě rodičů. Vznikají tak další akce, setkávání, prohlubují se vztahy.

Individuální přístup k dítěti a individualizace výchovy

Škola zajišťuje individuální přístup k dítěti a tím naplňuje „...právo jedince být vychováván v souladu se svými potřebami...“ (3)

Tato individualizace výchovy začíná poznáváním každého dítěte a jeho rodiny při adaptačním procesu a dále se realizuje díky vztahu učitele, způsobu jeho komunikace a díky účasti dvou pedagogů a asistenta ve

třídě. Individualizace probíhá během celého dne a napomáhá jí i vedení záznamů a odborné konzultace.

Vzdělávání dětí se speciálními potřebami a dětí mimořádně nadaných

Škola respektuje potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a snaží se maximálně vyhovět jejich potřebám i možnostem a zajistit jim optimální podmínky k rozvoji jejich samostatnosti. Dále škola využívá speciální pomůcky, metody a prostředky. Konzultuje problémy s odborníky, podporuje odborné vzdělávání učitelů.

Škola vyžaduje od učitelů a ostatních pracovníků profesionální postoje, aby děti se speciálními potřebami byly „...přijímány stejně jako jiné děti a nedostávaly od okolí, častěji než ostatní, negativní zpětnou vazbu...“(4)

Škola věnuje pozornost mimořádně nadaným dětem. V předškolním věku nejde v žádném případě o akceleraci jejich vývoje, ale o dostatečnou nabídku dalších aktivit dle specifických zájmů a schopností těchto dětí. Škola klade důraz na sociální oblast rozvoje a oblast návyků a sebeobsluhy, v kterých mívají mimořádně nadané děti problém. Nejdůležitější je zajistit těmto dětem oboustrannou vzájemnou akceptaci v kolektivu třídy.

Další podmínky

Věcné podmínky

Třídy jsou zařízeny dětským nábytkem, který je vhodný k různým činnostem i věku dětí. Děti mají v dosahu všechny hračky a jejich rozmístění odpovídá logickým hrovým celkům podporujícím orientaci dítěte v prostoru a smysl pro řád. Každá třída má dostatek prostoru pro instalaci dětských výtvorů. Při úpravě prostředí škola spolupracuje s odborníky a řídí se heslem funkčnosti a estetiky. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy.

Životospráva

Škola dětem poskytuje plnohodnotnou a vyváženou stravu respektující principy zdravé výživy. Děti mají možnost individuální volby množství i skladby jídla. Během dne mají děti, i při pobytu na zahradě, zajištěný pitný režim, který si samy obsluhují. Škola rozvíjí samostatnost dětí při jídle a dbá na společenství a estetiku stolování. Děti mají pravidelný rytmus a řád respektující jejich individuální potřeby. Každý den jsou děti dostatečně dlouho venku, celý den mají dostatek volného pohybu (i v interiéru školy). Škola respektuje individuální potřebu spánku a umožňuje nespícím dětem klidový program na lůžku.

Řízení školy a personální zajištění

Řízení školy je založeno na vzájemné důvěře, otevřenosti a toleranci se spoluúčastí všech pracovníků na rozhodování zásadních otázek školního programu a respektuje názory a přání rodičovské veřejnosti (Klubu rodičů). Škola klade velký důraz na dobrý informační systém uvnitř i navenek mateřské školy. Škola spolupracuje se zřizovatelem, Městskou částí Praha 6, s Pedagogicko psychologickou poradnou, se základními školami, se subjekty působícími v objektu školy (s Centrem tvořivé dramatiky a s MÁTOU) a s dalšími odborníky a přáteli školy.

4 // SPECIÁLNÍ PÉČE

Speciální oddělení a integrace

Speciální péče v mateřské škole probíhá ve speciálním oddělení a v rámci integrace i v běžných odděleních. Speciální oddělení je určeno dětem s různými typy postižení: Downův syndrom, autismus, kombinované vady, psychosociální problémy, úzkostné poruchy a jiné. Děti jsou přijímány na základě doporučení PPP, pediatra a jiných odborných pracovišť. Maximální počet dětí je 6-14 (podle stupně postižení). Péči souběžně zajišťují dvě učitelky, jeden asistent pedagoga a speciální pedagog-poradenský psycholog. Děti, pro které již není nezbytná péče ve speciálním oddělení, přecházejí jako integrované do běžných oddělení. Do běžných oddělení jsou rovněž přímo integrovány děti, pro které je pobyt ve velké skupině přínosem. Učitelé a asistenti v běžných odděleních v rámci péče o integrované děti spolupracují se školním speciálním pedagogem-psychologem.

Provozní doba a individuální plány

Individuální plány pro všechny děti se speciálními potřebami vytváří speciální pedagog ve spolupráci s učiteli a jsou schvalovány rodiči, ředitelem a pedagogicko-psychologickou poradnou. Škola spolupracuje s PPP, individuálně s dalšími odborníky a pomáhá rodičům se zajištěním návazné péče, zprostředkováním kontaktů a s orientací v nabídce odborných zařízení a škol.

Provozní doba pro děti se speciální péčí je podmíněna účastí dvou pedagogů a asistenta. Provoz ve speciálním oddělení je od 7:30 do 15:00 hod, děti se speciální péčí v ostatních odděleních od 8:00 do 16:00 hod. Struktura denního režimu je analogická ostatním oddělením, ale reflektuje momentální stav skupiny.

Koncepce speciální péče

Speciální péče vychází ze základní filozofie školy, kterou rozvíjí a obohacuje myšlenkovou i praktickou orientací na některé koncepty péče o člověka, např. filozofii mezilidských vztahů Martina Bubera, ji reflektující humanistickou psychologii Carla Rogerse, její další vývojový stupeň v metodě preterapie Garry Proutyho a v neposlední řadě programy pro rozvoj myšlení, zvláště pak metodu zprostředkovaného učení a rozvoje kognitivních funkcí Reuvena Feuersteina.

Péče o děti je založena na bezpodmínečném pozitivním přijetí, empatii, emoční opravdovosti, otevřeném projevení pocitů a snaze o zrcadlení pocitů dětí. Jejím účelem je rozvoj nebo obnova realitního, emocionálního a komunikačního kontaktu. Kontakt s dítětem předpokládá soustředěnou

práci se situačními reflexemi, v případě dětí, jejichž schopnost navazovat kontakt je omezená, i s reflexemi obličejovými a tělovými. Je zároveň vedena snaha o pochopení skutečné zkušenosti dětí, nikoli zkušenosti pedagogem interpretované. K tomuto pochopení dochází skrze vztah. "Učení se" není orientováno na výsledek, ale na proces.

Každodenní program klade důraz na volnou hru (pedagog je partnerem dítěte), individuální speciálně pedagogickou péči, budování smysluplných pravidel, rituálů, jasně vymezenou strukturu činností a relaxaci, svobodu tvořivosti, svobodu pramenící z pohybu a kontaktu s přírodou.

Péče speciálního pedagoga–psychologa

Speciální pedagog–psycholog nabízí v rámci speciálně pedagogické péče:

- Programy instrumentálního obohacování Reuvena Feuersteina (metoda zprostředkovaného učení a kognitivní stimulace)
- Rozvoj smyslového vnímání a motoriky s využitím různých metodik
- Rozvoj řeči a komunikace
- Využívání interaktivních počítačových programů
- Spolupráce s odborníky při nápravě poruch řeči
- Orientační logopedické vyšetření
- Orientační vyšetření předškolní zralosti
- Orientační vyšetření dovedností

5 // DRAMA VE VÝCHOVĚ

Proč škola využívá drama ve výchově? Drama ve výchově rozvíjí hodnoty, které jsou pro školu prioritní. Je to především sociální rozvoj, rozvoj empatie, spolupráce, komunikativních dovedností, obrazotvornosti a tvořivosti, schopnost kritického myšlení, emocionální rozvoj, sebepoznávání a sebekontrolu a pozitivní sebepojetí.

Cílem využití dramatu ve výchově je proces, ne produkt. Drama si klade za cíl osobnostní a sociální rozvoj dítěte, nikoli divadelní besídka, nebo představení hrané dětmi.

„Drama umožňuje, aby navázané „sociální role a prožité situace s nimiž se dítě setkává, nebo které lze očekávat, že v budoucnu prožije, dávaly dítěti možnost prožitky zpracovávat, vracet se, vyzkoušet si, opakovat a tvořivě hledat vlastní osobité nástroje mezilidské komunikace.“ (5)

Drama ve výchově používá speciální průpravné hry a cvičení, jako je například uvolnění a soustředění, objevování sebe a okolního světa, pohyb a pantomima, kontakt, mimojazyková komunikace a skupinové cítění, plynulost řeči a slovní komunikace, tvořivost, charakterizace a improvizace s dějem.

Drama ve výchově potřebuje ke svému působení celkově příznivé klima školy i třídy. Vstřícné, empatické a opravdové sociální prostředí, společné rituály (zvoneček, sezení u svíčky, společné akce a podobně).

Drama v mateřské škole začíná námětovou hrou (Na obchod, Na rodinu apod.), využívá lidové hry (např. Kolo kolo mlýnské, Tiše, tiše, ježek spí...), poezii i prózu (říkadla, básničky, pohádky, příběhy, hádanky...), využívá lidové svátky (Masopust, Morena, Svatojánská noc), pracuje s hudbou a s dramatickými tvary. Drama se dále využívá jako metoda v různých poznávacích projektech vycházejících ze života (Teplárna, Letiště...)

Učitel dramatu musí mít celkově pozitivní přístup k dětem, musí být schopen vytvářet neformální atmosféru, pracovat specifickými metodami dramatu ve výchově (např. hra v roli, atd..).

6 // VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Pojetí a realizace vzdělávacího obsahu

Specifika předškolního vzdělávání

Škola vychází ve svém vzdělávacím programu ze skutečnosti, že „...první roky mají pro život dítěte dalekosáhlý význam. Poznatky lékařů, psychologů a pedagogů dokazují, že většinu toho, co dítě v tomto věku prožije a co z podnětů okolního prostředí přijme, je trvalé a že rané zkušenosti, které dítě získává svým životem v rodinném i mimorodinném prostředí, se v jeho životě – třeba i daleko později – zhodnotí a najdou své uplatnění.“ (6)

Z tohoto celostního pojetí předškolní výchovy vychází formování celého prostředí školy i jejího vzdělávacího obsahu. Realizace vzdělávacího obsahu proto probíhá během celého dne a v rámci celého pobytu dítěte v mateřské škole.

Při realizaci výchovně vzdělávacího obsahu klade škola důraz na vytváření vhodného poměru mezi řízenou a spontánní činností dítěte a mezi realizací plánovaného obsahu vzdělávání a neplánovanými příležitostmi, které přináší sám život.

Realizace vzdělávacího obsahu

Ve smyslu celostního pojetí škola realizuje vzdělávací obsah v mnoha oblastech, které se dělí na neformální kurikulum (integrující principy školního programu) a na formální kurikulum (vzdělávací obsah školy) .

Neformální kurikulum

Podmínky působení školního programu (přijímání dětí a adaptace, dělení dětí do tříd, časový harmonogram života dětí v MŠ, životospráva):

- Sociální prostředí (spolupráce s rodinou, škola jako společenství, věkově smíšené třídy, integrace dětí se speciálními potřebami, jednotné působení kolektivu pracovníků školy).
- Výchovné prostředí (přístup k dítěti, způsob komunikace učitele s dítětem, individuální pojetí a individualizace, způsob regulace chování a činností návykového charakteru, prostor pro hru a spontánní činnosti).
- Věcné prostředí (vybavení interiérů a exteriérů, hrové a pracovní kouty, pomůcky a hračky, výsledky dětských prací).

- Organizace výchovného procesu (volné hry a spontánní činnosti, kontaktní kruh, individuální péče, řízené individuální, skupinové a frontální činnosti, relaxace a uvolnění).
- Pedagogické metody a formy vzdělávání (integrované vzdělávání, integrované učení hrou a činnostmi, prožitkové učení, kooperativní učení a dramatická výchova).

Formální kurikulum

Realizace vzdělávacího obsahu v integrovaných blocích, tematických celcích, podtématech, specifických projektech, dílčích programech a v neplánovaných vzdělávacích příležitostech.

Formy a metody výchovné práce

Kontaktní kruh

Každý den se děti setkávají ve všech třídách v tomto společném sezení u svíčky. Zažívají pocit společenství, bezpečí a důvěry a sdílejí zde své názory a pocity, kultivují si své vztahy partnerství s druhými a zažívají zkušenosti demokratického způsobu soužití.

Spontánní hrové činnosti dětí

Škola se snaží ve svém procesu vzdělávání dát dětem dostatek prostoru ke spontánním (hrovým) činnostem, které jsou základní potřebou předškolního věku.

Zacílené didaktické činnosti

Tyto činnosti učitelé organizují během dne (individuálně, skupinově, nebo s celou třídou), motivují je a usměrňují při nich spontánní a záměrné učení dětí.

Didaktický styl s nabídkou (vzdělávací nabídka)

Škola dětem připravuje vzdělávací prostředí (hrové, výtvarné a pracovní kouty) a aktivity, děti si z této nabídky individuálně a svobodně volí.

Integrované vzdělávání

Škola poskytuje dětem integrované vzdělávání, které rozvíjí celou osobnost dítěte a umožňuje mu vytvářet si reálný obraz světa a orientovat se v něm.

Integrované učení hrou a činnostmi

Integrované vzdělávání škola realizuje formou integrovaného učení hrou a činnostmi. Tato forma učení je založená na prožitkovém učení, spočívá ve

vyhledávání tématu, které je dětem blízké, jehož prostřednictvím děti dosahují vzdělávacích cílů a požadovaných kompetencí.

Prožitkové učení

Je způsob učení, který škola upřednostňuje. Hlavními znaky tohoto učení jsou: spontaneita, objevnost, radost z poznávání, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, konkrétní činnosti a celostnost.

Kooperativní učení

Je způsob učení založený „...na vzájemné spolupráci dětí při řešení společných složitějších problémů a situací...” (7)

Dramatická výchova

„...Je učení zkušeností, tj. jednáním, osobním, nezprostředkovaným poznáváním sociálních vztahů a dějů, přesahujících aktuální reálnou praxi zúčastněného jedince...” (8)

Příprava na školu

Pobyt dítěte v mateřské škole tvoří „přirozený most pro přechod k povinnému vzdělávání. Příprava na školu představuje samozřejmou součást plynulé průběžné socializace a kultivace dítěte”... „Netvoří zvláštní program s předstihovou orientací na jednostranné didaktické cíle či kázeňské zvyky...” (9)

Vzdělávací obsah v integrovaných blocích

Integrované bloky slučují poznatky z více oborů, propojují je s praktickými zkušenostmi, dávají dítěti globálnější a srozumitelnější pohled na svět a aktivní postoj k němu. Dělí se do tematických celků (témat) pro určitý časový úsek, umožňující postupné naplňování dílčích cílů. Další formou obsahu vzdělávání jsou specifické projekty a dílčí programy jednotlivých tříd a neplánované vzdělávací příležitosti.

Škola dělí svůj vzdělávací obsah do těchto integrovaných bloků:

Seznamování, Každý den si povídáme u svíčky, Máme rádi umění i sport, Svět je velké dobrodružství, Svátky slavíme po celý rok, Těšíme se do školy.

Každý den si povídáme u svíčky

Každodenní rituál společného zastavení, rozhovoru a sezení okolo svíčky. Vytváření společenství třídy, pocitu bezpečí, sdílení a respektování. Osobní výpověď, vnímání identity, vytváření místa ve skupině. Výpovědi o sobě, vlastní zkušenosti a názory. Povídání o tématech.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností.
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí.
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého sebevyjadřování).
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- Rozvoj poznatků, schopností, dovedností umožňujících pocity získané dojmy a prožitky vyjádřit.

Náměty pro obsah tematických celků:

Rozhovory vedoucí k vzájemnému poznávání. Vyprávění zážitků z víkendových dnů. Vytváření pravidel života ve třídě. Povídání o tom, s čím jsme si hráli. Rekapitulace pohádkových textů a divadla. Vzpomínání a popis pozorovaných skutečností. Řešení otázek ze života. Povídání o tématu. Oslavy narozenin.

Seznamování

Škola je pro děti i pro rodiče. Seznamování s učitelkou, s dětmi a s hračkami. Poznávání společných pravidel. Každá třída má svůj barevný knoflík. Škola má společné akce pro rodiče, děti a další přátele. Těšíme se do školky.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Získání citové jistoty v novém prostředí školy.
- Seznámení s prostředím třídy a školy.
- Rozvoj hry a spontánní aktivity.
- Rozvíjení praktických dovedností (hygienických, sebeobslužných a úklidových).
- Posilování radosti z poznávání a společného prožívání.
- Rozvoj komunikativních dovedností.
- Uvědomování si svých potřeb, práv, povinností a osobních pokroků.
- Vytváření zdravých životních návyků (stolování, spánek).
- Seznamování s pravidly chování.

Náměty pro obsah tematických celků:

Hry na jména. Hrajeme si celý den. Vytváříme si společná pravidla se zvonečkem. Povídáme si u svíčky. Poznáváme materiály a tvoříme. Prožíváme pohádku a divadlo. Hrajeme společně pohybové hry. Společně zpíváme a hrajeme na rytmické hudební nástroje. Poznáváme identitu našeho oddělení. Co všechno je v naší škole. Poznáváme zahradu a les.

Máme rádi umění a sport

Umění je krásná věc. Kniha je náš každodenní průvodce. Prožitky se dají vyjádřit. Máme radost z pohybu. Pohybové hry a soutěže mají svá pravidla. O zdraví a přírodu se musí pečovat.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Setkávání s uměním (literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním)
- Rozvoj vnímavosti, citlivosti, fantazie, tvořivosti a sebevyjádření prožitku
- Schopnost reprodukce a aktivní tvorby
- Vnímání estetiky prostředí
- Výchova k umění (literární žánry, rozvoj diváka a posluchače, ilustrace a výstavy, poslech reprodukováné hudby a koncertů)
- Rozvoj sebeuvědomění svého těla, rozvoj fyzické a psychické výkonnosti, rozvoj pohybových dovedností
- Rozvoj spolupráce i soutěživosti, respektování pravidel, schopnost vyrovnání se s úspěchem i s prohrou
- Vnímání sportu jako soutěžení jednotlivců, skupin i národů
- Vytváření zdravých postojů k životu

Náměty pro obsah tematických celků:

Poznáváme prostor a rytmus. Cvičíme společně a hrajeme pohybové hry. Rozvíjíme pohybové schopnosti a celkovou kondici. Učíme se překonávat překážky na náradí i v přírodě. Relaxujeme s hudbou. Závodíme na zahradě. Hrajeme si na Olympiádu. Jsme diváci a radujeme se z úspěchů.

Hrajeme si v literárním koutku. Prohlížíme si ilustrace. Přijelo k nám divadlo. Hrajeme dramatické hry. Posloucháme a prožíváme pohádky, příběhy i poezii. Výtvarně vyjadřujeme své prožitky. Navštěvujeme výstavy a seznamujeme se s pražskými památkami. Zpíváme a hrajeme na hudební nástroje. Organizujeme tvořivé dílny napříč uměním.

Svět je velké dobrodružství

Svět dospělých: naši rodiče. Svět dospělých: společenské a kulturní jevy.
Svět mimo školu: městská krajina. Svět mimo školu: příroda v okolí.
Vzdálený svět: Praha. Vzdálený svět: vesmír. Vzdálený svět: historie (místa).
Celek světa: čas.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvíjet aktivní přístup ke světu.
- Poznávat přírodní i společenské jevy jako struktury a souvislosti jevů.
- Klást důraz na vlastní zkušenost dětí.
- Rozvíjet kritické myšlení, „povolit dětem názor“,
- Vyhýbat se banálním „poznatkům“.

Náměty pro obsah tematických celků:

Velké námětové hry o společenských dějích a přírodních jevech.
Sdělování zkušeností dětí. Společná diskuse jako prostor pro názory dětí. Práce s encyklopediemi. Poznávací vycházka (např. muzeum, letiště). Projekce, demonstrace přírodních či umělých objektů.
Setkání s lidmi (např. konkrétní profese, staří, handicapovaní).
Práce s příběhem.

Podrobněji tento blok (viz. Příloha číslo 1)

Těšíme se do školy

Rádi se dozvídáme nové věci. Rozumíme věcem a jevům, odhalujeme příčiny. Poznáváme písmena a čísla, umíme hledat v encyklopediích. Ovládáme a známe své tělo. Lepší je spolupracovat, než pracovat sám. Známe své přednosti i nedostatky, známe své místo ve skupině. Chceme mít zdravé sebevědomí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení.
- Přejchod od názorného myšlení k myšlení slovně logickému.
- Osvojování některých poznatků a dovedností předcházejících čtení a psaní.
- Vytvoření si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví.
- Hledání vlastní identity a pozitivního sebepojetí
- Pozitivní přijetí vlastní identity (společenské uplatnění, společenská hodnota)

Náměty pro obsah tematických celků:

Poslouchání a vyprávění. Řešení problémů. Hry s grafomotorikou. Vyhledávání v encyklopediích. Práce ve skupinách. O lidském těle. Hry rozvíjející spolupráci. Aktivity umožňující hledání vlastní identity a respektování identity v rámci skupiny.

7 // EVALUACE

Škola formuluje přesná pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení mateřské školy (její cíle, prostředky a kritéria).

Evaluace školy se dělí do tří oblastí: pedagogická evaluace vypovídající o škole, hodnocení výchovného procesu vypovídající o práci učitele, individuální hodnocení dítěte vypovídající o rozvoji a učení dítěte.

V pedagogické evaluaci...

...chce škola zjišťovat a porovnávat skutečnosti charakterizující stav, kvalitu a efektivnost svého vzdělávacího procesu a jeho výsledků.

V hodnocení výchovného procesu...

...učitelé hodnotí účinnost vzdělávacího programu, pokroky jednotlivých dětí a reflektují potřeby partnerů vzdělávání (rodičů, školy apod.)

V individuálním hodnocení dítěte...

...učitelé hodnotí rozvoj dítěte, jeho postup v učení a vzdělávání, rozvoj jeho osobnosti. Dále sledují nedostatky, nerovnoměrnosti a odlišnosti dítěte a rozvoj jeho schopnosti sebehodnocení.

POUŽITÁ LITERATURA

- 1.** Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (VÚP, Praha, 2004)
- 2.** Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (VÚP, Praha, 2001)
- 3.** Manuál k tvorbě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy (VÚP, Praha, 2005)
- 4.** Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem mateřské školy (VÚP, Praha, 2006)
- 5.** Pedagogické hodnocení v pojetí rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání. Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy (VÚP, Praha, 2007)
- 6.** Opravilová E.: Osobnostně orientovaný model předškolní výchovy (Závěrečná zpráva grantového úkolu MŠMT ČR) (PFUK, Praha, Oddělení předškolní pedagogiky, listopad 1993)
- 7.** Havlínová M.: Zdravá mateřská škola (Portál, Praha, 1995)
- 8.** Havlínová M, Vencálková E. a kolektiv: Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (Portál, Praha, 2006)
- 9.** Helus Z.: Psychologie pro spgš (SPN, Praha, 1986)
- 10.** Machková E.: Základy dramatické výchovy (SPN, Praha, 1980)
- 11.** Machková E.: Úvod do studia dramatické výchovy (ARTAMA, Praha, 1998)
- 12.** Machková E.: Metodika dramatické výchovy (ARTAMA, Praha, 1992)
- 13.** Buber, M.: Já a Ty. (Mladá fronta, Praha, 1969)
- 14.** Lebeer, J. (ed.): Programy pro rozvoj myšlení dětí s odchylkami vývoje. (Portál, Praha, 2006)
- 15.** Prouty, G., Van Werde, D., Pörtner, M.: Preterapie. (Portál, Praha, 2005)
- 16.** Rogers, C. R.: Způsob bytí. (Portál, Praha, 1998)

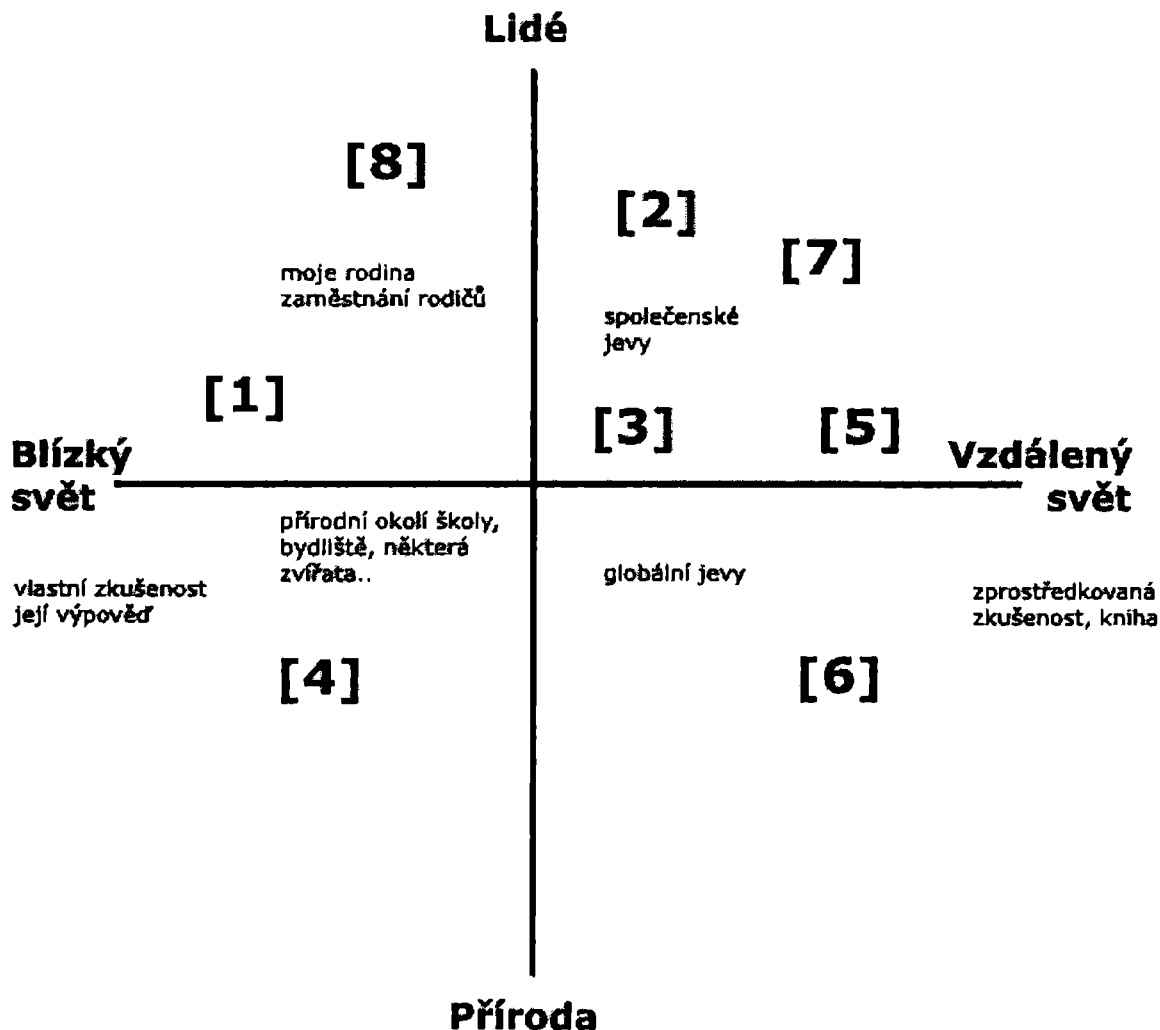
Citace z použité literatury

- 1.- 5., 9** Opravilová E.: Osobnostně orientovaný model předškolní výchovy (str.2 a 3)
- 6.** Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání 2001 (str.5)
- 7.** Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání 2004 (str.47)
- 8.** Machková E.: Úvod do studia dramatické výchovy (str.32)

PŘÍLOHA Č.1

Svět je velké dobrodružství

Svět dospělých: naši rodiče [1]. Svět dospělých: společenské a kulturní jevy [2]. Svět mimo školu: městská krajina [3]. Svět mimo školu: příroda v okolí [4]. Vzdálený svět: Praha. [5]. Vzdálený svět: vesmír [6]. Vzdálený svět: historie (místa) [7]. Celek světa: čas [8].

Cíle a prostředky se volí s ohledem na možnosti dětí a pro každý konkrétní tematický celek a s pomocí následujícího grafu.

Obecné a prioritní cíle:

Rozvíjet aktivní přístup ke světu. Poznávat přírodní i společenské jevy jako struktury a souvislosti jevů. Klást důraz na vlastní zkušenost dětí. Rozvíjet kritické myšlení, „povolit dětem názor“. Vyhýbat se banálním „poznatkům“.

Náměty pro obsah tematických celků:

Velké námětové hry o společenských dějích a přírodních jevech. Sdělování zkušeností dětí. Společná diskuse jako prostor pro názory dětí. Práce s encyklopediemi. Poznávací vycházka (např. muzeum, letiště). Projekce, demonstrace přírodních či umělých objektů. Setkání s lidmi (např. konkrétní profese, staří, handicapovaní). Práce s příběhem

ŘÁD ŠKOLY

1. Naše škola chce vytvářet spolu s rodinou podmínky pro osobnostní rozvoj dětí tak, aby byly zároveň naplňovány individuální možnosti každého dítěte
2. Zdravého sociálního prostředí docílujeme vhodným rozdělením dětí do věkově smíšených skupin, kde rovněž integrujeme děti, které potřebují speciální péči.
3. Za důležitý prvek rozvíjející sociální klima školy považujeme společné akce pro děti, rodiče a další přátele, při nichž se aktivně zapojují všichni zúčastnění.
4. Vstup do mateřské školy je dětem usnadňujeme adaptačním procesem. Je to poznávací a zvykací období několika dnů či týdnů, kdy jsou rodiče, po dohodě s učitelkou, přítomni ve škole.
5. Naše škola je čtyřtřídní: tři „velké“ třídy po 25 dětech kde integrujeme 1-3 děti se speciálními potřebami a jedno „malé“ speciální oddělení o 10 dětech pro děti s kombinovanými vadami. V každém oddělení jsou dopoledne dva učitelé. Ve škole působí také školní psycholog a podle potřeby také asistenti učitelů.
6. Provoz naší školy je od 6:30 – 17:00, vyjma speciálního oddělení, kde provoz končí v 15:00.
Ranní provoz: od 6:30 pro všechny děti ve ŽLUTÉM oddělení
Příchody dětí: do 8:45
Odchod dětí „po obědě“: 12:30 – 13:00
Odchod dětí „odpoledne“: od 14:30
Provoz jednotlivých oddělení se liší podle dní v týdnu a popisuje ho samostatný rozvrh.
7. Rodiče (či jejich zástupci) přivádí i odvádí dítě až do třídy a osobně si jej s učitelkou předávají.
8. Rodiče a děti si mohou vypůjčovat domů, po dohodě s učitelkou, některé hračky a didaktické pomůcky, knihy a časopisy.
9. Rodiče s dětmi mohou využívat v odpoledních hodinách školní zahradu (do skončení provozu). Během tohoto pobytu přebírají rodiče plnou zodpovědnost za bezpečnost svých dětí, a to zejména v okolí jezírka, nesmí rušit klid v době „odpočinku“ (13:00 – 14:30) a brát školní hračky určené k venkovním hrám.
9. Pro děti předškolního a školního věku pořádáme odpolední zájmové kroužky z oblasti dramatické, výtvarné, pohybové výchovy a angličtinu.

Časový režim dne:

6:30 – 8:45 ranní hry a individuální výchovně - vzdělávací péče

9:00 kontaktní kruh

9:20 svačina

9:20 – 10:00 společné nebo skupinové soustředění

10:00 – 12:00 pobyt venku (podle počasí a stavu ovzduší)

12:15 oběd

13:00 – 14:00 relaxační činnosti, čtení pohádky, písničky, odpočinek na lehátku

14:00 – 14:30 volná hra nespících dětí, prohlížení knížek atd..

14:30 odpolední svačina

14:30 – 17:00 odpolední zájmové činnosti, případně pobyt venku

11. Oblečení vhodné do mateřské školy má dětem umožnit: volnost pohybu , práci s výtvarnými materiály a hry na zahradě. Je třeba, aby děti byly vybaveny i do deště a chladného počasí (pobyt venku trvá i dvě hodiny). Děti je třeba vybavit i náhradním spodním prádlem, které je trvale uloženo ve skřínce dítěte. Oblečení a obuv je nutné podepsat příjmením. Za neoznačené věci nemůžeme ručit.

12. Omluvy nepřítomnosti dítěte:

A. Odhlašujte či přihlašujete-li dítě, tak vždy den předem, v nutných případech telefonicky do 7:30 dne, kdy dítě nenastoupí nebo nastoupí. Děti ze všech oddělení můžete telefonicky omlouvat v kuchyni, bez přepojování hovoru do vašeho oddělení.

B. Prodlouží či zkrátí-li se doba nepřítomnosti, oznamte nám tuto změnu včas. Po nepřítomnosti delší 14 dnů bez omluvy, může být dítě vyřazeno z docházky.

C. Omluvíte-li dítě pozdě nebo nebude omlučeno, budeme nuceni za tuto dobu počítat stravné jako by bylo přítomno.

13. Placení stravného a školného:

Školné a stravné se platí převodem (i trvalým příkazem, po dohodě s hospodárkou školní jídelny) nebo složenkou, kterou obdržíte.

V Praze 4.9.2006 PaedDr. Vlasta Gregorová
ředitelka školy

ŠKOLNÍ
VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM

Školní rok 2007 - 2010

MAKOVÍČKA

MATEŘSKÁ ŠKOLA MLADÁ VOŽICE

Farava

OBSAH

Motto a cíl ŠVP.....	1
Identifikační údaje.....	2
Charakteristika školy.....	3
Vize školy.....	3
Podmínky vzdělávání:	
● materiální a hygienické.....	4
● personální a pedagogické.....	5
Řízení MŠ.....	6 - 7
Organizační schéma MŠ.....	8
Životospráva a psychosociální podmínky.....	9
Psychohygienu a adaptační podmínky.....	10
Spolupráce MŠ:	
● s rodiči.....	11
● se základní školou.....	11
● se zřizovatelem.....	12
Vnitřní uspořádání školy	
● kritéria pro přijímání dětí do MŠ.....	12
● rozdělení tříd.....	13
● organizace dne.....	13
● týdenní režim rozšířených činností.....	14
● pravidla života ve školce.....	15 – 16
● oslavy, svátky.....	17
Popis a formy vzdělávání.....	18
Vzdělávací obsah ŠVP MAKOVÍČKA	
● Já a moji kamarádi.....	20 - 21
● Podzimní pohlázení.....	22 - 23
● Zimní rej.....	24 - 25
● Jarní probuzení.....	26 - 27
● Letní radování.....	28 - 29
Pravidla vnitřní evaluace.....	30 - 31
Analýza školy.....	32 - 38

Dobré je, že jsi na světě,

Při tvorbě ročního programu naší MŠ vycházíme z potřeb dítěte, jemu jsou určeny veškeré aktivity a vzdělávací projekty. Dítě má touhu poznávat, zkoušet, učit se nové věci a my, pracovnice MŠ, jsme povinny k tomuto poznávání připravit dostatek podnětů, možností a praktických činností.

Cílem našeho programu je:

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- Osvojení si základních hodnot, na nichž je postavena naše společnost
- Získávání osobní samostatnosti, schopnost projevit se jako samostatná bytost působící na své okolí
- Prožitkové učení

Program pro naše nejmenší má smysl jen tehdy, pokud při jeho tvorbě respektujeme několik důležitých bodů:

- **Co se právě dítě učí**
- **S jakou hodnotou se právě teď setkává**
- **Jaký má prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází**

všichni tu rádi máme tě...“

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Adresa školy: Mateřská škola Mladá Vožice

Milady Jungmanové 452

391 43 Mladá Vožice

e-mail: skolka.mv@tiscali.cz

Telefon: 381 215 218

381 215 219

774 541 567

Zřizovatel: Město Mladá Vožice

Žižkovo náměstí 80

391 43 Mladá Vožice

Ředitelka: Lenka Farová

Typ MŠ: samostatný právní subjekt s celodenním provozem

Kapacita MŠ: 111 dětí

Název ŠVP: **Makovička**

Zpracovatel ŠVP: ředitelka + kolektiv pedagogických pracovníků

Projednáno: 23. 8. 2007 na pedagogické radě s kolektivem zaměstnanců MŠ

25. 8. 2007 s rodiči na rodičovské schůzce

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Mladá Vožice byla otevřena 1. 9. 1985. Součástí budovy je školní jídelna s kapacitou 126 jídel. Původně čtyřtřídní pavilónová MŠ s kapacitou 92 dětí se v roce 2004, kdy zájem o umístění dětí začal převyšovat nabídku, rozšířila o pátou třídu pro 15 nejmenších dětí a v současné době jsme pětitřídní mateřská škola s kapacitou 111 dětí. Pro školní rok 2007/2008 je zapsáno 111 dětí ve věku od 3 do 7 let. Většina dětí je místních, 28 jich dojíždí z přilehlých obcí.

S účinností od 1. 1. 2003 je škola příspěvkovou organizací. Zřizovatelem školy je Město Mladá Vožice.

Budova školy je umístěna v klidné okrajové části města, v blízkosti lesa. Okolí školy tvoří rozlehlá zahrada, která se od roku 2005 stále doplňuje a modernizuje. Je rozdělena na 2 části se skluzavkami, průlezkami, houpadly a houpačkami, lezecími prvky a pískovišti. Dostatek zeleně zajišťuje stín v letních měsících, v zimě využíváme svah na bobování. V dalším roce plánujeme vybudování menšího hřiště s umělým povrchem.

Interiéry tříd jsou prostorné, estetické a umožňují dětem dostatek pohybu, tvoření, her a uspokojování zájmů.

Také všechny pracovnice mají vytvořené odpovídající zázemí. Ředitelna školy je umístěna v budově školní kuchyně spolu s kanceláří vedoucí stravovny. Pro její jiné umístění zatím nejsou bohužel žádné prostory, ani finanční prostředky.

VIZE ŠKOLY

ŠVP MAKVIČKA – dostat co nejvíce zrníček prožitků, dovedností, zážitků a vědomostí do „makviček“ všech dětí v naší MŠ.

„Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce“

(Robert FULGHUM)

PODMÍNKY ŠKOLY

Materiální a hygienické

- ❖ Velké prostory tříd umožňují vytvoření podnětného prostředí ke hrám i místa pro odpočinek nebo rušnější aktivity.
- ❖ Třídy mají dostatečně prostorné herny, které slouží zároveň jako ložnice – postupně vyměňujeme zastaralá lehátka za nová.
- ❖ Vybavení pomůckami, hračkami a materiály odpovídá počtu dětí a jejich věku a je dle finančních možností obměňováno a doplňováno.
- ❖ Podstatná část hraček je umístěna tak, aby si je děti mohly samostatně brát a aby na ně viděly.
- ❖ Ve všech třídách je nový nábytek, stolky a židličky výškově odpovídají věkovým skupinám dětí, jsou barevně sladěné a estetické.
- ❖ V každé třídě je počítač s výukovými programy pro mateřské školy („Dětský koutek“ a „Těšíme se do školy“).
- ❖ Na každém pavilonu je televize s DVD přehrávačem nebo videorekordérem.
- ❖ Děti se samy svými výtvy podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům.
- ❖ Sociální zařízení odpovídá hygienickým normám, toalety mají zástěny pro intimitu.
 - Dovybavit třídy tělovýchovným náradím a náčiním (gymnastické míče Overball, žebřiny, popř. horolezecká stěna, žebříky, lana).
 - Realizovat další dětské koutky.
 - v oblasti hraček a pomůcek se zaměřit na hračky podporující logické myšlení a rozvoj řeči.
- ❖ Zahrada je rozsáhlá a vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové aktivity. Děti zde využívají pískoviště, skluzavky, houpačky, provazovou a horolezeckou stěnu, kreslicí tabuli.
- ❖ Stůl s lavicemi v letních měsících využíváme nejenom ke svačinám, ale i k dalším činnostem (pracovním, výtvarným)
- ❖ Pískoviště je zastíněno speciální konstrukcí s plachtou a vše odpovídá bezpečnostním a hygienickým předpisům.
 - Zrealizovat menší hřiště s umělým povrchem pro míčové hry.
 - Upravit svah na bobování.
 - Vytvořit ohniště s lavičkami.

- ❖ Kuchyně jsou vybaveny bezdotykovými bateriemi, nerezovými stoly a nerez nádobím.
- ❖ V každém pavilónu je myčka na nádobí.

Personální a pedagogické

Kolektiv MŠ tvoří:	8 pedagogických pracovníc 3 provozní pracovnice 3 pracovnice školní kuchyně
Ředitelka	Lenka Farová
Zástupce ředitelky	Ivana Valentová
Učitelky	Jaroslava Svatková Drahomíra Švecová Ivana Kubecová Milada Balíková Marie Zelenková Karla Černá Lenka Kolaříková
Školnice	Marie Prchlíková
Uklízečky	Ivana Brožková Pavla Svatková
Vedoucí ŠJ	Alena Chmelová
Kuchařky	Eva Břendová Eva Neudorfllová

- Pedagogické pracovnice – úvazek 100%
 - Karla Černá – úvazek 90 %
 - Lenka Kolaříková – úvazek učitelky – 30%
úvazek pedag. asistenta – 66%
- Provozní pracovnice – úvazek 100%
- Kuchařky – vedoucí ŠJ - úvazek 110%
kuchařky - 95% a 95%

Personální a pedagogické podmínky jsou příznivé, všichni pedagogové mají předepsanou kvalifikaci, stále se sebevzdělávají a využívají různých nabídek vzdělávacích institucí. Ředitelka školy podporuje aktivitu a iniciativu vedoucí k profesionalizaci celého týmu včetně sebe. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků je pravidelně aktualizován a řešen dle evaluační činnosti ředitelky školy. Vychází z podmínek a finančních možností školy. Protože přibývá stále více dětí s logopedickými vadami, je zájmem pedagogů využívat seminářů, týkajících se nápravy řeči a vzdělávat se více v tomto oboru, aby byla dětem i rodičům nabízena kvalitní péče. V tomto směru spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem při ZŠ logopedické v Týně nad Vltavou (klinické logopedky). Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podporována. Specializace jednotlivých pedagogických pracovníků je využita ve prospěch zájmových aktivit.

V průběhu příštích let budeme řešit odchod 3 pedagogických pracovníků do důchodu.

Pracovní doba pedagogů je organizačně dobře zvládnutá a příznivá pro bezproblémový chod školy, zájmových i doplňkových činností zajišťovaných učitelkami.

Flétna – Jaroslava Svatková

Ivana Valentová

Anglický jazyk – Lenka Kolaříková

Výtvarný kroužek – Drahomíra Švecová

Logopedie – Karla Černá

Marie Zelenková

Cvičení dětské jógy – Jaroslava Svatková

Keramika – zajišťuje keramik pan Michalica z Louňovic pod Blaníkem

Řízení MŠ

- Ředitelka vytváří při vedení školy ovzduší vzájemné důvěry, tolerance, zapojuje všechny zaměstnance do řízení mateřské školy, respektuje návrhy každého z nich.
- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny organizačním řádem, směrnici vydanými ředitelkou školy a osobními úkoly pedagogických pracovníků.

- Pedagogové se spolupodílejí na školním vzdělávacím programu, vycházejí z analýzy a evaluačních nástrojů.
- Škola má zaveden funkční informační systém. Pedagogičtí pracovníci si předávají aktuální informace na pavidonech denně, zajišťuje zástupkyně ředitelky. Pedagogické a provozní porady jsou svolávány podle potřeby školy, nejméně 1x za 2 měsíce. Účastní se jich všechny pedagogické pracovnice a vedoucí provozu.

Organizační schéma MŠ

Ředitelka

Zástupce
ředitelky

Vedoucí školní
jidelny

Školnice

Učitelky

Pedagogický
asistent

Kuchařky

Uklízečky

ŽIVOTOSPRÁVA

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle spotřebního koše

Je zachována vhodná skladba jídelníčku a jsou dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů

Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly

Děti mají zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v MŠ i na zahradě (Děti mají na přídavném stolečku své podepsané hrnečky, do kterých si samy natočí pití z várnice.

Nejmladším dětem nalije pití pani učitelka. Ta také stále děti pobízí a před pobytem venku nabídne pití všem dětem ve třídě. Na zahradě je také várnice s nápoji a děti mají možnost kdykoliv si nalít pití do vedle na táce připravených kelímků, které po použití odkládají do koše.)

Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. (Svačinu si děti berou samy, pití jim donáší učitelka. Použité nádobí děti odnáší samy do okénka.)

PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny
- Péče o děti je podporující, sympatizující, s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech
- Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, důvěřovat si, pracovat samostatně
- Rozvíjíme cit pro toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu
- Děti jsou vedeny tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde se mají všichni rádi
- Učitelky nenásilně ovlivňují vztahy mezi dětmi (prevence šikany)

PSYCHOHYGIENA

- Pravidelný denní řád, ale flexibilní, který umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci
- Rodiče mají možnost přivádět děti podle svých možností
- Dětem je poskytován dostatek pohybu dle možností i v mateřské škole
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku vždy s ohledem na nepříznivé počasí (mráz pod -10°C , náledí, silný vítr, déšť, inverze)
- Spánek je přizpůsoben individuálním potřebám dětí. Všechny děti odpočívají, poté si ty, co nemají potřebu spánku, zvolí klidné aktivity ve třídě s ohledem na své spící kamarády (grafické listy, omalovánky, puzzle, prohlížení knih ...)
- Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí
- Během dne děti mají možnost kdykoli relaxovat v klidných koutcích třídy
- Nově přichozím dětem nabízíme adaptační program
- Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala

ADAPTAČNÍ PODMÍNKY

- Před nástupem do mateřské školy si mohou rodiče s dětmi prostory školy náležitě prohlédnout, blíže se seznámit s prostředím třídy a ostatními prostorami MŠ, popřípadě se zapojit do probíhajících aktivit
- Učitelka svým citlivým přístupem usnadní dítěti přechod z rodiny do kolektivu svých vrstevníků
- Dítě se postupně a nenásilně seznamuje s životem v kolektivním zařízení
- Dětem je poskytován dostatek spontánních činností
- Učitelka vytváří klidné prostředí bez nervozity a stresu

Spolupráce MŠ

s rodiči

- ve vztazích mezi pedagogy a rodiči se snažíme vytvářet oboustrannou důvěru, respekt a ochotu spolupracovat
- rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, jsou pravidelně a dostatečně informováni o akcích i problémech školy
- pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dětí, domlouvají se o společném postupu při výchově
- pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech, jednají s rodiči taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi
- mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější literaturu
- rodiče jsou vedeni k zájmu o své dítě a život ve škole
- rodiče mají možnost každoročně se formou ankety vyjádřit k chodu školy, individuální připomínky řešit s ředitelkou v úředních hodinách
- na požádání rodiče pomohou s drobnou opravou, se šitím oblečků na panenky
- - rodiče projevují malý zájem o dění v MŠ. Důkazem toho je nízká účast na rodičovských schůzkách, i na besedách s odborníky (OPPP, SPC logopedické), nízký počet vyplněných anketních lístků, ze kterých vyplynul nezájem o společné akce.

se základní školou

- návštěva předškolních dětí v 1. třídě ZŠ
- přítomnost učitelky MŠ při zápisu dětí do 1. třídy
- přítomnost předškoláků ve vyučovacích hodinách v 1. třídě
- sportovní klání předškoláků a prvňáků na konci školního roku
- návštěva prvňáků v MŠ
- ukázková hodina pro učitelky MŠ – zpětná vazba

se zřizovatelem

- je na dobré úrovni
- veškeré požadavky jsou projednávány Radou města a společně řešeny
- společně řešíme nabídky dotačních programů (z Mikroregionu Venkov – zahrada MŠ z Norských fondů – výměna oken)

Vyvážená spolupráce se zřizovatelem je jedním z důležitých bodů zajištění správné funkce předškolní péče v našem městě. Současná spolupráce je na velmi dobré úrovni, město má o předškolní vzdělávání nejmenších občanů velký zájem.

Mateřská škola každoročně nabízí městu tyto aktivity:

- příprava kulturních programů na akce pořádané městem
- příprava kulturních programů na Vítání občánků
- účast pedagogických pracovníků a dětí na akcích pořádaných městem
- účast starosty, místostarosty a členů rady na zahájení školního roku
- slavnostní rozloučení předškoláků s mateřskou školou na MěÚ
- výzdoba sportovní haly výtvarnými pracemi dětí

Vnitřní uspořádání školy

Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

- do třídy mateřské školy se přijímají děti starší 3 let, smyslově, tělesně a duševně zdravé,
- o zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy do 30 dnů od přijetí žádosti
- v případě, že počet žádostí přesahuje kapacitu školy, upřednostňuje ředitelka přijetí dětí 5 - 6 letých
- kapacita mateřské školy je 111 dětí
- do třídy mateřské školy se mohou zařazovat i děti mladší 3 let v případě, že počet dětí ve třídě je nižší, než její kapacita a po domluvě s rodiči

Třídy:

- Děti se zařazují do tříd podle data narození (celkový seznam dětí se od nejstarších dětí rozdělí podle kapacity třídy, podle počtu učitelek na třídě, podle integrovaných dětí)
- **KOČIČKY:** - červená třída, jsou vybaveny nábytkem pro nejstarší děti, proto jsou zde vždy děti s odkladem povinné školní docházky a děti předškolní – 2 p. učitelky
- **JEŽEČCI:** - zelená třída, většinou smíšená třída předškolních dětí a nejstarších středních – 2 p. učitelky
- **KUŘÁTKA:** - oranžová třída, děti středního věku s handicapovanou autistickou holčičkou, počet dětí musí být maximálně 19 – 1 p. uč. + 1 pedagogický asistent
- **BERUŠKY:** - žlutá třída, děti 3,5 – 4,5 let - 2 paní učitelky,
- **BROUČCI:** - červená třída s kapacitou 15 dětí, nejmladší děti z domova 3 leté – 1 p. učitelka
- Třídy jsou většinou věkově homogenní, složení tříd se mění minimálně, pouze v případě přijetí nových dětí

Organizace dne

6:00 – 8:30	Ranní hry, individuální práce
8:15 – 8:45	Hygiena, svačina
8:30 – 9:30	Hry, cvičení, řízená činnost
9:30 – 11:30	Pobyt venku
11:30 – 12:00	Hygiena, oběd
12:00 – 13:45	Hygiena, odpočinek, klidové činnosti
13:45 – 14:10	Hygiena, odpolední svačina
14:10 – 16:00	Odpolední zábavné činnosti

Týdenní režim rozšířených činností

ÚT: angličtina

ST: výtvarný

ČT: angličtina

Tyto kroužky probíhají ve třídě Broučků od 12 ti hodin

ÚT: flétna

ÚT: keramika

Tyto kroužky jsou zařazeny v době televizního vysílání pro mateřské školy. Děti ze třídy Berušek se přesunují do Ježečků, v jejich třídě pak probíhá keramika.

Děti z Kuřátek scházejí dolů do Kočiček a v jejich třídě se píská na flétničky. Po skončení kroužků si děti přivedou do tříd p. učitelky, z keramiky je do ostatních tříd rozvedou p. uklízečky.

Předplavecký výcvik probíhá vždy v 10ti lekcích v plaveckém bazénu v Táboře. Pro velký zájem dětí jezdí plavat 2 skupiny dětí po 20ti vždy v 8,30 ráno. Doprovod tvoří 4 p. učitelky, zbylé děti z předškolních tříd se rozdělí do 3 tříd v mateřské škole. Jeden rok máme termín přidělen na podzim, druhý rok jezdíme na jaře.

ABY NÁM TU BYLO DOBŘE

- PRAVIDLA ŽIVOTA VE ŠKOLCE -

ABYCH BYL ZDRAVÝ:

- myji se: před jídlem, po jídle, po použití WC, vždycky když jsem špinavý
- vím, že je dobré po obědě si vyčistit zoubky
- čistím si nos, umím smrkat
- zakrývám si nos a pusku při kašlání a kýchání
- dodržuji čistotu na toaletě
- pečuji o svůj zevnějšek, chci, aby mi to slušelo

ABY MI TU CHUTNALO:

- pomáhám při prostírání, udržuji na stole čistotu
- uklízím po sobě nádobí
- jím sám lžící a když to zvládnou, dostanu příbor
- u stolu se chovám slušně, neodbíhám
- nemlaskám, nesrkám
- používám ubrousek
- nezávodím při jídle
- určím si, kolik toho sním

ABY SE MI VE TŘÍDĚ LÍBILO:

- ukládám hračky na své místo
- hračky úmyslně neničím
- udržuji v pořádku věci, které používám a chovám se k nim šetrně
- uklízím po sobě a pomáhám s úklidem i po ostatních

ABY SE MI MEZI KAMARÁDY LÍBILO:

- neublížuji dětem
- se všemi dětmi jsem kamarád
- umím přiznat chybu, umím se omluvit

- neposmívám se druhým
- konflikty řeším podle dohodnutých pravidel, když si nevím rady, požádám paní učitelku o pomoc
- počkám, až na mě přijde řada
- zastanu se slabšího
- pomáhám mladším dětem nebo těm, které něco neumí tak dobře, jako já

ABY ZE MNE VYROSTL SLUŠNÝ ČLOVĚK:

- pozdravím, umím se rozloučit
- slušně poprosím, požádám, poděkuji
- naslouchám, co druhý říká, neskáču do řeči, nechám druhého domluvit
- při mluvení se netočím zády, dívám se do očí

ABYCH SI USNADNIL ŽIVOT:

- respektuji pravidla soužití
- když něco nevím, zeptám se
- když mi něco nejde, požádám o pomoc
- dovedu říct, co potřebuji a co si přeji
- vím, že s úsměvem jde všechno líp

SVĚT A JÁ

- dodržuji pravidla společenského soužití i mimo školku (doma, všude mezi lidmi, v přírodě)
- nepoškozují úmyslně prostředí kolem sebe (neničím, neodhazuji odpadky, neubližuji rostlinám a živým tvorům)
- vážím si všeho pěkného, co lidé dokázali

JE MI DOBRĚ NA SVĚTĚ!

OSLAVY, SVATKY a další aktivity

Během roku budeme v mateřské škole organizovat některé zajímavé akce:

Mikuláš – učitelky připraví pro děti sváteční dopoledne s nadílkou (5.12.)

Vánoční koncert + výstava betlémů (prosinec)

Vánoce – slavnostní besídka pro rodiče – u stromečku zpěv koled, dárky, občerstvení...
(poslední týden před vánoce)

Návštěva ZŠ – předškolní děti se zúčastní vyučovací hodiny před zápisem (leden)

Karneval – veselý rej masek (připraví rodiče) – (konec února)

Oslava Dne matek – slavnostní besídka dětí pro maminky (květen)

Oslava Dne dětí – sportovní a zábavné soutěžní hry dětí o ceny na školní zahradě (1.6.)

Kouzelná noc v MŠ – opékání buřtů s rodiči, nocování dětí v MŠ

Slavnostní rozloučení s předškoláky – na MěÚ v obřadní síni – dárek na rozloučenou
(červen)

Exkurse – např. Sinfo, pila, pekárna, knihovna, požární zbrojnice

Návštěva dětí ve stanici pro zraněná zvířata ve Voticích

Návštěvy výstav v Památníku mladovožicka dle nabídky a vhodnosti

Výlety – podzim, jaro – např. ZOO, bludiště na Petříně v Praze, zámek Konopiště, Hluboká, Blaník, hrad Šelmberk atd.

Besedy – s Policií ČR, s „dědou“ z Kouzelné školky

Divadla – divadelní představení v tábořském divadle minimálně 2x do roka + v Jihočeské univerzitě, další v mateřské škole + základní škole podle nabídky

Ekologické výukové programy

Barevný týden – zaměřen na ekologii – třídění odpadu

Rádi uvítáme Vaše další náměty na oslavy i na výlety.

Popis a formy vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Ve středu zájmu stojí dítě a jeho prožitky. Vzdělávání dítěte není v jen v řízených činnostech, ale ve všem, co se v mateřské škole děje. Vzdělávání musí být pro dítě činností přirozenou, pro pedagoga cílevědomou. Hlavními prostředky vzdělávání jsou činnosti a vzory. Dítě si odnáší z MŠ kompetence, ne splněné úkoly.

Děti se specifickými vzdělávacími potřebami (zdravotně postižené děti) jsou vzdělávány podle individuálních vzdělávacích plánů. Kromě běžné nabídky standardních aktivit začleňujeme i individuální logopedickou péči. Ve vzdělávání talentovaných dětí nabízíme další aktivity formou doplňkových činností, které vedou učitelky naší MŠ (angličtina, flétny, výtvarný kroužek, dramatický, keramika, cvičení dětské jógy). Individuálních vzdělávacích plánů využíváme také k rozvoji dětí s odkladem povinné školní docházky.

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří množství doplňujících aktivit (výlety, besedy, kulturní akce apod.), které organizujeme v průběhu celého roku.

Konkrétní vzdělávací cíle je třeba plánovat, uspořádat, strukturovat. Cíle, kterými je realizována vzdělávací činnost „učení“ v mateřské škole je součástí každé z pěti oblastí RVP (pohyb, řeč, myšlení, estetika, činnosti).

Vzdělávací obsah a jeho plán

Obsah ŠVP PV v zásadě představuje integrovanou soustavu tématických celků, které jsou rámcové a konkrétně rozpracované v TVP se specifiky jednotlivých tříd a věkových skupin.

Záměry a vzdělávací nabídka jsou pro pedagogy obecné, aby umožňovaly reagovat na zkušenosti dětí, aby bylo možno využít nahodilých situací a prostoru pro kreativitu a další doplňkový program.

Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika a podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití dětí a učitelek na třídách, volby metod a postupů evaluačního procesu a další specifika pro danou třídu.

Hlavní témata:

- **Já a moji kamarádi**
- **Podzimní pohlázení**
- **Zimní rej**
- **Jarní probuzení**
- **Letní radování**

JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA,

V KAŽDÉ DOBĚ JE NÁM PRÍMA

JÁ A MOJI KAMARÁDI

Obsah tohoto tématu je strukturován do třech oblastí:

První oblastí je seznámení dítěte s prostředím, adaptace v souvislosti s tím, co dítě obklopuje, s čím se setkává při prvním vstupu do MŠ. Nejbližší je prostředí třídy, kde bude dítě trávit většinu pobytu v MŠ – hračky a vše, co potřebuje k uspokojení základních potřeb. Seznámení se svou značkou, místem, prostředím umývárny, jídelny, místem pro odpočinek, relaxaci. V souvislosti s prostorami a jejich účelem bude dítě postupně poznávat určité režimové uspořádání dne, v souvislosti s psychohygienickými podmínkami, učit se je vnímat, v určité situaci se jim přizpůsobovat a respektovat je (hygiena před jídlem, stolování...).

Další oblastí bude oblast poznávání kamarádů, tedy těch, kteří dítě obklopují, postupně navazování kontaktů, vzájemných vztahů, působení v kolektivu a poznávání těch, kteří o dítě pečují – učitelka, kuchařka, ostatní personál. Budou si osvojovala základní pravidla chování – poprosit, pozdravit, neskákat druhému do řeči, respektovat ostatní, podřídit se, být samostatný, komunikativní, odpoutat se od rodiny, pochopit odlišnost domácího a školního prostředí.

Třetí oblastí je poznávání širšího okolí ve smyslu prostředí, tj. zahrada MŠ, hřiště... Své poznávání rozšíří i návštěvami divadelních a filmových představení, bude se zúčastňovat i kulturních představení v MŠ.

Velmi důležité je naučit dítě pravidlům bezpečnosti – ve třídě, při pobytu venku, v ulicích, na zahradě, ale i při kulturních akcích.

Doplňkové aktivity a činnosti tohoto tématu:

- výlet dětí na Blaník nebo na Šelmberk
- divadelní představení v Táboře
- filmová představení v kině
- divadelní představení v MŠ

Cíle prvního tématu:

- získávat relativní citovou samostatnost, schopnost sebeovládání se
- vybudovat a připravit prostředí a okolí dítěte, aby přinášelo osobní spokojenost a pohodu
- volit takové činnosti, které povedou k rozvoji schopností dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnat se s nimi
- vést dítě ke společné komunikaci, podílet se na společném životě stanovením společných pravidel soužití a spolupráce kolektivu a respektování jeden druhého
- získávat sebevědomí, sebedůvěru, uvědomovat si osobní spokojenost
- osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví, uvědomovat si vlastní tělo
- posilovat přirozené poznávací city – zvědavost, radost z objevování
- přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- vést dítě k ohleduplnosti, pravdomluvnosti, učit je pomáhat druhým
- v oblasti stravování – společenská pravidla stolování, volba množství jídla, výběr tekutin, ale i spolupráce na přípravě u předškolních dětí

PODZIMNÍ POHLAZENÍ

Již název tohoto tématu přináší činnosti související s podzimem, přírodou, pohybem a zdravím v tomto ročním období. Popředí budou výlety do přírody s pozorováním všech znaků podzimu – opadávání listů stromů, barvy v přírodě, tvary listů, zvířata a jejich ukládání se k zimnímu spánku, houfování a odlet ptáků do teplých krajín, sklizeň všeho co příroda přinesla, pozorování lidí a strojů při podzimních pracích. Seznámíme děti blíže s ekosystémem les, se vším, co v něm roste. Různé druhy přírodních materiálů napomohou k poznávání jejich vlastností, tvarů, možností využití, např. výroba narozeninového kalendáře, kalendáře ročních období, podzimníčeků apod.... Dítě bude preventivně seznamováno s vhodným oblečením a obuví pro toto období, s předcházení nemocí v podobě vitaminů – význam zeleniny a ovoce pro zdraví lidí, správného oblékání. Připomeneme si, co je zdravé a co nám škodí a postupně budeme u dětí upevňovat zdravé životní návyky a postoje. Při činnostech budeme užívat všechny smysly a rozvíjet je.

Důležitou součástí bude i pokračování v adaptačním procesu, v procesu sblížení se s prostředím školy, podílení se na výzdobě jejího interiéru prostřednictvím prací dětí. Postupné vytváření dalších pravidel nezbytných pro společné soužití, stolování, komunikaci mezi vrstevníky bude pokračovat i v tomto období.

Doplňkové aktivity a činnosti tohoto tématu:

- výlety do přírody
- návštěva památníku Mladovožicka (výstavy)
- divadelní představení v Táboře
- „dračí slavnosti“

Cíle druhého tématu:

- Tělesný rozvoj formou pohybu v přírodě, rozvoj řeči, logopedie, komunikace s vrstevníky. Využití různých materiálů – zapojení fantazie
- Rozvoj spolupráce při společných činnostech, poznávání sama sebe, vlastních zájmů nejen prostřednictvím kroužků
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Rozvoj společenského a estetického vkusu

- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- Vést dítě k poznání, že tak jak se svobodně rozhodne, ponese za své rozhodnutí zodpovědnost
- Seznamovat s místem a prostředím, ve kterém žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Stimulovat děti k dokončení započaté činnosti

ZIMNÍ REJ

Téma zimního období je rozsáhlé a zahrnuje jak charakter zimy, tak období adventu a Vánoc a pro nejstarší věkovou skupinu zápis do základní školy.

Dítě bude charakterizovat zimu, vycházet ze zkušeností, bude se zabývat zimními sporty, jež bude v dostatečné míře využívat při pobytu venku. S tím souvisí počasí, vhodné oblékání, otužování, ale i nebezpečí úrazu, jeho předcházení a ochrana před ním. Povedeme děti k poznání, že pohyb je důležitý pro naše zdraví – v souvislosti s tím budeme dál poznávat naše tělo. Zaměříme se na zdravou výživu a zdravý životní styl. Nebudeme zapomínat ani na zvířátka v lese, na poli a na ptáčky – krmítka. Budeme se zamýšlet, jaký podíl má na péči o ně člověk. Dítě se bude seznamovat s prací dospělých, se surovinami pro přípravu pokrmů, z čeho se předměty vyrábějí, s vlastnostmi papíru, kovu, skla, dřeva. Bude rozlišovat tvary, rozměry, časové pojmy.

Důležitou součástí vánočního období bude citové působení a posilování vazby k rodině a jejím členům. Začne návštěvou Mikuláše v MŠ, kdy připomeneme historii vánoc, zvyky a tradice – dávání dárků, vánoční přání, vánoční cukroví, klasická jídla. Všechny činnosti budou motivačně sjednoceny a povedou k aktivnímu zapojení dětí do výzdoby třídy, pečení cukroví, výroby přáníček, zpívání koled, přípravy besídky pro rodiče a ke společnému radostnému prožívání vánočního času.

Zápisu do základní školy bude předcházet návštěva v první třídě, kde se děti zúčastní vyučování. Částečně se tak seznámí s prostředím školy a pak se všichni budeme těšit na školní zápis.

Zimní období zakončí veselý masopust, veselý taneční rej s vlastnoručně vyrobenými maskami i s oděvy a pomůckami připravenými rodiči. Nadále si bude dítě osvojovat základní společenské návyky – pozdravit, poděkovat, poprosit, neskákat do řeči, požádat o pomoc, reagovat na pokyn.

Doplňkové aktivity a činnosti tohoto tématu:

- návštěva Mikuláše a čerta v MŠ
- návštěva výstavy betlémů v Památníku Mladovožicka
- návštěva vánočního koncertu žáků základní školy v obřadní síni městského úřadu
- vánoční besídka s účastí rodičů v MŠ
- divadelní představení v MŠ

- dětský karneval v MŠ
- návštěva knihovny
- pohádkový týden v mateřské škole

Cíle třetího tématu:

- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- Rozvoj smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému – jak v rodině, v MŠ, tak v dětské herní skupině
- Rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city plně prožívat
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání
- Četbou, vyprávěním a poslechem pohádek a příběhů upozorňovat na dobré vztahy mezi lidmi a dětská přátelství
- Seznámení se s lidovými tradicemi a lidovou slovesností
- Vedení k vytrvalosti, trpělivosti, k plnění úkolů souvisejících s přípravou na školu
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

JARNÍ PROBUZENÍ

Dítě bude pozorovat probouzející se přírodu – stromy, keře, první květiny, práce na poli, zahradě, charakteristické znaky jara. Bude se učit chránit přírodu, neničit ji, neznečišťovat odpadky. Dítě si bude všímat jarních narozených mláďat jak u domácích, tak u volně žijících zvířat. Nebude mu dělat potíže napodobování pohybu podle vzoru, ovládnání dechového svalstva, sladění pohybu se zpěvem, ovládnání koordinace ruky a oka, zvládnání jemné motoriky, pohybových dovedností a prostorové orientace.

V tomto bloku si budeme uvědomovat, že lidská nedbalost narušuje přirozenou a pro lidi potřebnou krásu a čistotu životního prostředí. Budeme usilovat o vytvoření prostředí čistého, veselého a barevného – v barevném týdnu se o to pokusíme. Zaměříme se na barevnou symboliku sběrných odpadních nádob, budeme diskutovat o nutnosti třídění odpadu, prakticky odpad třídít.

Významné v tomto období budou velikonoční svátky s lidovými zvyky, tradicemi a různými hodovačkami.

Svátek matek oslaví vystoupením ve třídách s upevňováním lásky a úcty k matce.

Nadále budeme rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě, podporovat uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí a sebedůvěry. Dítě se naučí zvládat úklidové práce ve třídě i na zahradě, bude se umět postarat o své osobní věci a udržovat pořádek upevní si hygienické a zdravotně preventivní návyky a sebeobsluhu.

Doplňkové aktivity a činnosti tohoto tématu:

- barevný týden v MŠ
- výlet na Šelmberk
- divadelní představení v MŠ
- besídka ke Dni matek
- výstava prací dětí v místní knihovně
- divadelní představení v Táboře

Cíle čtvrtého tématu:

- Získat správný postoj k ochraně přírody, životního prostředí, k zdravému životnímu stylu

- Rozvíjet schopnosti vytvářet citové vztahy k okolí a vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- Vytvořit povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, rozvíjet schopnosti a dovednosti důležité pro navazování vztahů dítěte k druhým lidem
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Osvojovat si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

LETNÍ RADOVÁNÍ

V tomto čase oslavíme Den dětí – budeme posilovat kamarádské vztahy, navzájem si pomáhat, neubližovat si. Při našich výletech si budeme všimnout všeho, co se kolem nás změnilo, změn v přírodě, změny letního počasí (bouřka, duha), budeme vyprávět o zážitcích, realizovat je výtvarně, používat přírodnin k výzdobě třídy a školy. Podíváme se na několik míst v Mladé Vožici formou exkurse – děti získají obraz o práci a zaměstnání lidí, o používání různých surovin k výrobě známých i méně známých předmětů. Procházkami městem a okolí si děti budou vytvářet vztah k rodnému městu, jeho památkám a významným místům. Snažíme se chápat sounáležitost se světem, společností, planetou Země. Seznamujeme se s jinými národy, kulturou, krajinou a exotickými zvířaty.

Nadále budeme rozvíjet souvislé vyjadřování, pohybovou improvizaci, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.

Veškeré činnosti budeme co nejvíce přenášet ven a tak budeme mít větší prostor pro rozvoj fyzické zdatnosti. Budeme cvičit vytrvalost a sebeovládání nejen při sportovním klání s prvňáčky. Otužujeme se sluncem, vzduchem i vodou. Vysvětlíme si, jak se chránit před úrazy, jak předcházet nebezpečí u vody a při styku se zvířaty a rostlinami. Navštívíme naši partnerskou Mateřskou školu v Soběslavi, pojedeme na výlet, prožijeme s předškoláky společně Kouzelnou noc v mateřské škole a rozloučíme se s našimi budoucími školáky.

Doplňkové aktivity a činnosti tohoto tématu

- oslava Dne dětí
- exkurse do místních firem
- prohlídka hasičské techniky
- výlet
- návštěva partnerské mateřské školy v Soběslavi
- dominanty našeho města (náměstí, kašna, kostel, Hrad)
- kouzelná noc v mateřské škole s pyžamovou diskotékou
- sportovní klání předškoláků a prvňáčků
- loučíme se s MŠ
- tablo „školáků“

Cíle pátého tématu:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, citů dítěte ve vztahu k sobě, získání sebevědomí a sebedůvěry
- posílení vztahu k rodnému městu a k vlasti
- výrazně podpořit tělesný rozvoj a zdraví dítěte při pobytu venku
- podvědomě pečovat o své zdraví a bezpečnost
- vnímat odpovědnost dnešního jednání a chování pro budoucnost
- přiměřenou formou seznamovat děti s prevencí sociálně-patologických jevů
- vytváření základů pro práci s informacemi
- Osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním dovednostem, činnostem a učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- Poznávání jiných kultur, národností, vědět o jejich existenci
- vytvořit povědomí o vlastní sounáležitost se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Třídní vzdělávací programy

Všechny třídy mají vytvořen TVP, který je v souladu se ŠVP a RVP PV a je jeho součástí. V těchto TVP jsou pak specifikovány další aktivity a činnosti podle věkové kategorie dětí (např. pečení a zdobení perníčků, barevné dny, návštěva partnerské mateřské školy v Soběslavi, návštěva ZŠ před zápisem...)

Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení

Evaluační proces a jeho metody používají pedagogické pracovnice ne proto, aby hodnotily a srovnávaly dítě „s normou“, ale jde o to, aby zmapovaly, co dítěti jde, v čem je úspěšné, odhalily talent, zjistily, co činí dítěti problémy, kde má nedostatky a z toho vyvodily závěry pro svou další práci.

Dalším důležitým hodnocením pedagogických pracovnic je hodnocení zachování a plnění návazností mezi RVP, ŠVP a TVP. Realizovat vlastní výchovně vzdělávací práci v souladu s RVP.

Pedagogičtí pracovníci budou vyhodnocovat zpracování TVP a jeho funkčnost optimalizovat vždy po ukončení tématického bloku. Zkušenosti si budou předávat na pedagogických poradách a 2x ročně vyhodnocovat ředitele školy, zda je v souladu se ŠVP a specifikace v TVP.

Používané metody hodnocení a evaluace

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovor s dítětem
- portfolio dítěte (rozbor herních aktivit, jazykových projevů, analýza výtvarných prací)
- individuální hodnotící listy
- konzultace s rodiči
- konzultace s odborníky (spolupráce s logopedy, psychologem)
- analýza vlastní pedagogické aktivity
- analýza spolupráce s kolektivem a spolupodílení se na společných činnostech v souvislosti se ŠVP
- analýza školního roku jako podklad pro další práci

Nástroje evaluace

- pozorování
- analýza dětských prací
- rozhovor
- portfolio dítěte
- diskuse
- hospitace

- dotazník
- analýza vzdělávacích programů
- autoevaluace učitelů

Zdroje

- děti
- všichni zaměstnanci školy
- vedení školy
- rodiče
- zřizovatel
- veřejnost
- ČŠI
- Kontroly OHS, BOZP, PO

Zaměstnanci školy budou sledovat a vyhodnocovat funkčnost ŠVP vzhledem k zaměstnancům a dětem, vzhledem k požadavkům RVP 2x ročně na poradách školy.

Dále pak průběžně sledovat a vyhodnocovat respektování podmínek materiálních, hygienických, personálních, ochrany zdraví dětí (formou hygienických kontrol, hospitací, prověrek BOZP, PO).

Dle plánu hospitační činnosti bude probíhat hodnocení ředitelkou a zástupkyní školy a výsledky tohoto hodnocení budou předmětem pedagogických porad.

Analýza školy

- co je dobré
- co změnit, zdokonalit, v čem jsou rezervy

➤ **ANALÝZA PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI**

Podpora tělesného rozvoje a zdraví dítěte, pohoda, osobní spokojenost

Zodpovědnost:

- všechny učitelky
- všichni zaměstnanci mateřské školy

Prostředky:

- dostatek pohybových aktivit v průběhu celého dne
- dál zařazovat plavání
- delší pobyty venku
- zařízení zahrady umožňující pohybové vyžití

Rezervy:

- U dětí se ve stále větší míře vyskytuje špatné držení těla.

Realizace v praxi:

- Častěji zařazovat hry a cvičení se zaměřením na posilování břišních a zádočných svalů,
- dohlížet a upozorňovat děti na správné držení těla hlavně při sedavých aktivitách (výtvarné činnosti, stravování, sezení u počítače nebo televize...)

Rozvoj řeči, cvičení schopností a dovedností pro další učení

Zodpovědnost:

- všechny učitelky

Prostředky:

- samostatné vyjádření své myšlenky, nápadu, zážitku
- rozhovory, recitace, vyprávění
- artikulační a sluchová cvičení, rytmické hry, hádanky
- práce s knihou
- denní zařazování jazykových chviliek jako prevence vadné výslovnosti

Rezervy:

- Neuspokojivá úroveň řečového i grafomotorického projevu dětí.

Realizace v praxi:

- Ponechat dětem větší prostor pro komentování zážitků, vyřizování zpráv a vzkazů,

- pravidelně zařazovat gymnastiku mluvidel,
- zkvalitnění spolupráce s rodinou v této oblasti.

Podpora dokonalejšího chápání světa a dětské radosti z možností zasahovat do jeho dění, interakce s okolím

Zodpovědnost:

- všechny učitelky na třídách

Prostředky:

- podnětné prostředí mateřské školy
- spontánní činnosti v průběhu celého dne
- výlety, exkurze, besedy

Rezervy:

- Nedostatečné množství encyklopedií na jednotlivých třídách
- Neochota vedení firem k exkurzím dětí

Realizace v praxi:

- Neomezovat děti v zájmu pomoci učitelce a ostatním zaměstnancům školy,
- vyzkoušení některých činností – stolování, příprava jídel, úklid některých prostor.

Vedení dětí k zájmu podílet se na společném životě a činnostech v mateřské škole

Zodpovědnost:

- všechny učitelky na třídě

Prostředky:

- spolupráce, spoluzodpovědnost, tolerance k druhým
- spolupráce s rodinou
- sebeobsluha při svačině a obědě
- příprava pomůcek na některé činnosti

Rezervy:

- Příprava většího množství pomůcek pro řízenou, ale i spontánní činnost dětí
- malá spolupráce mezi jednotlivými třídami

Realizace v praxi:

- Více využívat zájmu dětí, neokřikovat, neomezovat
- Ponechat dětem více prostoru k samostatnosti.

- Nepředávat dětem hotové poznatky, ale otázkami, žádostmi o pomoc a dalšími prostředky vyburcovat děti k přemýšlení, k tomu, aby samy našly řešení k vzniklému problému, situaci...
- společná realizace školních projektů nebo tématických celků

Navázat užší spolupráci s rodiči

Zodpovědnost:

- ředitelka školy + zástupkyně
- všechny učitelky

Prostředky:

- organizace Dne otevřených dveří – zápis do MŠ
- rodičovské schůzky na jednotlivých třídách (pololetí, dle potřeb jednotlivých tříd)
- společné akce s rodiči (soutěže pro rodiče a děti, tématické „vyráběcí“ odpoledne)
- využívat MŠ jako poradenský servis pro rodiče
- nabízet osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání dětí (časopisy, články, besedy...)

Rezervy:

- malý zájem o společné aktivity ze strany rodičů

Realizace v praxi:

- besedy s odborníky
- společné odpoledne...

Řešit co nejzodpovědněji odklad školní docházky spolu s rodiči

Zodpovědnost:

- ředitelka + zástupkyně
- učitelky
- rodiče
- specialisté

Prostředky:

- vánoční besídka v mateřské škole
- rozhovory s rodiči
- beseda s odborníkem

Rezervy:

- nízká účast rodičů na besedách s odborníky
- malá důvěra v názor učitelky

Realizace v praxi:

- více s rodiči komunikovat
- veškeré práce dětí vystavovat pro lepší srovnání
- pro rodiče předškoláků zajistit začátkem ledna třídní schůzku s účastí specialisty z PPP

Evaluace individuálních plánů

Zhodnotit osobní pokroky dětí s odkladem školní docházky

Čas. rozvrh: dle potřeb

Zodpovědnost:

- učitelky předškolních tříd

Prostředky:

- konzultace učitelek
- konzultace s rodiči
- pedagogické porady
- záznamy

Záznamy o rozvoji dítěte

Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte doplněné portfoliem

Čas. rozvrh: 2 – 3 x ročně, případně dle potřeby

Zodpovědnost:

- učitelky

Prostředky:

- záznamy do archů dle příslušných kritérií (grafické i písemné)
- konzultace učitelek
- pedagogické porady

Ověřit soulad RVP- ŠVP- TVP

hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacích záměrů, metod, forem práce, vzdělávacího obsahu

Čas. rozvrh: 1 x ročně

Zodpovědnost:

- učitelky
- ředitelka + zástupkyně

Prostředky:

- přehledy o rozvoji dětí
- fotodokumentace
- výstavy, vystoupení dětí
- hospitační záznamy
- pedagogické porady

Osobní rozvoj pedagogů

uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu

Čas. rozvrh: 1x ročně dotazníky, průběžně

Zodpovědnost:

- učitelky
- ředitelka + zástupkyně

Prostředky:

- konzultace pedagogů
- pedagogické porady
- hospitace
- dotazníky

Závěr:

- Ponechat dětem větší volnost a nové poznatky získat vlastní zkušeností a činností.
- Omezit řízené činnosti, více využívat spontánních her, praktických zkušeností, experimentování.
- V průběhu celého dne klást velký důraz na individuální přístup, respektování věkových a vývojových zvláštností dětí.
- Využívat dostatek pohybových aktivit pro tělesný rozvoj dětí.
- Jednotné působení pedagogických i provozních pracovníků ve třídách.
- Přiměřené počty dětí ve třídě.
- Společné akce starších a mladších dětí.
- Vzájemná spolupráce kolektivu, názory jednotlivců jsou respektovány.

ANALÝZA PODMÍNEK ŠKOLY

- Dětský nábytek**
- + bezpečný, estetický
 - obměnit nevyhovující šatní skříňky
 - postupně vyměnit ve všech třídách lehátka
- Hračky**
- + dostatek, umístění v dosahu dětí
 - dovybavit třídy hracími koutky
 - doplnit moderními pomůckami
 - rozšířit vybavení sportovním nářadím a náčiním
- Zahrada**
- + kvalitně zařízena podle moderních trendů
 - + stálé doplňování hračkami
 - zastínit ještě jedno pískoviště
 - zřídit ohniště s lavičkami
 - vybudovat malé hřiště s umělým povrchem na míčové hry
 - upravit svah na bobování
- Strava**
- + dobře fungující pitný režim
 - + jídlo pestré, plnohodnotné
 - + zařazováno každodenně ovoce, zelenina
 - + možnost výběru, určení si množství
- Spánek**
- + starší děti mají zkrácený odpočinek, nemusí spát, je jim nabídnut klidový program (pohádka, kreslení, puzzle, knížka...)
 - nejmenší děti na spaní musí přecházet do jiné třídy – nelze organizačně zajistit

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

FAKULTNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA
při Pedagogické fakultě UK
170 00, Praha 7, Na Výšinách 3/1075

V Praze dne 1.9.2008

Identifikační údaje:

**Fakultní mateřská škola při Pedagogické fakultě University Karlovy
Praha 7, Na Výšinách 3**

Zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení č.j. 716/00, ze dne 21.12.200

IČ: 49624415

Ředitelka : PaedDR. Věra JAKOUBKOVÁ

Zástupkyně ředitele : Alena ČERNÁ

Telefon : 233373770

E-mail:

Zřizovatel : Městská část Praha 7

Nábřeží kpt. Jaroše 1000, 170 00 Praha 7

Obsah :

1.Charakteristika mateřské školy, podmínky a organizace vzdělávání

- 1.1.Věcné (materiální) podmínky předškolního vzdělávání
- 1.2.Životospráva a psychosociální podmínky
- 1.3.Organizační a personální podmínky

2. Rámcové cíle a obsah předškolního vzdělávání

- 2.1. Rámcové cíle
- 2.2. Vzdělávací obsah

3. Východiska a zaměření školního vzdělávacího programu

- 3.1. Základní zaměření školního vzdělávacího programu
- 3.2.Vymezení interakčních oblastí
/Modifikace vzhledem k východiskům a zaměření školního vzdělávacího programu/
programu/
- 3.3. Vzdělávací obsah
- 3.4. Předpoklady k získání žádoucích kompetencí v konkrétních činnostech a očekávané přínosy
- 3.5. Spolupráce s dalšími institucemi
- 3.6.Celoškolní TRADICE a další profilující aktivity
- 3.7.Nadstandardní programy a činnosti
- 3.8.Metodické pokyny a poznámky k tvorbě (obsahu i formě) třídních vzdělávacích programů

4.Evaluace a hodnocení

- 4.1.Okruhy evaluace a hodnocení
- 4.2.Techniky evaluace a hodnocení
- 4.3.Kritéria hodnocení

5.Nabídka tématických okruhů a vzdělávacího obsahu základních integrovaných celků pro třídní vzdělávací program.

1.Charakteristika mateřské školy, podmínky a organizace vzdělávání

1.1.Věcné (materiální) podmínky předškolního vzdělávání

Prostorové možnosti mateřské školy jsou dobrým zázemím pro předškolní vzdělávání i další aktivity školy / dílny a zájmové kroužky/. Každá ze šesti tvoří samostatnou jednotku se sociálním zázemím. Prostorové uspořádání vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Dětský nábytek, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybav pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům i poč dětí, se snahou o barevné sladění herních prostor . Výtvarné práce dětí dopl celkový estetický vzhled interiéru tříd i ostatních prostor mateřské školy.

Vybavení hračkami, didaktickými a audiovizuálními pomůckami, výtvarný materiálem a potřebami, náčiním a náradím pro tělesnou výchovu, dětským hudebními nástroji je průběžně obnovováno a doplňováno podle finančních možností. Ve třídách je dětská knihovna a počítače s programy pro předškolní vzdělávání vhodné k individuální a skupinové práci.

Na učební pavilon mateřské školy bezprostředně navazuje venkovní prostor školní zahrady, jehož vybavení slouží k rozmanitým pohybovým a dalším aktivitám dětí. Máme možnost využívat i dopravní hřiště DDM s vlastními dětskými koly, tříkolkami a koloběžkami. Pro bezpečnost dětí máme i ochranné helmy. Průlezky a domečky jsou zabudovány s okolním bezpečnostním povrchem.

V souladu s hygienickými normami je i zařízení školní kuchyně.

Vstupy do budovy jsou zabezpečeny elektronickým zabezpečovacím zařízením na čipy.

Problémy které škola musí ve spolupráci se zřizovatelem vyřešit je neostatečné osvětlení pobytových místností dětí, únik tepla nefunkčními okny a nebezpečí při jejich otvírání pro bezpečnost a zdraví dětí.Používání prostor dopravního hřiště, které je v péči DDM, náročná průběžná údržba a dovybavení školní zahrady z hlediska potřeb a funkčnosti pro pobyt dětí venku.Využití nefunkčních teras v hospodářském pavilonu pro další možné aktivity dětí /počítačová pracovna/.

Škola je v blízkosti MHD, v dosahu jsou divadla, kulturní a historické památky. Nedaleko školy máme Stromovku a Letenské sady, kterých využíváme na vycházky a pobyt dětí venku.Negativem je blízkost rušných ulic .

1.2.Životaspráva a psychosociální podmínky

Poskytujeme dětem celodenní stravování dětí, které odpovídá současným výživovým trendům a normám včetně pitného režimu.

K vytváření žádoucích stravovacích návyků je nutné :

- zajišťovat kaloricky vyváženou a pestrou stravu, doplněnou ovocem a zeleninou
- častěji zařazovat bezmasá jídla, nahrazovat zeleninovými
- více nabízet celozrnné pečivo
- omezit slazení nápojů, využívat ovocné čaje
- upřednostňovat luštěniny, drůbeží, sojové a rybí maso
- podporovat pitný režim při pobytu dětí ve třídách i venku

V denním programu je respektována individuální potřeba pohybových aktivit vhodných činností dětí, odpočinku i spánku, se snahou o dostatečný pobyt venku:

- ranní cvičení, tělovýchovné chvílky jako kompenzace sedavé činnosti /pohybové aktivity realizované spontánně i pod vedením učitelky/ ,
- maximální využívání pobytu dětí venku
- dětská jóga, cvičení na RHB balonech a s masážními míčky,
- vybavení školy Tv náradím a náčiním,
- učit děti účinné relaxaci,
- předplavecký výcvik v Axe ,
- lyžařský výcvik, pobyt na horách
- pobyt na škole v přírodě,
- celodenní výlety.

Snažíme se, aby se děti v prostředí mateřské školy cítily bezpečně, spokojer dobře. Připravujeme program postupné adaptace nově příchozích dětí na předškolní vzdělávání v prostředí mateřské školy.

Vycházíme z potřeb dětí, a napomáháme v jejich nenásilném a citlivém uspokojování. Dostatečná volnost i osobní svoboda jsou vyváženy přijímání pravidel a dodržováním potřebného řádu.

1.3.Organizační a personální podmínky

a/Organizační zajištění

Předškolního vzdělávání v mateřské škole se účastní celkem 168 dětí v šesti třídách:

- 1.A "KOŤATA" - děti ve věku 3-4 roky
- 1.B "LVÍČATA"- děti ve věku 3-6 let
- 2.A "ŠTĚŇATA" - děti ve věku 3-5 let
- 2.B "TYGRÍCI" - děti ve věku 4-5 let
- 3.A "HŘÍBATA" - děti ve věku 5-6 let
- 3.B "DELFÍNI" - děti ve věku 5 -7 let

Provoz mateřské školy vychází z potřeb dětí i rodičů, je od 7,00 hodin do 1 hodiny. Umožňuje tak pravidelné překrývání obou učitelek v přímé pedagogické činnosti ve třídě (individuální přístup i skupinovou práci, organizační zajištění výletů, tematických vycházek i návštěv divadel a galerie). /Příloha č. 1a,b/ Denní řád (režim dne) je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Spontánní i řízené činnosti jsou v programu každé třídy vyvážené a to včetně činnosti dětí zájmových kroužků které jsou převážně v odpoledních hodinách. /Příloha č. 2/

b/ Personální zajištění

Pedagogové v mateřské škole mají předepsanou odbornou kvalifikaci, jsou pracovním týmem, ve kterém funguje spolupráce, důvěra, tvořivost a tolerance. Vedení školy ponechává učitelkám dostatek pravomocí, respektuje jejich názory a podporuje je v tvůrčí pedagogické práci.

- Ředitelka PaedDr. Věra Jakoubková, specializace výtvarná výchova, dlouhodobě se angažuje v organizování obsahu a forem vzdělávání učitelek mateřských škol, externě vyučuje na Pedagogické fakultě UK, pracuje jako editorka nakladatelství Dr. Josef Raabe, je členkou Společnosti pro předškolní výchovu
- Učitelka Alena Černá- pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, zástupkyně ředitelky, specializuje se na projektování dlouhodobých vzdělávacích celků slavností, pracuje s dětmi s odkladem školní docházky, zajímá se o lyžování a jízdu na kole a turistiku, je fakultní učitelkou.
- Učitelka Monika Zemanová- pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, specializuje se na práci s počítačem a dílčí projekty k rozvoji předmatematických představ a schopností, organizuje tradiční slavnosti školní fakultní učitelkou.
- Učitelka Michaela Býčková – pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, specializuje se na výtvarnou výchovu, práci s přírodninami a textem, podílí se na realizaci alternativního programu a spoluprací s Židovskou obcí v Praze .
- Učitelka Štěpánka Linartová - pedagogické odborné vzdělání SpgŠ, zaměřuje se ve své práci na výtvarnou a hudební výchovu, je absolventkou základní umělecké školy v oboru výtvarném a baletu, je fakultní učitelkou. Vede zájmový výtvarný kroužek.
- Učitelka Jitka Součková – pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, specializuje se na projektování úkolů z oblasti společenského života a kultury, má zkušenosti s prací ve školní družině.
- Učitelka Bc. Lucie Havlíková – pedagogické odborné vzdělání SpgŠ. V současné době ukončila bakalářské studium, obor managementu na Pedagogické fakultě UK. Připravuje alternativní program ve třídě 1.B ve spolupráci s Židovskou obcí v Praze, má zkušenosti z práce v heterogenní

třídě , je konsultantem pro cvičení jógy a fakultní učitelkou.

- Učitelka Petruše Hudecká - střední vzdělání, studuje SPgŠ v Praze.
- Učitelka Iva Poprocká – pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, specializace na práci s tříletými dětmi, na spolupráci s rodiči při přípravě vstupu dětí do mateřské školy, dobře hraje na klavír, je fakultní učitelkou.
- Učitelka Marcela Jelenová – pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, má dlouholeté pedagogické zkušenosti .
- Učitelka Michaela Eklová – pedagogické odborné vzdělání SPgŠ, v současnosti studuje specializační magisterské studium na PedFUK, je členkou Orso společnosti, specializuje se na hudební výchovu, podílí se na vytváření a zpracovávání evaluačních a hodnotících programů školy, je fakultní učitelkou.
- Učitelka Michaela Moštěková DIS – pedagogické odborné vzdělání VOŠPg, specializuje se na oblast životního prostředí a zdravého životního stylu, péči o přírodu, péči o zvířata, připravuje a realizuje dílčí projekty s výtvarným zaměřením. Ráda a dobře fotografuje, vede fotodokumentaci dílčích projektů školy
- Mgr.Kateřina Hálová- pedagogické odborné vzdělání na SpgŠ a magisterské studium Pedagogické fakulty UK, její přístup k přípravě a realizaci předškolního vzdělání je na vysoké úrovni zejména v oblasti estetických činností, spolupracuje s kulturními institucemi, zejména s NG v Praze, je fakultní učitelkou.Je členkou souboru Rustika Bohemica.

Externími spolupracovníky školy :

Mgr.Radka Hadravová - angličtina

Ak.sochařka Eva Šumberová - keramický kroužek

Ak.sochařka Božena Kolská - keramický kroužek

Zuzana Blahová - hra na zobcovou flétnu

Anežka Bezčasová - hra na zobcovou flétnu

Mgr.Magdaléna Gracerová - Chrzová - dramatický kroužek a HPV

PaedDr.Jitka Tučková - klinický logopéd

PhDr.Kateřina Bíglová - klinický psycholog a garant alternativního programu pro děti z židovských rodin

Provozní pracovníci školy svou prací a ochotou přispívají k stabilitě personálního zázemí.Jsou ochotné pomoci v přípravě a organizování dílčích projektů a slavností školy, pomáhají při doprovodu dětí a při náročnějších činnostech (např. návštěvy divadla, doprovod na předplavecký výcvik, výle sezónní činnosti apod.).

Školním řádem jsou dány podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí i jejich zákonných zástupců , podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví, provoz a vnitřní režim školy ./Příloha č. 3/

2. Rámcové cíle a obsah předškolního vzdělávání

2.1. Rámcové cíle

1. Rozvíjení dítěte a jeho učení a poznání

- Podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a po
- Systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- Podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností zasahovat do jeho dění, motivovat dítě k aktivnímu poznání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- Rozvíjet schopnosti přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a kreativní schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy, nadání
- Přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu, proměn, rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- Poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné
- Hodnoty spojené se zdravím, životem, životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- V rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, hodnot, tradic, jazyka a poznání
- Rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- Vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmou a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro jejich sblížení

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- Rozvíjet poznání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- Vést dítě k zájmu podílet se na společenském životě a činnostech ve škole i v rodině (učit se spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat, tolerovat druhé)
- Vést děti k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jeví svobodně, že však za to, jak rozhodne a co udělá, odpovídá

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence k učení
kompetence k řešení problémů
kompetence komunikativní
kompetence sociální a personální
kompetence činnostní a občanské

2.2. Vzdělávací obsah

V RVP PV je uspořádán do těchto vzdělávacích oblastí:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Výchovné a vzdělávací interakce směřující ke zdravému tělesnému a duševnímu rozvoji dítěte.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností, hrubé i jemné motoriky
- rozvoj užívání smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečnosti, pohody
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, nářadím, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry

- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- poznávací činnosti zaměřené k osvojování pojmů a poznatků o lidském jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislosti

Poznávací schopnosti a funkce, jazyk a řeč, myšlenkové operace, představ fantazie.

Dítě a jeho psychika

B.1. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a zpřesňování smyslové vnímání, přechod o od konkrétního názorového myšlení k myšlení slovně logickému
- rozvoj a kultivace paměti, pozornosti ,představivosti a fantazii
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení,tvořivosti ve výtvarném hudebním dramatickém vyjádření,sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti,zájmu,radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a práci a k učení,podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků a znakových systémech a jejich fun /abeceda,čísla/
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka:

- přímé pozorování přírodních a kulturních i technických objektů i jevů
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění,přiřazování,uspořádání,odhad,porovnávání apod.)
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímán zrakové a sluchové paměti a pozornosti
- námětové hry a činnosti

- hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené k řešení problémů, k cvičení paměti (mechanické, logické)
- činnosti zaměřené k vytváření a chápání pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)

B.2. Jazyk a řeč

Verbální a neverbální prostředky sdělování. přirozený jazyk a řeč. Sdělení uměleckou formou. Komunikační gramotnost.

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnitřní porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluva, projevy, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou formu jazyka

Hlavní činnosti a příležitosti, které ve vzdělávání vytváříme, dítěti nabízíme a umožňujeme:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti, i podle obrazového materiálu podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadla, filmů, televize
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
prohlížení a „čtení“ knížek

C. 2. Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebeuvědomí, sebevědomí a relativní samostatnosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání

- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci

Hlavní činnosti a příležitosti, které ve vzdělávání vytváříme, dítěti nabízíme a umožňujeme:

- sympatizující a přijímací prostředí, vstřícná a citlivá komunikace
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- podporu důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečného oceňování jeho snahy a úsilí
- přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- cvičení organizačních schopností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Výchovně vzdělávací interakce směřující k rozvoji interakčních schopností dítěte při jeho poznávání sociálního (společenského) a materiálního (hmotného) prostředí i vlastního místa v něm.

C.1. Dítě a ten druhý – lidé a společenské dění

(„Já a ti druzí“, „Já-ty-oni“)

Interakce se sociálním okolím dítěte. Sociální gramotnost.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj schopností a dovedností pro navozování a rozvíjení vztahů k druhým dětem, lidem
- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, mateřské škole, dětské herní skupině)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikačních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka::

- dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování a s porozuměním a tolerancí)
- dostatek různých příležitostí k verbální i neverbální komunikaci dítěte s druhým dítětem i dospělými
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební či pohybové hry
- společné hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- podpora dětských přátelství
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kde dítě se učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi

Lidská společnost (práce), její výsledky a důsledky („ Já a vše uměle vytvořené člověkem), tzn. svět věcí, umělých forem. Interakce s umělým prostředím

D.1. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se a přináležet k tomuto společenství (rodina, třída, škola) vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávat
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních pravidel o prostředí v němž dítě žije

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu a k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj základních kulturně estetických dovedností (slovesné, hudební, dramatické, výtvarné) v oblasti produktivní a receptivní
- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

Vzdělávací nabídka :

- kulturní, kultivované a sociálně pohodové prostředí
- každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)
- příležitosti poznávat mravní hodnoty a v jednání lidí (spravedlnost, pravdivost, upřímost, otevřenost apod.)
- příležitost poznávat hodnotu lidské práce
- příležitost uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- příležitost podílet se na vymezení společných hodnot a jasných smyslů a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě
- různorodé společenské hry a skupinové činnosti ,kdy děti se spolupodílejí na činnosti i na jejich výsledcích
- vytváření vkusného, esteticky vyváženého a podnětného prostředí
- přípravy společných zábav a slavností (zvyky, tradice, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- estetické a tvůrčí činnosti slovesné (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb, a písní, sledování dramatických divadelních scének apod.)
- setkávání s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- seznamování s lidovou slovesností. Literaturou, hudbou, výtvarným uměním a kulturními tradicemi, zvyky apod.

Příroda a přírodní dění („Já a vše živé“), tzn. svět přírody, přírodních forem. Interakce s přírodním prostředím

D.2. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, jejich rozmanitosti, vývoji a proměnách

- poznávání jiných kultur
- pochopení že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale také poškozovat
- osvojení poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o své okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka::

- přirozené poznávání rozmanitosti světa přírodu, kultury i techniky (v prostředí mateřské školy, vycházky do okolí, výlety)
- zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami
- řešení přirozených modelových situací
- motivované hravé aktivity, ekohry
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života, poznání ekosystémů
- smysluplné pracovní činnosti
- pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní prostředí, zahradu a blízké okolí
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění a poslech, objevování)
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- seznamování s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije, poznávání jiných kultur
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobu jak se chránit

3. Východiska a zaměření školního vzdělávacího programu

3.1. Základní zaměření školního vzdělávacího programu

- Vycházet z praktických zkušeností a poznatků dětí, využívat jejich přirozenou zvědavost, probouzet chuť se dívat kolem sebe.

- Vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti a učení, k získávání v identity, sebedůvěry a samostatnosti
- Vytvářet u dětí základní povědomí o vlastních právech, poskytnout dítě informace o rodině, o společenství ve kterém žije, seznamovat s principy n kultury.
- Směřovat k vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kult i technickém prostředí o jejich rozmanitosti , vývoji i proměnách tak,aby si uvědomovaly rozmanitý svět přírody, získávaly nové poznatky a informace uměly pracovat s literaturou a jinými médii, uměly vyjádřit své názory, poznatky, myšlenky a pocity.
- Vytvářet otevřený a odpovědný postoj dětí k životnímu prostředí, rozvíj pocit sounáležitosti s přírodou a chránit ji.Vést děti k ekologickému myšler
- Rozvíjet komunikativní kompetence především v sociálních interakcích
- Podporovat tvořivě výrazové aktivity dětí, tzn. osvojování komunikačn verbálních i neverbálních prostředků v činnostech výtvarných,dramatických,hudebních a hudebně pohybových.
- Převaha konstruktivních přístupů při vytváření konceptů světa a postave dítěte v něm . (Uplatňování vstřícného modelu kurikula, vycházejícího z DIALOGU při porovnávání prekonceptů světa jednotlivých dětí ve skupi

3.2.Vymezení interakčních oblastí

/Modifikace vzhledem k východiskům a zaměření školního vzděláv: programu/

I. Výchovné a vzdělávací interakce směřující ke ZDRAVÉMU TĚLESNÉM DUŠEVNÍMU ROZVOJI DÍTĚTE.

II. Výchovně vzdělávací interakce směřující k rozvoji INTERAKČNÍCH SCHOPNOSTÍ DÍTĚTE.

Ad I.

Výchovné a vzdělávací interakce směřující ke zdravému tělesnému a dušev. rozvoji dítěte:

A) BIOLOGICKÁ OBLAST – dítě a jeho tělo

B) PSYCHOLOGICKÁ OBLAST – dítě a jeho psychika

B.1. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

B.2. Sebepojetí, city, vůle

Ad.II

C) SOCIÁLNĚ KULTURNÍ OBLAST

C.1. Lidé a společenské dění

(„Já a ti druzí“, „Já-ty-oni“)

Interakce se sociálním okolím dítěte. (Sociální gramotnost)

C.2. Oblast prostředků mezilidské komunikace (jazyk a řeč)

Verbální a neverbální prostředky sdělování. Přirozený jazyk a řeč

Sdělení uměleckou formou. (Komunikační gramotnost)

D) ENVIRONMENTÁLNÍ OBLAST

D.1. Příroda a přírodní dění

(„Já a vše živé“) tzn. svět přírody a přírodních forem

Interakce s přírodním prostředím.

D.2. Lidská činnost (práce), její výsledky a důsledky

(„ Já a vše uměle vytvořené člověkem“) t zn. svět lidských výtvo věcí, umělých forem.

Interakce s umělým prostředím.

3.3. Vzdělávací obsah

Využíváme integrujícího charakteru ročních období pro tvorbu dlouhodo **integrovaných bloků**- vzdělávacích celků:

JARO

LÉTO

PODZIM

ZIMA

Pro naplnění předškolního vzdělávání se nám jeví vazba na **zdroje** dětských **zážitků a zkušeností** nosná i jako didaktické východisko.

Aby však naše vzdělávací působení bylo skutečně efektivní, je třeba tyto nejrůznějších zážitků a zkušeností výstižně **pojmenovat (označit) a účel uspořádat** podle zvolených hledisek. Budeme-li tedy uvažovat o **situaci zdrojích dětských zážitků a zkušeností, můžeme dále dělit na:**

A. Reálné situace

- opravdu **dítětem zažité** (autentické),
- **zprostředkované** (čteným příběhem, vyprávěním o zážitcích a zkušenostech někoho jiného, televizi, aj.).

Oba druhy reálných situací mohou být běžné nebo výjimečné, ze školních mimoškolního prostředí dítěte.

B. Nereálné situace, fantazijně přetvořené (vymyšlené, fantazijně „posunuté“, ozvláštňené)

Častým zprostředkovatelem těchto situací je **umělecká tvorba**, včetně výtvarba umělecké i dětské.

Protože by však důsledný postup podle naznačeného třídění byl v praxi po komplikovaný, vybrali jsme na jeho základě **pro potřeby plánování** :

A/ Běžné životní situace

B/ Zvláštní události a situace

C/ Vzdělávací obsahy všech interakčních oblastí a jejich dalších specifických dimenzí

D/ Fantazijní přetvoření a přetváření skutečných zážitků a zkušeností

E/ Setká(vá)ní s uměním (výtvarným, hudbou, poezií, tancem)

Oblasti „zdrojů“ jsou však pro tvorbu konkrétních plánů stále velmi rozsáhlé. Systematické prozkoumávání jejich využitelnosti pro naplňování vzdělávacích cílů RP a ŠVP nás tedy vedlo k hledání funkčních a zároveň přirozených **základních tematických celků** (resp. okruhů), jejichž obsahové zaměření umožnilo:

- větší konkretizaci zdrojů zážitků a zkušeností
- snadnější propojení s pěti interakčními oblastmi RP

Z hlediska specifických vzdělávacích cílů i obsahů mohou být takovými **základními tematickými celky** např.:

I. **člověk, lidé**

II. **příroda živá a neživá, přírodní formy a živly**

III. **věci, umělé formy neumělecké**

IV. **procesy, stavy, vlastnosti vnitřní i vnější**

Z nich je snadnější vybírat témata, náměty a obsahy pro různě obsažené tematické celky.

Navrhovanou **myšlenkovou mapu**, pro systematické rozvažování, můžeme její obecný charakter pokládat za **univerzální myšlenkový model** rozvažov např. nad každým z ročních období.

Zdroje zkušeností z zážitků:

A/Běžné životní situace

I.**základní tematický celek:** **Život v rodině, mateřské škole**
-vycházky, cestování dopravními prostředky
-nakupování
-pracovní a rekreační činnosti
-dětské hry a sportovní aktivity

II.**základní tematický celek:** **Změny v přírodě**

-volná příroda, zahrady, parky

- živly
- počasí

III.základní tematický celek : **Předměty běžné denní potřeby, design**
- hračky a prostředky ke sportování
- knížky a časopisy
- technické prostředky včetně dopravních

IV.základní tematický celek: **Procesy probíhající v přírodě**
- dojmy, pocity, emoce, nálady
- vlastnosti lidí, zvířat, věcí

B/ Zvláštní události a situace

I.základní tematický celek: Události v rodině a jejím blízkém okolí

- rodinné i tradiční svátky
- zvyky, obyčeje, rituály
- kulturní události

-dětské soutěže (výtvarné, hudební, sportovní, recitační, folklorní aj.)

II.základní tematický celek: Objevy přírodních zajímavostí

- neobvyklé přírodní úkazy a formy (zážitky a zkušenosti autentické i zprostředkované méd

III základní tematický celek: Neobvyklé a ozvlášťující předměty

- např. zvykoslovné, vztahující se k ročnímu období, tradicím a svátkům.

IV.základné tematický celek: Přípravy, očekávání, radost, slavení, nadš překvapení, dobrá nálada aj.

C/Vzdělávací obsahy všech interakčních oblastí a jejich dalších specifických dimenzí

Příklad:

- Poznávací činnosti (lidé, přírody, věci, výtvarné prostředky) na základě smyslového vnímání.
- Pozorování přírodních i umělých forem (vztahu funkce a formy, tvarů, b. struktur, signálů, které tyto objekty „vysílají“).
- Příběhy, povídky, pohádky, básničky, písničky, říkadla (výtvarný doprovod k nim).
- Péče o zdraví.
- Pohybové aktivity.
- Sociální dovednosti.
- Různé formy sociální komunikace.

D/Fantazijní přetváření skutečných zážitků a zkušeností

I.základní tématický celek : Kostýmování, převleky.
Začarované osoby.

II.základné tématický celek: Lidé a věci proměněné barevnou, tvarovou
změnou.

Barevně ozvláštněné pohádkové světy.

Výtvarné fantazijní dovyprávění či dořešení příběhu
skutečného či vymyšleného

Varianty řešení pohádkových situací ve vztahu k
ročnímu období.

III.základní tématický celek :Parafráze přírodních i umělých forem. Jejich
improvizované
dotvoření a ožívování.

Imaginativní činnosti – hry s představou „co by se
stalo, kdyby...”.

IV.základní tématický celek :Charakteristika vlastností fantazijních postav
(lidských i zvířecích).

E/ Setká(vá)ní s uměním (výtvarným, hudbou, poezií, aj.)

Příklad:

- Návštěvy výstav, galerií, pozorování soch a obrazů s motivy odpovídající ročnímu období. (Žánrová tvorba, alegorie, ilustrace, krajina, zátiší).
- Vytváření „oživlých” obrazů podle zajímavých výtvarných děl.
- Hry „na sochy” podle skutečných uměleckých děl.
- Výtvarné parafráze námětů i názvů obrazů i soch se vztahem k aktuálnímu ročnímu období, situacím, představám a zážitkům.
- Příprava a uspořádání výstavy a vernisáže dětských výtvarných prací.
- Návštěvy ateliérů a uměleckých dílen spojených s vlastními výtvarnými pokusy dětí.
- Lidové umění.